1. ޤުރުއާން ކިޔެވުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. ޤުރުއާން ކިޔުން.

2. ރައްޔިތުންގެ ހާއްސަ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ދިރާސާކޮށް ޑްރާފްޓުކުރާ ކޮމިޓީން އެކުލަވާލައްވާފައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް، މި ބާބަށް [illegible] ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހުތަކަށް ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ޚިޔާލުފާޅުކުރެއްވުމަށްފަހު، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ 1 ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުއްވުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ރައްޔިތުންގެ ހާއްސަ މަޖިލީހުގެ 207 ވަނަ ޖަލްސާއަށް ވަޑައިގެން ތިއްބެވި އެންމެހާ މެންބަރުންނަށް މަރުޙަބާ. މިހާތަނަށް 58 ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަޑައިގެންނެވިއްޖެ. އާދެ، އެޖެންޑާގެ ދެވަނަ އައިޓަމަކީ މިޖަލްސާގައިވެސް އޮތީ ރައްޔިތުންގެ ހާއްސަ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ދިރާސާކޮށް ޑްރާފްޓުކުރާ ކޮމިޓީން އެކުލަވާލައްވާފައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް، މިބާބަށް [illegible] ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހުތަކަށް ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ޚިޔާލު ފާޅުކުރެއްވުމަށްފަހު، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ އެކެއްގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހުށަހެޅުން ގެންދިއުން. އާދެ، މިގޮތުން މިހާރު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހުރިހާ އިސްލާހުތަކެއް ހުށަހަޅުއްވާ ބަހުސް ފެށިގެން މިދަނީ ކުރިއަށް. މިހާރު އަޅުގަނޑު މިބަހުސްގައި

ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމުގެ ފުރުޞަތު އަރުވަން އޮތީ ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު. އަޙްމަދު ނާޝިދަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަޙްމަދު ނާޝިދު ވާހަކަދެއްކެވުން: މަޖިލީހުގެ ބަޖެޓުގައި ބަހުސްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބުމުން މަޖިލީހުގެ ބާބާއި ބާބުތަކުގެ އެކިއެކި ބައިތަކުގެ ހުށަހަޅާފައިވާ ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރިއްޔާ. އަދި ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހުކުރުމުގެ މާއްދާ މަޖިލީހުގައި މަސައްކަތް ދުވާލަކު 3 ޖަލްސާ ބާއްވާ އަދި މެންބަރުންވެސް މިހާރަން ތިބި ކުރައްވާ ހިތްވަރަކާ ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުޙަބާ ކިޔަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ މިމަސައްކަތުގައި އަމިއްލަ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްލަން ބައެއް ކަންތައްތަކެއް އެބަހުރި. ފުރަތަމަކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ކޮމިޓީން ފާސްކުރައްވައި ނިންމަވައި، މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އަތްފުޅަށް ފޮނުއްވައި މިވާ ވަގުތަކީ ބާއްވާފައެވެ. ދެބައި ބާބުތަކާ ނުލިބި ވާހަކަ މިކަން ވަރަށް ގިނަ އިސްލާހުތަކެއް ހުށަހަޅުއްވައި މަސައްކަތްކުރެއްވި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. އާދެ ވަރަށް ބޮޑު އަޅުގަނޑުމެން އަދި މިއަދުގެ މަސައްކަތާ އަމަލުކުރާ ނުކުތާތައް ނިންމާފައި މަސައްކަތް ނިންމުމަށް ފުރުޞަތު ލިބޭތޯ ފުރުޞަތު އެދި ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނިންމުމުގެ ކުރިން ހުށަހެޅުނު މެންބަރުންގެ ދެކޮޅަށް މަޖިލީހުގައި މުޤައްރިރުކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ ތަފްސީލު ބަހުސްކުރުމުގެ ޚާއްޞަ ގޮތެއްގައި މަޖިލިސްގައި ބަހުސްކުރެވިފައި އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ފުރުޞަތު ލިބޭނެ. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މަސައްކަތް ނިންމާލުމަށް ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރިއްޔާ. މިހާރު ކަމަކީ މިދިޔަ ފަހަރު ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ދެކޭ ބަހުސް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ މިކަން ކުރެވޭނެ މުސްތަޤްބަލް. އަދި މިކަން މިދަތުރު ކުރުމުގައި ވަރަށް ނުކުތާތަކެއް ކަމަށް ބަލާ އަޅުގަނޑު ދެކެން. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދުގައި ކުރުވުން ބަޖެޓުކަން ބޭނުންކުރުމުގައި އިޤްތިޞާދީ ޤާނޫނުއަސާސީ މަޤާމުތަކުގެ ބާބުގެއްލުމެއް ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަރަށް ކަންބޮޑުވުން ފާޅުކުރި. މިގޮތަށް މަޤާމުތަކުގެ ބާބުގައި މަޤާމުތަކުގެ

މާއްދާތަކެއް ނެތްކަން އަދި ކުރީގައި ފާހަ◌ަކޮށްލެވުނު އަޅުގަނޑުމެންގެ އަސާސީ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ބާބުގައި އުނިކުރެވިގެންވާ ބާބުގައިވެސް ވަރަށް ގިނަ މައްސަލަތަކާއި އަދި ޢަދުލުއިންސާފު ޤާއިމްކުރުމުގެ ބާބުގައިވެސް ވަރަށް ގިނަ މައްސަލަތަކެއް ހުރިކަމަށް އިއްޒަތްތެރި ބައެއް މެންބަރުން ފާޅުކުރެއްވި. އެންމެބޮޑު މައްސަލައަކީ އިސްލާމްދީނުގެ އަސްލުތަކާއި ޚިލާފު ޤާނޫނުތަކެއް ހެދިގެން ހިނގައިދާނެކަމުގެ ބިރު އުފެދިފައި އަތުގައި އޮތީމާ. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބު، އެބޭފުޅުންގެ އަމަލުގެ މައްޗަށް އެދުމުން މިއަދު ޅ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް އަބްދުﷲ ފާހަގަކުރުމުގައިވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް މިގޮތުގައި އެއްވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީނަކީ މިވާ ބޭނުންވެއްޖެ ކޮންމެކަމަކާއި ބާރުގޮތުން އިސްލާމްދީނުގެ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފުވާގޮތަށް މަތިން ޤާނޫނުހެދުމާއި ޤާނޫނަށް ބަދަލުގެނައުމުގެ، ގެނައުމާއި ޤާނޫނު ބާޠިލުކުރުން. މިއީ ރައްޔިތުން މަޖިލިސްއަށް ލިބިދީފައިވާ ބާރެއްކަމާއި އަދި ހަމަ (ނ) ގައި އިސްލާމްދީނުގެ ދެބަސްވުންތައް ނެތް އަސާސީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފުވާ އެއްވެސް ޤާނޫނެއް ރައްޔިތުން މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްގެން ނުވާނެކަމަށް.

މިފަދަ މާއްދާތައް ހުރުމުން އެކަމަށްވުރެ ފިކުރުކުރެވޭނީ ދިޔައީ. އެހެންނަމަވެސް، ވަރަށް މުހިންމުކަމެއް ކަމުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ދެކެން މަޖިލީސްގެ މެންބަރުންނަށް މިނިވަން ކުރެވިފައިވާ ގޮތް މަސްއޫލިއްޔަތު އޮޅުންފިލުވާ ދިނުމަށް. މިރޮނގުގައި ހުށަހެޅިގެން މިއުޅޭ އަސްރުން ބޭފުޅުންނަން 10 ޖާގަ އިންތިޚާބުން، މިމައްސަލައާއި ބޭރުގެމެންބަރުންވެސް އަދިވެސް ދަންނަވާލަން އެއްބޮޑު ނުކުތާއެއް. އަދިވެސް ފުރަތަމަ މިކަން ފެނިގެން މިއަންނަނީ ޖޫން 9 2004 ގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިޞްލާޙީ އެޖެންޑާއިން އެމަނިކުފާނު ހުށަހަޅުއްވި އިޞްލާޙީ އެޖެންޑާގައި އެބައޮވޭ އަންހެން ބޭފުޅުން ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގައި ގޮނޑިތަކެއް ދެއްވުން ވިދާޅުވެފައި. މިކަހަލަ، މިހުށަހެޅުމާއި ގުޅިގެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަންހެން ބޭފުޅުން މިމަސައްކަތްތެރިކަމުގެ ކުރައްވާނީ. އެހެންނަމަވެސް، މިމަޖިލީހުގައި އެންމެބޮޑު ޤާބިލު ގޮތުގައި ތަޢުލީމުދެއްވާ ޑީ.އާރް.ޕީ

އަކާންނަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ވަރަށް ސާބިތުކަމާއި އެއްކޮށް، އެކަށީގެންވާ އުމަސައްކަތްތެރިކަމާއި ތެދުވެރިކަމާއި ނުދެއްވާނޭ. އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާނީ ނުދެއްވާނޭ، ފުރަތަމަ ކަމަކީ، އަސާސީ އުސޫލު މަޖިލީހުގެ ފާސްވުމަށް ދިމާއިރުގައިވެސް އެހެނަހެނުން އަދިކުގައި އެކަމަށްވާނީ ތާއިދުކުރެއްވި ފާސްވުމަށްފަހުވެސްވެއެވެ. ދެން އެއާދިގެން އަސާސީ ރައްޔިތުމަޖިލީހާއި ބާބު ހުށަހެޅިގެން އަދިކުގައި 2 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުއިންވެސް އެކަމަށް މާއްދާއެއް ފާސްކުރެވުނު މަސައްކަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާޒިމާ ޝަކޫރު ހުށަހެޅުއްވެން ބޭނުން އިސްލާމްދީން ވަނީ ހުށަހެޅިފައި. އެއީ ކުޑަކުދިންނާއި އަންހެނުން ނުވަތަ އެންމެހާ އިންސާނުންނަށް ހާމަކަމާ ފުރިހަމަކަމާއި ޙައްޤުތަކާއި ގުޅޭތަކާއި އެހެން މީހުންނަށް ހަމަހަމަ ޙާއްޤުތައް ގެންދެވޭތަކައި ހާމަކަ ފުރަތަމަ ތަކާއި އެއްވަރުން ހުރަހެއް ނެތުމެވެ. މިފަދަ މާއްދާތަކާއި ހުރުމުން އެޕޯޓުން އެމަސައްކަތްޕުޅުތަކާއި އުސޫލްއާގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުވެސް ތާއީދުކުރަން އެކަކަށް ފުރުޞަތެއް ގޮތުގަ. އެއްކޮށްމަތިވެސް، ޢިއްޒަތް ކާރާނީ އެއްބަދަލު އެއްކޮށްމުޅިން ނުފެށޭ އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެހެން ވިދާޅުވެދާރާވާދީ އަޅުގަނޑު ހިވަނި މަޖިލީހުގައި ރިޝް އަންހެން ބޭފުޅުން ތަންކޮޅެއް ބޭނުން އެއްކަލައިބަލަންޖެ އެގޮތަށް އެކަލައި ބެލެވިފައި ނުބަލަން. އެލިބުނު އެއީ ވަރަށް ގިނަފަރާތުގައި ބޭބޭފުޅުން ދައްކަވާފައި ތިމަންނަމެން މިވެނި މިވެނި ކަންތައްތައް ކޮންޑީގައި. އަޅުގަނޑު މެންނަންވެސް އެކަމަށް ހުށަހެޅުންތައް އާދޭ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ނިޒާމާއި ބެހޭ މައްސަލަ: ދެއްކެވުމަށްޓަކައި އެހެން މެމްބަރު ހުރިހާ އެއްޗެއް ނިކަންނިޔާ ނިމިއްޖެ. ގަރާރު ގާއިމާ އަލަމުހިނދު ހަރަށް ފާސްވެގެން ވާހަކަ: ބާކީ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މުޙައްމަދު. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު). އާދެ، ރަނގަޅު ވާހަކަފުޅެއް. އާދެ، މާލޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އާޒިމް. ތަޢާރުފުކުރައްވާ.

މާލޭ މެންބަރު އަޙްމަދު އާޒިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ އެއްކަމަކީ މިރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށްވުމުގެ ޝަރުތުތަކުގެ ތެރޭގައި މުއްދަތު އުކުރިމަތިލާފަރާ ޝަރުތުގައި މުއްދަތެއް ކަނޑައެޅިފައި އޮންނައިރުގައި މުއްދަތު ގުނާގޮތުގެ ވާހަކަ. މިސާލަކަށް ދަންނަވާނަމަ، މިހާރު ހުރިގޮތުން މަޖިލީހަށް ކުރިމަތިލައިރު 18 އަހަރު ހަމަނުވާ އެހެންނަމަވެސް، މަޖިލީހުގެ ދައުރު ފެށުންވާއިރަށް 18 އަހަރު ހަމަވާކަހަލަ މީހެއް. އެހެންކަމަށްވެއްޖެއްޔާ ޤާނޫނުން ކުރިމަތިލެވޭނެތޯ ނުލެވޭނެތޯ. މިގައި 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި މިއޮންނަ ބޭނުމަކީ މުއްދަތުގެ ރައްޔިތަކު ދިވެހި ރައްޔިތަކަށްވެފައިވާނަމަ އުމުރަކަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުކަމަށް ކުރިމަތިލެވޭނީ އުމުރަށް ދިވެހި ރައްޔިތަކަށްވީމާ ފަސްއަހަރު ފުރުމަށްފަހުގައެވެ. އެ މާއްދާއި އެހެން އެބަބުނޭ. އެހެންނަމަވެސް، މި 18 އަހަރުގެ މައްސަލާގައި ވަކިގޮތަކަށް ނުބުނޭ. 4 ވަނަ މާއްދާގައި މިހާރުގޮތުންވިއްޔާ ކުރިމަތިލެވިފައި އެހެންނަމަވެސް، ވެރިރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށް ވެއްޖެއްޔާ ނުވަތަ ސިވިލްސަރވިސްގެ ވަޒީފާއެއް އަދާކުރަން ފަށާކަމަށްވާނަމަ އެކަހަލަ ވަޒީފާއެއްގައި ހުރިފައި މެންބަރުކަން އަދާކުރަން ފަށާކަމަށްވާނަމަ އެކަން ދޫކޮށްލަން މިއޮންނަނީ. އާދެ، އެހެންވީމަ، މިދެގޮތް އެބައޮތް އަޅުގަނޑުމެން ހިޔާލު ގެންގުޅުއްވާ އެއްގޮތަކީ ކުރިމަތިލާފަރާތް، މިސާލަކަށް ދުވަހެއް ބޮޑުވާ ކުރިމަތިލާނީ. ފާއިތު އަދި މުއްދަތުހަމަވެފައި ހުއްޓެސް ދައުރު ފެށުންވާއިރަށް މުއްދަތުހަމަވާނަމަ އެކަން އަޅުގަނޑުމެން އިޙްތިރާމްކުރަން ބަޔާންއެވެ. މިސާލެއް އަޅުގަނޑުގެ ހިތުގައި އުފެދޭ ސުވާލަކީ. ދުން މަޖިލީހުގެ އުމުރު ކަނޑައެޅުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންވެސް ބެލެވޭ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ހުވާކުރައްވާ

ހިސާބުންފެށިގެން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ކަނޑައަޅުވުން އޮތީ. ދެން އަޅުގަނޑު ހިޔާލުކޮށްލާ އަނެއް މާއްދާއަކީ 1 ވަނަ މާއްދާގެ ނ- 2، މިއޮންނަނީ ބޭނުންވެއްޖެ ކޮންމެކަމަކާ ބާރުގަދަވުން އިސްލާމްދީނުގެ އުސޫލުތަކާއި ހިލާފުނުވާނެ ގޮތުގެމަތިން ގާނޫނުހެދުމާއި ގާނޫނަށް ބަދަލުގެނައުމާއި ގާނޫނު ބާޠިލުކުރުން. މިގޮތުން އޮންނާނީ 21 ވަނަ މާއްދާ ހިސާބުގައި އެބަހުރި ގެޖެހިކުރުމުގެ ވާހަކަ. އެގޮތުން އޮންނަނީ ގާނޫނު ބާޠިލުކުރުމާއި ގެޖެހުން އުނިކުރުން، އެއީވެސް އޮންނަންޖެހޭ ކަމެއްބާއޭ އަޅުގަނޑު ހިތަށްވަރަށް ސުވާލެއް އެއީވެސް. ދެން 21 ވަނަ މާއްދާއަށް ވިސްނާލާއިރު އަނެއްކާ ގެޖެހިގައި ޝާއިޢުކުރުން، މިގޮތުން މިއޮންނަނީ. އޮންނައިރު އެކަން ކުރަންޖެހޭނީ ކާކުބާއޭ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤު ކުރައްވަނީ. ދެން އެކަމަކު ޝާއިޢުކުރަންޖެހޭނީ ކާކުކަމެއް އެގޮތެއް ބަޔާންކުރެވިފައެއްނެތް. ދެން މިކަމާމެދު ވިސްނާލަންޖެހޭ މިދަންނަވާ ސަރަހައްދު އިންތިޚާބު ބައްލަވަންކަމަށް ކަންތައް. މިސާލަކަށް މާލޭން މެންބަރަކު މަދުވެގެން އަޅުގަނޑުމެން މިގޮ އަރަރުވާގެ ދުވަސްކުރިން އިލެކްޝަނު އިންތިޚާބުކުރަނީ މާއްދާގައި ބުނެފައި. އެގޮތުންވިޔަ، އިންތިޚާބުކުރާ ކޮމިޝަނަށް އެދޭ އިލެކްޝަނެއް އިންތިޚާބުކުރަން އަންގާނީ ކާކުބާއޭ ކަލެއް ކޮމެއް. މަޖިލީހަށްކަމަށް އަންގާނީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އަންގާނީ. އެގޮތުގެން އޮތަތް ޖަމާއަތްތަކުގައި އިންތިޚާބު ބާއްވާގޮތް. އެކަމަކު ކަލެއްކަން ދިމާވެސް މިހާރު މި އެކަނިވިޔަސް ދެއްކިބަލައިފައިވާ 32 ވަނަ މާއްދާގައި އެކަމަކު އިންތިޚާބެއް ވާހަކަ އެބަ ބުނޭ. ބުނާއިރު މަޖިލީހުން އިންތިޚާބުކުރަނީ ބުނާއިރު އެއީ ކޮންމާކުން ކަކު އަންގައިގެންތޯ ކުރާނީ އެހެން އެނގޭތަކަށް ގާނޫނު މިއޮންނަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު ކުރެވޭ އެބަ ވިސްނާލަން ދިފާޢީ ގާނޫނު ނިޒާމެއް ހިނގާ. އަޅުގަނޑުމެން ކުރީގެ ގާނޫނުއަސާސީގައިވެސް މިއޮންނަނީ މި ގާނޫނުއަސާސީއަށް އަމަލުކުރަން ފެނާއިރު ދިފާޢީ ކޮންމެ މީހަކު ދިފާޢީ. އެއީ ކާކުތޯ، ދެން މިހާރު މިހާރު ޤާނޫނީ ބާރުތަކެއް ވިސްނާލީ މިހުން.

އެހެންނަމަވެސް މިހާރު ރާއްޖޭގައި މިއުޅޭ ދިވެހިންނަށް ދިވެހިރައްޔިތުންނޫންނަކަށް ބޭނުންވާ މާއްދާއެއް މިހާރު ޤާނޫނުއަސާސީގައިވެސް އެބަހުއްޓޭ. އެއީ 13 ވަނަ މާއްދާ. 13 ވަނަ މާއްދާގައި މިބުނަނީ ދިވެހިރައްޔިތުންނަކީ އެމީހުންގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ހިންގުމުގައި ޤާނޫނުގެ ބައިވެރިކަން ލިބިދިނުމުގައި ހަމަހަމަ ބައިކާ. ދެން ހަމަގައިމުވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޤަބޫލެއްނުކުރެވޭ ޤާނޫނު ހިންގުމުގައި ޤާނޫނުން ބައިވެރިކަން ލިބިދިނުމުގައި ހަމަހަމަވެގެންވާކަމަށް މިހާރު މިއުޅޭ ދިވެހިންނަކަށް. އެހެންވެއްޖެކަމަށްވަންޏާ އެއީ ދިވެހިރައްޔިތުން ކަމަކަށް ނުވާނެކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވެނީ. ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ޖިންސަކަށް އެކަކަށް އެއްކޮޅު މިއޮންނަނީ 13 ވަނަ މާއްދާ. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގޮތަކަށް ބުނެވެން އެބަހުރި ދިވެހިރައްޔިތުންނަށްނޫން މިހާރު މިއުޅޭ ދިވެހިންނަށް. އެހެންކަމަށްވެއްޖެއްޔާ ދެން މިޤާނޫނުއަސާސީއަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު އެކީގާ މިޤާނޫނަށް ދިވެހިރައްޔިތުންނަކީ ވެދާނެތާ. އެހެންކަމަށްވެއްޖިއްޔާ ދެން މިހާރަކީވެސް ކުރިމަތިލާން އުޅޭބާރު މިހެންވެސް ވަރަށް މަދުވެގެން ހިނގައިދާނެހެނެއްކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަޙްމަދު މުޙީބު ވަހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ދަންނަވާލަން އޮތީ ރަތްދިޔާބާސް ޕްރޮޖެކްޓްގެ ނަމުން މިއަދު ވާހަކަދައްކަވާލިއްޖެ. އެކަމާބެހޭގޮތުން މުލަކަތޮޅު މެންބަރު އަނީސާ އަޙްމަދާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޒާހިރު ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅަށް އަޅުގަނޑުވެސް ތާއީދުކުރަން. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ ޤަވާޢިދުގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާ ބެހޭގޮތުން. ޤަވާޢިދުގައި މިވަނީ ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ބޭރުގައުމުތަކާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމްޢިއްޔާތަކާއެކު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރާ މުޢާހަދާތަކަށް އަމަލުކުރަންވާނެ. އެއްކަލަ ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރާ މުޢާހަދާތައް ކުރަންވާނީ

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހުށަހަޅާ ފާސްކުރުމަށްފަހުގައި. ދައުލަތުގެ ސަރުކާރާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނޫން އެހެން ފަރާތްތަކުން މުޢާމަލާތަށް މަޖިލީހުން ހުށަހަޅާ ފާސްކުރާ ވަރަކަށްއެއްނޫނެވެ. ދެން އަސާސީކަމަށް ބަލާއިރު މުޢާހަދާތަކެވެ. އެފަދަ މުޢާހަދާތަކެއްގެ ހަމަ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައިގެން ފާސްކުރަންޖެހޭނެ، ނޫނީ ހަމައެކަނި މިނިވަން ލީ ޤާނޫނުގެ ބިރިޓިޝްގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައިގެން ފާސްކުރަންޖެހޭނީ. އެއިފަދަ ސިފަޔާއެވެ. ދެން މިކަމާބެހޭގޮތުން މިވާއްދާއަކީ ޑިސްޓާބަޑި ހުށަހަޅައިފައިވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބިޑްޖެޓްކޮށް ގެންބަދު އާއިޝަތު އާޖިދާ ޝުކުރު. އެއި ބެޔާދާރުކަމި ފާގެމޫން ކާނގެދާން މުޢާހަދާތަކާ ތަސްދީޤުކުރަން ހުށަހަޅާކަށްނުޖެހޭ. ދަފުއިދަށްއުފެދޭ ސަރުކާރުގެ ފެދިކަން ހިންގާފަރާތުން ބައިފިރާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތައް ތަސްދީޤުކުރަން ވާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހުށަހަޅާ، އެމަޖިލީހުން ފާސްކުރުމަށްފަހު އެމަޖިލީހުން ނިންމާގޮތުގެ މަތިން. ބައެއް މުޢާހަދާކާއިގުޅޭ އާދަގައި ދިރުމަށް ވ ތަސްދީޤުކުރަނީ. އެހެންވިޔަސް، މިވާއްދާއިން ދާރަވާން އުވެނި ކަންތައްތަކަށް ހުރިގޮތުން މުޢާހަދާއެއްގައި ބައިފިރާމަށް ތަސްދީޤުކުރާކަން ހުށަހަޅަނަ ނުޖެހޭ. ދެން އަކުރު ނަމްބަރު ނޫނީ އުތަސްދީޤުކުރަންޖެހޭ މުޢާހަދާއި ތަސްދީޤުކުރަންޖެހޭ މުޢާހަދާއި ކަނަދުގަލި ބަލިނެއްކަމެއް. އެއްގަދުވި އެމުޢާހަދާގައި ތަސްދީޤުކުރަންޖެހޭނަމަކަން ބަލާފައި އޮތުމަ ބަލަންޖެހޭ މިންގަދުދެމުން ބަޔާނީ. އެހެންވިޔަސް، އެއީ ސުވާލުއުފެދޭ ކަމެއް. ދެން އަދުގަދުވަން އުސޫލުގެ ގިވުޒީސް އިވުމީގަވުން. 23 ވަނަ މާއްދާ އިވުމީގަވުން. އެއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރާ މުޢާހަދާކަން ދަކަށް މިކުރުވަނީ މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމަށްފަހު. އެހެން މުޢާހަދާކުގެ ވަރަކަށް މިއަދުނޑު. އެހެންވިޔަސް، އަދުގަދު ކަނުބޭޅު ގިވުޒީސްކާ ކަދިޖިން 23 ވަނަ މާއްދާ އެކުރާގޮތުވެއްވާ ގެޖެހޭ އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބިޑްޖެޓް ޖިސްޓާބަ ބަސްއިބާރާތް އާޖިމާ ސެމާކު ހުށަހަޅައިފައިވާ ގެމާކާއެވެ. ދެން އަދުގަދު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ ޖިސްޓާބަގެ އިސްޓިސް

ޖިލްފުއަރުކުރުމާ ބަހުގޮތުން ދެކެވުން ވާހަކަތަކާ ގުޅިގެން. ވަރަށް ރަނގަޅުކަމެއް، އެސްޓޭޓް އެއްފަހަރު ޖިލްފުއަރު ކުރުމަކުން ނުފެނޭން. ގެންބުރުކަމުގެ މުއްދަތުގައި ގަވާއިދުން ޖިލްފުއަރު ކުރެވުމުން ދޫކޮށްޖެހޭނީ. އަދި ޖިލްފުއަރުކުރާ އެއްޗެއް ޖާނުމުންނަށްވެސް އެނގެންޖެހޭނެ. ހަމައެކަނި ޖިލްފުއަރު ކުރުމަކީ ކާބައިކަން. މިހާރުވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިވޭ ވަޒީރުންވެސް އެސްޓީ ޖިލްފުއަރުކުރާ ވާހަކައެއް ދޮކްޓަރެއްކަން އަޅިވުނު ހަނދާންއެވޭ. އެކަމަކު ޖަބަލިކަކަން ނޫނެ. ޖަބަލިކައަކަން ސޮވާލުއަންކުރުވޭ. އެހެންވީމަ، އެއީވެސް ކޮންމެވެސް މާނައެއްހުރި ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އެއްޗެއް ޖިލްފުއަރުކުރަންޖެހޭނީވެސް. ދެން ގެންބުރުން ވަކިކުރާ ބައިގަނޑުން އިތުރު ވަޒީރު ނަގައިގެން އެކަމަށް ކުރަން ފެނޭތޯ ނަވަތަ ނުފެނޭތޯ، އާދައި އަޅުގަނޑުގެ ހިސާބުގައި ވަކިވެންބަޔެއްގެ ހިސާބުތުވެ ހުންނަގޮތުން ވަކިބަހަނަކަ ރޫލިގެން ވަރަށްބޮޑަށް އެކަމަށް ސަމާލުކަންދީގެން ހަމަ ވަކިކުރުމަށް އަދާ ހުއްޓަ ފިހަވެއްޔެގެ ގޮތުން ވަކިކުރުމަކީ މާއްސަގަދަކަމަކަށް ނުވެދާނެ. އެބަފާގެ ވާހަކަފުޅު މަޖިލީހު ހުންނަގޮތުން އެކިއެކި މުއައްސަސާތަކުން، އެކިއެކި ލާދި ހުންނަ ފަރާތްތަކުން އެބަފާ ހުރުމަކީ ވަކިބައެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ރަނގަޅުކޮށްދިނުމަކީ ފެންނަ ކަމަކަށްވާނަމަ މިހާރު 5000 މީހުންގެ ކަރަންޓުއެއްސެކަންގެ ދެންބަޔަށް ހޯދުމަށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ކުޑަ ދާއިރާއަކުން ހޯދުމަށް އޮތްގޮތާއި މެދުގައި މަދުވީކަމަކަށްވާނަން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މުއްދަތުގައި، މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރިޔާސީ މުއްދަތުގައި އެފަދަ ވާހަކަ ނޫނޭޅުމަކީ އެކަމާ ފިލުވާފައި އޮތީ. ނަމަވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދެންބަރުންގެ ބާރުމުން ފިކުރީސާބަކަން ދައިރާ އެފަދަ ވާހަކަ ނުކުމުކަމަށް ބައްލަވަން ނުވެން. ދެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބިދޭ އިމްތިޔާޒުތައް މިހާރު ފާސްކުރަށްސާލިން ލިބިދީފައި އޮތްގޮތަށް ހަނިކުރުމަށްވެސް އިސްލާޙެއް ހުށަހަޅާފައިވޭ. އެއީ އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވާކަ◌މެއް. އެހެންވީމާ، އެކަމާ ބެހޭގޮތުން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްލަމު ޓާރިގު ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅަށް

އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް މިއަދު ލިބިފައި ނޯޓިސްކަމަށްފަންޗާ ފުރިކަން ހިންގާ ޤާނޫނީ އެހެން ޤަވާޢިދާއި ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުމުގައި މަޖިލީހަށް ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވާން، ޖެހިފުންވުން ބޭނުވާން. އެހެންވީމާ، އެއްވެސް ރާ◌ގައި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބެންޖެހޭ އިމްތިޔާޒުތަކުގެ ދާއިރާ ހަނިވެއްޖެއްޔާ އެބޭފުޅުންގެ ވާޖިބު އަދާކު◌ރުމުގައި ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވާނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. ދެން، އަދި މިހާރު ރާއްޖޭގައި ބަޖެޓުކުރެވޭގޮތުން މަޖިލީހުގައި ދައްކާ ވާހަކަތަކާ ބެހޭގޮތުން ޝަރީޢަތުގައި ސުވާލުކުރާ އެއްޗެއްވެސް އެވާހަކަ ދެއްކީ ޒަމާނަކުން ލިބިގެން މިހާރުވެސް ކުރިއެރުމާ އުސޫލުއްނޫ. އަދި ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން ދައްކާ އެފަދަ ވާހަކަތަކުންވެސް..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ތިލަދުންމަތީ މެންބަރު އަހްމަދު މުޢިއްޒު ވާހަކަދައްކަވުން: ކޮންވެރިވާފަދަ އުސޫލެއް ނޫޅޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް، މެންބަރުންނަށް ލިބިފައިވާ އިމްތިޔާޒުގެ ދާއިރާ އެއްގޮތަކަށްވެސް ހަނިކުރަން ނުޖެހެނަ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ނަމަވެސް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ އުސޫލުތަކާ ނޫނީ އެކުލަވާ ޝަރުޢީގެ ބަޔެއް ބެހޭނަމަ އެކުލަވާ ދަތުރުގައި ފިޔަވަޅު އެޅޭގޮތަށް ބާއްވައިން އެކަމު ރަނގަޅުކަމަށް ފެންނަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވާހަކަފުޅުގައި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު ޤާސިމް އެވިދާޅުވި. އެއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އެނަން ރަނގަޅުކޮށްދެއްވުން. އާދެ، ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން މިއަދު ފުވައްމުލަކުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ މަސީހް މުޙައްމަދަށް

ފުވައްމުލަކު މެންބަރު އަބްދުﷲ މަސީހް މުޙައްމަދު: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބަކީ ދެންނެވުމެއް ނެތި ފަދައިން ވަރަށް

ވާހަކަދެއްކެވުން: މުހިންމު ބާބެއް. ހިޔާލުކުރަން ގެންނަވާކަމަށްވާނަމަ މިހާރު މިއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސްކަމަށްވާނަމަ މިހާރު މިއީ ތިންވަރެއްކަ މީހުން މީޓިންގައި މިދިއްބެވީ. އާދެ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ ދުސްތޫރުތަކުގައި ޤާނޫނުއަސާސީ އިބްތިދާއުކުރާނެ މަޖިލީސް. ޤާނޫނުތައް ހަދާނެ މަޖިލީސް. މިހާރުވެސް އެއްފަދައިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިމްތިޙާނުކުރާނެ މަޖިލީސް. ވަޒީރުން އައްޔަންކުރުމުގައި ތާއީދުއެރުވާން މަޖިލީސް. އެހެންމެ ފަނޑިޔާރު އައްޔަންކުރުމުގައި ތާއީދުއެރުވާން މަޖިލީސް. ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން، ހިއުމަންރައިޓްސް ކޮމިޝަން، މިތަންތަން މެންބަރުން އައްޔަންކުރުމުގައި ތާއީދުއެރުވާން މަޖިލީސް. އަދި ފަނޑިޔާރުންގެ ނަ ކޮންފެރެންސް ޖުޑިޝަން ފާސްކުރަން އަޅުވާނެ މަޖިލީސް. އާދެ، މިފަދަ މުހިންމު މަޖިލީހެއްގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މިދައްކަނީ 36 މާއްދާގެ ދަށުން އެކުލެވޭ މިބާބު. އަޅުގަނޑުމެން ވަކިން މަސައްކަތްކޮށްފައިވަނީ. ވަކިން ގިނަ އިސްލާހުތަކެއް ހުށަހެޅިފައި އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް، 5 މެންބަރުން ތާއީދުގައި އެހުރި އިސްލާހުތަކާ ބެހޭގޮތުން ވާހަކަދެއްކުމަށް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އިޝާރާތްކުރައްވާފަ އަޅުގަނޑުމެން ހިނގާނަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދެ އެގޮތުން ބަޔާނު މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކަކީ އެއީ ވަކިން މުހިންމު ނުކުތާއެއް އެނގޭ ފުރަތަމަ އިސްތިސްނާވެސް. މަޖިލީސް އެކުލެވޭ ކޮމިޓީ ކޮންސިލްތަކުގެ މަޖިލީސް އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކާފަ. އާދެ، އެގޮތަށް ބަޔާނު، 20 ކޮމިޓީއެއް މިމަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ކޮމިޓީ އުސޫލު ގޮތުން، މިދަންނަވާ، އެކުލެވުނު ކަމަކީ ބަޔާނުވާ ގޮތުން ނޫނީ މިހާރު ބަޔާންކުރާ މިއޮތީ. އެހެންނަމަވެސް، ޢިއްޒަތްތެރި އެހެން ދެކެވޭ ހަމައެކަނި އަދި ޢިދާރާތެއް އެއްގޮތް ސަރުކާރު ވަކިން ކަމުގައި އެކޮޅު އިސްލާހެއް އެއްގޮތް ނަމަވެސް ވަކިން ވަނީ 20 ކޮމިޓީގެ އުސޫލު އެއްގޮތަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އޭރު ބަޔާނުކުރި ވާހަކަ ތަންފީޒުކުރަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެން މަޖިލީސް އެކުލެވޭނެ އެއީ ކަމެއް ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިއިރުންނެވި. އިތުރު މަސައްކަތް މިކުރަނީ. އެހެނަސް އަޅުގަނޑުމެން މިދާއިރު ކޮމިޓީގެ ވާހަކަ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކޮމިޓީގައި މިހާރު އޮތް

ތަފާތު ވާހަކަތައް ދެކެވިގެން ހިނގައްޖެ. އޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ބައެއް ބޮޑެތި ޤައުމުތަކުގައި މިހާރު ޑިމޮކްރަސީގެ މަޝްހޫރު، ބައެއްގެ ގޮތުގައި ބޮޑެތި ޤައުމުތަކުގެ ވާހަކަވެސް ދެކެވިގެން ހިނގައްޖެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަކިކޯޑަކަށް ބޭނުންވޭ ހުރި ދަންނަވާލާނީ މިސާލަކަށް އެމެރިކާގައި ސިޓިންގެ ކޯރަމަކީ 50%. ވޯޓިންގެ ކޯރަމަކީ 50%. ދެން، ޔޫރަޕްގެ ޤައުމުތަކުން ބައެއްގައުމުތަކުގައިވެސް ކަމަށްވާނީ ނޯވޭގައި ސިޓިންގެ ކޯރަމަކީ 50%. ވޯޓިންގެ ކޯރަމަކީ 50%. ދެން، ވޯޓިންގެ ކޯރަމްގެ ޝަރުތުގައި ބައެއްގައުމުތަކުގައިވެސް ކަމަށްވާނީ ޖަރުމަނީގައި ވޯޓިންގެ ކޯރަމަކީ 50%. ޖަރުމަނީގައި 51%. އިޓަލީގައި 50% ޕޯލަންޑް 1. ނޯވޭގައި 50%. ސްލޮވޭނިއާގައި 50% ޕޯލަންޑް 1. އެމެރިކާގައިވެސް 50%. ދެން، ޖަޕާނުގައި ބައެއްގައުމުތަކުގައިވެސް ކަމަށްވާނީ ތަންކޮޅެއް ދަށްކޮށް އެވަނީ 33.3%. ދެން، މިހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ މަސައްކަތްކުރާ ސިންގަޕޫރުގެ ބައެއްގައުމުތަކުގައިވެސް ކަމަށްވާނީ ސިންގަޕޫރުގެ ކޯރަމަކީ ވޯޓިންގެ ކޯރަމްގައިވެސް އެވަނީ 25%. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދެ، މިއީ ބައެއް މިސާލަށް ޤައުމުތަކުގައި ހުރި އުސޫލަށް. މިގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނީ ކޯރަމްގެ އަދަދު މިސާލަކަށް ދަންނަވާނަމަ، މައްސަލައެއް ނުވަތަ މިގައި އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ވިސްނާ ފިކުރުކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ޕާސެންޓުކުރުމުގެ ކޯރަމް އަޅުގަނޑު މާލިއްކަމުގެ ފައިސާ އެއްޗެއް ނުކުރެވޭނެ ނަމަވެ. އާދެ، އެއީ ނުކުރެވޭނެ އެއް ނަމަވެސް ވަކި ބިލެއްގެ ވަރަށް ބޭނުމެއް ބޭނުންވާގޮތަށް މައިންބިލެއް ބާރު އެއީ ނަތީ ބާރުއަކުރުމުގައި ދޭނީ ބެލެވިގެން މިގެ ކަންތައްތައް ޕްރެކްޓިސްކުރެވިގެން ދާއިރު. އެހެންވީމާ، މިކަމާ ދޮޅެއްގައި ވިސްނާވެގެއިގެން އަޅުގަނޑުގެ މަސައްކަތް ނުދޭ. މިދެންނެވި، އަޅުގަނޑުގެ މަސައްކަތް ނުދޭ. ދެން، އެވިދާޅުވާގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލައަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރުޞަތުވެގެން ބަޔަކުދާފައި ދެން އަންނަނީން ކަންތައްތައް ޕްރެކްޓިކަލްވެސް އެއީ އަޅުގަނޑުގެ މާބޮޑު މަސައްކަތް ކޮށްދެއްވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެން

ދަންނަވާލާކަމަށްވަނީ، ވަގުތުވެސް ހަމަވާތީއާއެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވާލަންޖެހުނީ މި ރިޕޯޓް ސީޓީގެ ވާހަކަ. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން މިކަމާ ބެހޭގޮތުން ބަހުސްވެސް ކުރިމު 20 ނޯޓުބުކުގައި. ބަހުސްވެސް ކޮށްގެން މި ރިޕޯޓް ސީޓީގެ މައްސަލައިގައި ވޯޓަކަށްވެސް ދިޔައިން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މިއުޅެނީ ކޮންމެހެން އަޅުގަނޑު އެރިޕޯޓް ސީޓަށް ތާއީދުކޮށްދިނީ ވޯޓުދިން ވާހަކަ ދަންނަވާކަށް ނޫން އަޅުގަނޑު މިއުޅެނީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މިއުޅޭ ވާހަކައަކީ އެއީ އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ އުސޫލެކޭ. އެދުވަހު އެވޯޓަށް އަހައިރުވެސް އެއީ ކޮންމެހެން ފުރި އުމުރު ދުވަހަކަށް ނޫން. ދެ ބަރުމަކަށް އެކަނި. ދެ ބަރުމަކަށް މި އެފަރާތުން އެކަށަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހާއްސަކޮށްލަން. އާގެ ބޭނުމަކަށްވީ އަންހެން ބޭފުޅުންނަށް ރިޢާޔަތެއް ދިނުން އެބޭފުޅުން މިކަމަށް ވަޒަނެއްގެ މި 10 ވަރަކަށް އަހަރު ދުވަހު އުޅެމުން ދިޔަ ދެން އޮންނާނީ މިކަން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ވައިގަ ހިފާފައި. ދެން،..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ އިނގޭތޯ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ފުވައްމުލަކު މެންބަރު އަބްދުﷲ މަސީހު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އަޅުގަނޑު ހަމަ މިހިނގާފައި ދިޔަ ދުސްތޫރުގެ ތެރޭގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެންމެގިނަ ސިޔާސީ ޕާޓީގެ ތެރެއިން ފާޑަކަށް މިހާރަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ހައްޔަރު ކުރިން. އަޅުގަނޑަށް ޕާޓީތަކު ގުޅިގެން ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން މިހާރަކަށް ވިޔަފާރިއަށްވެސް. މިހާރު މިއޮތީ ސިޔާސީ ޕާޓީގެ ދައުރުން އަދިރާއްޖެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ހަމީދު ރިޔާޒު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑުވެސް ފުރުސަތަކަށް އެދި ދަންނަވާލީ ދިވެހި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ގާނޫނުގެ ބިލުގެ ވާހަކަ. އެއްކަލަ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު މިއޮތީ ޖަމާޢަތްތަކާ ބެހޭ ގާނޫނުގެ ދަށުން ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ ސިޔާސީ،

ނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ ޕޮއެޓްރީގައި ހަމަ އެސުވާލު ރަޖިސްޓަރުކޮށްފައި އަދި އިން ބުރުސަކަނިން ދަންނަވަންޖެހުން ކަމުގައިވިޔަސް މިވަގުތަށް ރަޖިސްޓަރުކޮށްފިނަމަ. އިސްތިޢުފާދިނީ ހަރީސް، އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ޒިންމާދާރުކުރުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާ ދައުލަތުގެ [3] ބާރުގެ ތެރެއިން ހަމަ މުސްތަޤްބަލު ބާރުގަދަ އެއް ބާރުކަމެވެ. އާދެ، މަޖިލީހަކީ ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގެ އެންމެ މުހިއްމު ދައުރު އަދާކުރާ މުއައްސަސާކަމަށްވާއިރު ވީމާވެސް އިޖްތިމާޢީ، ވީމާވެސް ވަރަ◌ކަށް މަޖިލީހުގެ މިނިވަންކަމާ މުސްތަޤިއްލުކަން ގެރަންޓީކުރުވުން ވަރަކަށްކަން. އެގޮތުން، މިހާރު ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާ އަލަށްގެނައިރު މަޖިލީހުގެ މިނިވަންކަން ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި މުހިއްމުދައުރުގައި މާއްދާތަކާ އެކުލެވިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން، މަޖިލީހުގެ ސެކްރެޓޭރިއޭޓް މަޖިލީހުން ޤާނޫނީގޮތުން ބާރުގަނޑުތައް އެބަ◌ހުރި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ދަރަޔޮރުވުމަށް މުސްތަޤިއްލުކުރުމުންދާކަމައް މާލީ މިނިވަންކަން ނުވަތަ ފައިނޭންޝަލް އިންޑިޕެންޑެންސް އެއީ ވަރަށް މުހިއްމު އެއްޗެއްކަން. އާދައި މަޖިލީހުގެ ފައިނޭންސް ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަމުގައި މަޖިލީހުގެ 16 ދައުރު އިންތިޚާބުކުރަން އަޅުގަނޑަށް ޒިންމާދާރުކުރެވުނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މަޖިލީހުގެ މުޅި މިބަޖެޓް ބަޖެޓުގައިވެސް ބަޖެޓުބާބު، މަޖިލީހުގެ މުޅި ބަޖެޓުބާބު ނުވަތަ މަޖިލީހުގައި ފައިނޭންސް އިންޑިޕެންޑެންސްއާބެހޭ ޤަވާއިދާއި މިބަޖެޓުން އަޅުގަނޑަށް ނުފެންނަނީ މިކަމުގައި ހާމަވިން ވިސްނާލެވޭނެގޮތެއް އުޅޭ ކިޔަނީއެވޭ، އެސުވާލު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ. އާދެ، މިގޮތުންވެސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މެންބަރުކަމާ ހަވާލުވެދިނު އަބުރުވެރިންގެ އިސްތިސްނާ ޕާލިމެންޓަރީ ތަޖުރިބާތަކުން، މިއޮތީ އިސްލާހަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ތާއީދުކުރަން. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިއީ މެންބަރުންގެ އިންޓެގްރިޓީ ހިފެހެއްޓުމާ ދެމެހެއްޓުމަށް ކުރެވޭނެ ވަރަށް މުހިއްމު ކަންތައް. އިސްތިޢުފާދިނީ ހަރީސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި ދޯދޯކޮށްދެކެވިން އަޅުގަނޑުމެންނާ ވާހަކައެއް، ބައެއް ބޭފުޅުން

އެބޭފުޅުންގެ ގޮނޑިކޮޅުމައް ވިޔަފާރީގެ ކޮލޯނީއެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރައްވާ ވާހަކަ، އެވޯޑު ވިއްކާ ވާހަކަ. އެއީ ދެކެނި ދެކެނި ރިން އަދުގަނޑުމުންގެ ތަރިކައި އިލުމުނާ އަޅެއް. އަދުގަނޑު ހިތުން މިފަދަ އިލްޖާމުތަކުން ބަރާބަރުތިބޭ މަޖިލީހުގެ ގޮނޑުގެ ކަރާމާތު ހިފަހައްޓަބައިދިނުމަކުންބަކައި މިޔާއްދާ ބާރުއަޅާށް. އާދެ، ދެންބަރުކަމަށް ހާޒިރުވާ ތަރިހުގަޅި ދެންބަރުއެއްގެ އެސްޓީ ޕީއެޗްއަރކާރާމަ އަދި ދެންބަރުކަމުން ނިމާ ތަރިހުގަޅި އެސްޓީ ޕީއެޗްއަރކާރާމަ އެމްއެލްއެމްގެ ތަރިގަޅި އާދާއާހިޔާރަށް އެއެސްޓީސްޓީގެ މިންވަރު ބޭޖެޓްފަޅި ހުރެއްޖެކަމަށްވަނީ ނުވަތަ ތުހުމަތުތަކެއް ހުރިކަމަށްވާނަމަ ފަހަރުތަކެއް އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮންފަރެންސްތަކަށް ކޮމިޝަނު ޖަލްސާތައް ހެވާ ބަޔާން އެތަނަށް ބާޒާރުކުރެވޭނެ. އަދި ނުފުޑިބޭރުކަމަށް ބޯކޮށް ރެޕޯޓެއް ހުޅުލެއަށް ދެއްކުމަށް މަސައްކަތުގައި ދިމާވެފައިވާ ގުޅުން. އެގޮތުން، އަދުގަނޑު އެމާއްދާއަށް ތަރުޖަމާކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އިއްޔަތުތަކަށް ހަރަކާތް، އަދި މިހެއްޓުމުން، މަޖިލީހުގެ ދެންބަރުންގެ އަހުލާޤީ މިންގަނޑު ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި ޓާކާށް އެއީ މަޖިލީހުގެ ގޮވާއިދުގެ ތަރިހުއިން ނަމަވެސް ބޮޑުން އެއީ މުހިއްމު ކަމެއްކަމުގައި އަދުގަނޑު ދެކެން. އެކަމަށް ދެއްވާ ތަރިހުގަޅި އަދުގަނޑު ތާއީދުކުރަމުން ވާހަކަ ދަންނަވަން. ހުރަހެއްއަރާކަމުގެ ހުރަހަށް ޚިލާފުވުމުގެ ތަރިހަށް އިސްތިޢުފާދެއްވުމުގެ ތަރިހުގަޅި އަދުގަނޑު ތަރިހުވާ އިސްތިޢުފާވީއެވެ އަދި ވަޒީރުން ވާހަކަ ދަންނަވަނީވެސް އަދި އަދުގަނޑުގެ ހޯދިން، ބްރިޓިޝް ހުކުމަތުގެ ދެންބަރުން ބޭކާރު ނިޝާން ރުހުނުގެ ހަވާލުގައިވާ ޑިގްރީ ދެރައިން މުރާޤަބާކުރުމުގެ މިންވަރު ހުޅުރުގެ ހިސާބުތަކަށް އަދުގަނޑު ހުޅުދާނަމަ ހިސާބުގައި އިވޭނެ ޑިގްރީގޭ ޑިބޭޓްގެ ޢަރިރާއެއްނުވާ ދަރާނީ ތަރިހުވާއެވެ. އެހެންކަމުން ހުޅުހުރު ހުރިބަރު އެކަމަށް ދެއްކިދާނެ މިކަމަށް ކުރެވިދާނެ އިސްލާހެއް މަޖިލީހަށް ޕާސްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިމަތިލަމުން، ކުރިއަށް ގެންދިއުން ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް.

ފަސޭހައިން ކުރުވިދާނެކަމެއް. އެހެންކަމުންވާއިރު، ޖުޒީ ޝަރުޢާގެ ބިރުވެރިކަން

މެންބަރުންގެ އިސްތިޢުފާދޭގައި ދާއިމަން ދުމިގެންދާކަމަށްވާނޭ އެ

ސަރުކާރުގެ އެމްޑީޕީ ފައިދާއަށްޓަކައި މެންބަރުން

މުނިފޫހިފިލުވުމަކީ އަދި އެގްރީމެން މަޖިލީހުގެ އިންޓަރނެޓް ނަގާފުމަކީ

ވަރަށް ފަސޭހަކަމެއް ނުވާން. ވީމާ، މަޖިލީހުގެ

އިންޓަރނެޓްއަށް އަދުގަނޑު އެއިބިލާރަށް ތާއީދުކުރުމާ

ވާހަކަ ދައްކަވަން. އަދި ހަމަ މިގޮތުން، ޖުޑީޝަލް ޖޫރިސް

ހަރަކާތްތެރިވަމުންދާ ނުކުރެވޭ ވާދަވެރި މާހައުލެއްގައި މިފަދަ ބޮޑެތިކަން

ޖުޑީޝަލް ގެންދާބޮޑަށް އޮތުމަކަށްވަނީ ހަމަ އިންތިޚާބު ޖުޑީޝަލްއާ

ޓެލިކާސްޓް އަދުގަނޑުމެން ވޭތި. އަދި އެޖުޑީޝަލްއާ ގެންނަވާ އެބަޖެހޭ

30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެއިތުކޮށްދޭތޯގައި ވޯޓުކަށްދާން.

އެހެންކަމުންވާއިރުގައި، އެ ވޯޓުކަށް ހަރަދުކުރާނީ ކޮން ފަރާތަކުންކަން

ބާރުއިރުގައި މިއީ ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުވެސް ނުކުރާދަނޑުކަމުގެ ވެގެން

ހިނގައިދާނެ. އާދެ، އެހެންނަމަވެސް، އަދުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބިލްޑިންގ މެންބަރު ފާރިން ބަހުރު އެއިބިލާރު

ހުރިހާ ކޮމިޓީއެއްގައިވެސް މެންބަރުކަމުގެ ގޮނޑި ކުރާމަތި

ދުވަހުކޮޅުޖެހިގެންވާއިރު. އެކަން އަދުގަނޑު ފާހަގަކުރާ ގޮތުގައި އެސްޓީބީއެސް

ޓީކޮއަރުކުރުމަށް މިއައީ އިބިލާރާ އަދި އަޅުގަނޑު މިންގަނޑެއް

ކަނޑައެޅުމުގެ ގަވާއިދުއް ޢުލަމާއުންނާ އަދި މިޖެއިތިރުން، މިގާތުގެ ދައުރު

ވަރުގަދަކުރުމާ އެކުލަވާލެވޭ ސަރުކާރުތަކުގެ އެޖެންޑާގެ ދަތިވަނީ. އާދެ،

ދެން، މިއައީ އިބިލާރު. އާދެ، މަޖިލީހުގެ އިޖުތިމާޢީ ބޮޑުވަޒީރު އަށް

އިބިލާރަށް ބަލާއިރު، އަޅުގަނޑު ދުވަސްވަޒީރުގައި މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ

ދައުލަތާއި ހަވާލުކުރާ ގުޅުވަޒީރު އަބަދުވެސް ދައުރުވާ އުފުލިގެން ނުވާން. އެކަމަށް

އަޅުގަނޑުމެން ޖަގަދީގެން ނުވާން. އާދެ، ބަޔާރު ބާރުވުން ޤާނޫނުގެ

މަސްލަހަތުގެ ނަމުގައި އެމަޖިލިހުގެ ހިމާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި ޤާނޫނީގޮތުން

އަޅުގަނޑު ފިޔަވަޅެއް އޮތްނަމަ އެ ފިޔަވަޅެއް އެޅުމުގެ މަގު އޮތްވާ، މަގު

އޮތިހުދު، އަދި އެފަދަ ދުރުވަޒީރުގެ ހުރިހާ އެފަދަ ވަސީލަތްތަކެއް

ބޭނުންނުކޮށް މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒުގެ ނިވާފަތުގައި ތިބޭގޮތް މީހުންގެ އަބުރަށް ހުރުމަތްގޯސްކަން ވާހަކަދައްކާފައިން އަދުލަކީ އަޅުގަ◌ނޑުވެސް ހިތްހަމަކުރާކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދަ ކަންތައްތަކާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުންވާނީ މަޖިލީހުގެ ޤަވާޢިދާއި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ތެރެ◌އިން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްމުޙުސިން ޢަބްދުﷲ.

އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޢަބްދުލްމުޙުސިން ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާ ބެހޭގޮތުން މިބާބުގައި ނޫނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބާ ބެހޭގޮތުން މިދެކެވޭ ވާހަކަ◌އިގައި އަޅުގަނޑުވެސް އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން ޤަސްދުކުރަނީ. އާދެ، ދިވެހިރާއްޖެ ނަމޫނާ ޑިމޮކްރަސީއަކުން ފުރިހަމަ ޑިމޮކްރަސީއަކަށް ދަތުރުކުރުމުގެ މަގުމަތީގައި އުޅެއިރު އަޅަން މިއުޅެނީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވަރަށް މުހިންމުކަމެއް މިއީ ތިންބާރު ވަކިވުމައި ޙައްޤުން. ވެރިކަން ހިންގާ ފަރާތާ، ޝަރީޢަތްކުރުގެ ފަރާތާ އަދި ޤާނޫނުތައް ހަދާ ފަރާތް. އެގޮތުން، އެންމެ މުހިންމު އެއް ބާބު، އެއަށްވެސް މިހާރު ބަދަލުކުރެވިގެން މިދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިމަޖިލީހުގައި ދެކެވޭ ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު މިކަހަލަ މުހިންމު މާއްދާތަކުގައި ނޫނީ މުހިންމު ބާބުތަކުގައި ވަރަށް ބޮޑެތި މައްސަލަތައް އެބައުޅޭ. އެންމެ ފުރަތަމަ އެގޮތަށް އައީ ޢަދުލުއިންސާފުބާރު ބާބު. އެބާބުގެ މާއްދާތަކުގައި ވަރަށް ގިނަ މައްސަލަތަކެއް އުފެދުނު. ދެން ހަމަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް. މިބާބުގެވެސް ވަރަށް ގިނަ މާއްދާތަކަށް އިސްލާހުތަކެއް ހުށަހަޅާފައި އެބަހުރި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ގޮތުގައި މިހުށަހެޅިފައި ހުރި ބައެއް އިސްލާހުތަކަކީ ވަރަށް ބައެއްފަހަރު ރަނގަޅު އިސްލާހުތައް. އެގޮތުން، އަޅުގަނޑު ބައެއް އިސްލާހުތަކަށް ތާއީދުކުރަން. އެކަމަކު، އެއީ މުޅި މިބާބު އެކުލެވިގެން އޮތް މާއްދާގެ، ނޫނީ މަފްހޫމް ބޮޑުނާރާގޮތަށް. އެގޮތުން، އަސާސީގޮތުގެ

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު އަސްލަމް 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް
ހުށަހެޅުއްވާފައި އޮތް އިސްލާޙަށްވެސް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އޭގެ
މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކު ދަރަނިވެރިވެއްޖެނަމަ އެމެންބަރުކަމުން ވަކިވުމާ
ބެހޭގޮތުން މިހާރު ނިޒާމުގައި އޮތް މަފްހޫމަށްވުރެ އަސްލަމް ހުށަހެޅުއްވާފައި
އޮތް މަފްހޫމް މާނަކުރެވޭގޮތަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް،
ހަމައެގޮތަށް، މަޖިލީހުގެ ކޯރަމާ ބެހޭގޮތުން މިހުށަހެޅި އިސްލާޙަށް ބަލާއިރު
އަޅުގަނޑަށް ބޭނުން ޤަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި އެއްގޮތް. ދެން
ބަޔާނުގައި ބައެއް ފަރާތަކަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާތަކުގައި
ހިނގާފައިހުރި ބައެއްކަންތައްތަކާ ފާހަގަކުރެވުން. އިއްތިފާޤު އޭގެ
އެއްގަރާރު ހިނގިކަމަށް ވިދާޅުވި. ބަޔާންކޮށްދީ އަޅުގަނޑުމެން އޮތް ފަރާތުން
އެކަން ފާސްކުރަން ބޭނުންނުވީމައި އެކަން ފާސްނުވާ ދިޔައީ ކަމަށް
އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ. އަޅުގަނޑުމެން އޮތް ފަރާތުން މަޖިލީސް ހައިޖެކް
ކުރަނީ. މައިނޯރިޓީއަކުން ބޭނުން އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ އެހެން.
އެކަމަކު ހުށަހެޅުންތައް ފާސްނުވި◌ދާ. 2007 ވަނަ އަ◌ހަރުގެ ބަޖެޓް
ފާސްކުރުމުން ދުވަހުވެސް މިއިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ހަމަ އެގޮތަށް
ހުށަހެޅުނުމަކަށްރުހި. އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކިޔަވާ ކުދިންނަށް ފޮތް ފަންސުރު
ދިނުމަށް ސަރުކާރުގެ ހަރަދުގައި ހޯދައިދިނުން. ހަމަ އެންމެ ވޯޓެއް
ނެގިބޭގެން އޮތީ ފެއިލްވެ. އެކަމަކު މިއަދު އެއީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމަކަށް
ވެގެން ސަރުކާރުން ވަރަށް ގިނަ ހަރަދުކޮށް އެބަ ފޮތާ އެކަން ކުދިންނަށް
ދިއްޔާން ކުރައްވާފައި އެކަން ކުރައްވަނީ. އެދުވަހު އެކަމަކު އެއީ ވޯޓު
ދެއްވި ބޮޑުވުން މިހާރުގެ ކިބައިގައި ތިއްބެވިކަމަށްވެސް އެއީ ފާހަގަކުރެވޭ
ކަމެއް. އެހެންމެން އަޅުގަނޑަށް ހަމަ މިގޭ މިހުރި ހާލަތަކަށް ބަލާއިރު
އަޅުގަނޑަށް ފަރަގަކުރުވިފަސް ހަމަ މަޖިލީސް އަ◌ންސަރަންވާނީ ޖެހޭފަދަގައި
އޮތްގޮތަށް. މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާގެ އަޅުގަނޑުމެން ކަންކަން ނިންމަމުން
ގެންދިޔައިމަ އެކަން އޮންނާނީ ރަނގަޅަށް. ދެން◌ ރައީސްވެރިކަމާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާތިމަތު ދިޔާނާ ސައީދު ހުށަހެޅުއްވި ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީސްއަކީ ވަރަށް މުހިންމު އަސާސަކަށްވާފައި މާލިއްޔަތު ނޫނިއްޔާ

ފައިނޭންޝިއަލް އިންޓެގްރޭޝަން އޮންނާނެ ގޮތަކީ ބޭރުގޮތުން
އަޅުގަނޑުމެން މިބާބުގެ މާއްދާ އެކުލަވާލައިފައި އޮންނާނެ. އެކަކަށް ހުރިހާ
ބާރެއް މަޖިލީހަށް ލިބޭގޮތް. އެއީ ހިންގުމުގެ ގަވާއިދު ކަނޑައެޅުމުގެ 18
ވަނަ މާއްދާ. އެގައި ބުނެފައި އޮންނާނެ މިމަޖިލީސް ހިންގުމާބެހޭ
އެންމެހައި ކަންތައްތަކާއި އެމާނގެ މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރަ ކަނޑައެޅުމާއި
ހުރިހާކަމެއް ކުރާނީ މަޖިލީހުންނެވެ. މިއަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް އިދިކޮޅު
ހަދަ◌ން ފެށިސަރުކާރު ހުށަހަޅައިގެން ރިޔާސަތުން. އެއީ މިއަދާއި
ހަމައަށްވެސް ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް ރަނގަޅު ކަންތައްތައް ހުއްޓުވާލަން
ވަރަށްގިނަ ފަހަރަށް ފެނިކަން ހިނގާ ފަރާތުން ކުރަމުން ގެންގޮސްފައި
އޮތްކަމެއް◌. އަދި ކުރިއަށް އޮތްތާނގައިވެސް ކުރާނެކަމެއްކަމަށް
އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ. ބަޔެއް ކަހަލަ ހާލަތްތައް ފުރުކާރީހުން ނޫނީ
މަޖިލިސްގައި ގެންބަހަރު ދައުލަތާވަހަކާއި ބޭރުގޮތުން ސަރުކާރު ނޫނިއްޔާ
ހިންގަން ތިބޭ ފަރާތްތަކުން ހިތްފުޅު ހަމަޖެހިވަޑައިގެންފިނަމަ ތަފާތު
ދަތިކުރުމުގެ އަމަލުތައް ނޫނިއްޔާ ނަފްސާނީ ގޮތުން މިހުންނަން
ނިކަމެތިކަން ލިބޭ ކަހަލަ އަމަލުތައް މިހާރުވެސް މިމަޖިލީހުންވެސް
ފެންނަން އެބަހުރި. ކުރަމުންގެންދަނީ. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު އެކަމަށް
ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ބާއިދަށްނުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް،
އަޅުގަނޑުމެން މިފަހަރަކަ މިދައްކާ ހަމައެކަނި މިހާރު މިއޮތްގޮތަށް ނަމޫނާ
ޑިމޮކްރަސީއެއް އޮންނަންކަމަށް ބަލައިގެންއެއްނޫން. އަޅުގަނޑުމެން
ޤާނޫނުއަސާސީގެ މިބާބުތައް އެކުލަވާލި ދިވެހިރާއްޖެއަކީ ޑިރެކް
ސިސްޓަމެއް އެކުދި ޑިރެކްޓަރަކަން ފެނިކަން ކުރުމަކަން ނޫނީ އެކަމުގެ މަގުތަކުން
ރުޅިވެގެން ދާންކަމަށް ބަލައިގެން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަބްދުލްމުހުސިން އަބްދުﷲ

އެހެންވީ އެގޮތަށް ބަލާފައި އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީ
ތަސްދީޤުކުރުމުގައި ބެލިފައި މިއޮތީ. ހަމައެކަނި ނަމޫނާ ޑިމޮކްރަސީއެއް

ވާހަކަދެއްކެވުން: އޮންނާނެ ކަމަށް ބަލައިލިނަމަ މިޤާނޫނުއަސާސީއަކީ..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަބްދުލްމުހުސިން އަބްދުﷲ
ވާހަކަދެއްކެވުން: އެންމެ ރަނގަޅު ޤާނޫނުއަސާސީއަކަށް ނުވާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ފާދިއްޕޮޅު މެންބަރު އިބްރާހިމް މުޙައްމަދު ސޯލިހު
ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން މިރާއްޖެއަށް ޒަމާނީ ޑިމޮކްރަސީއެއް ގެންނަން ބޭނުންކަމަށްވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މިބަހުސްކުރަމުންދާ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ބާބު މިއީ ވަރަށް މުހިންމު ބާބެއް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މިބާބު ފާސްކުރާ ގޮތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގެންނަން މިއުޅޭ ޑިމޮކްރަސީއަކީ އޮންނާނެގޮތް ވަރަށް ބޭނުން ތަފާތުވާނެ ކުރިއަށްގެންދާނެ. އާދެ، ކޮންމެއަކަސް އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭނެ މިތިބީ ދިވެހި ރައްޔިތުން ދިވެހި ވެރިކަމުގެ ނިޒާމު ބަދަލުން ކުރަންޖެހޭ ރިޔާސީ ނިޒާމަކަށް ޤަބޫލުކުރަންގެން. އެހެންކަމަށް ވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ މިރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސްތަކުން އެކުލަވިގެން ވާންޖެހޭނީ ރިޔާސީ ނިޒާމެއްގައި. އާދެ، ފުރިހަމަ ރިޔާސީ ނިޒާމެއްގައި އޮންނަންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހުށަހަޅުއްވާ ގޮތުގައި މިހާރު ޕާލިމެންޓްގެ މިއޮތީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ދިނުމަށް ބާރުތަކެއް ދީފައިވާ ކަމަށް އެބަ ހުށަހަޅުއްވާ. އާދެ، ދިރާސާކޮށްލެވުނުއިރު ތަޖުރިބާކުރެވުނު ދައްކާގޮތުގައި މިއީ އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް ދައްކާވާހަކަ ދިޔަ ވާހަކައެއް. ރިޔާސީ ނިޒާމަކީ ޗެކްސްއެންޑްބެލެންސް މަގުފަހިކުރާ އެއްޗެއް. އެހެންކަމަށްވާނަމަ މިކަމުން ސަރުކާރުތަކުގެ މަތިން ބަލައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިހަކަށް ފުރިހަމަ ބާރު ލިބިދިނުމައި އެންމެން އެބަޖެހޭ. އާދެ، މަޖިލިހަކީ އެގްޒެކެޓިވް ބްރާންޗް، ކުރާ ކަންތައްތައް ބަލައި ޗެކްކުރާނެ ޖަވާބުދާރީ ކުރުވާ ތަންކަމަށްވާތީ. އާދެ، ދެން އެކުގައި ސުވާލު މަޖިލިސް ޖަވާބުދާރީ

ކުރުވުމަށް މިބާބުގައި ކުރެވިފައިހުރި ކޮންކަންތައްތަކެއްތޯ. މަޖިލީސްގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކަށް. މަޖި◌ލީސް އާންމުގޮތެއްގައި ޖަވާބުދާރީ ވާން މިޖެހެނީ ރައްޔިތުންނަށް. މަޖިލީސް ޖަވާބުދާރީ ކުރުމުގައި އެންމެ މުހިންމު ރޯލެއް އަދާކުރަންޖެހެނީ ފަރާތަކީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައިވިއްޔާ މީޑިއާ. މިހާރު ބާބު ޗާޕް ކުރުވިފައިވާ ގޮތުން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާތަކާއި ކޮމިޓީތަކަށް އާންމުކޮށް ހުޅުވާލާފައި އޮންނަކަމުން ޖަލްސާ ކުރެވިފައި މިއަންނަނީ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ މިއީ ރައްޔިތުންނަށް މަޖިލީސް ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުމުގައި ކޮންމެހެން ކަނޑައެޅިފައިވާ ފަރާތެއް ނޫނެވެ. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އެކުލަވާލެވިފައިވާ ގަވާއިދާއި އެއްގޮތަށް ވާހަކަދައްކާ ބޭފުޅުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެމްބަރުންގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭނެ. އާދެ، މިއީ މިއަދު ކުރިމަތިވެފައިވާ ބޮޑު ސުވާލެއް. ރެގިއުލޭޓަރީ ބާރުވެރިކަމާއި ކޮބައިތޯ. މިސުވާލުގެ އެންމެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ ވަނީ މިހާރު މަޖިލީހުގައި ދެކެވޭ ބައިވެރިވުން އަންނަނީ ކޮންކަހަލަ. އަދިކަމު މިމަސްއޫލިއްޔަތު ރައްޔިތުންގެ އިއްޒަތްތެރި ދެންބަރު އަދިގަދު ޖަހާއޮތް ދޮށްކޮޅު ވާހަކަފުޅަކަށް ބިނާކުރަމުން. އަދިގަސް ދެކެނިވެސް ބައިވެރިވުން މަޖިލީހުގައި އެޑްމިން މިޖުލީސް މިސްރަބު ހަމައެކަނި އާބާދީގެ 50 ޕަސެންޓަށް އަންހެނުން ކަމަށްވާތީ އަންހެނުންނަށް އެފުރުޞަތު ދިނުމުއްސުރެން. އެކިއިބާރުން ދިރާސާކޮށްކަން ދޭހަކުރާގޮތުން ފާރަވެރިއަންނަނީ ބަޔާން ކަންކަމެއްކުރުމުގައި އަންހެނުންގެ ވެސްނަގަ ވާޖިބުކުރެއް. އެހެންކަމުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ކަންކަމާއި ފާސްކުރަނީ ދުވަސްތަކުގައި ހިއްސާކުރަން އާންމު ދިރާސާތަކުގައި އަންހެނުންގެ ވިސްނުމާއި ހިއްސާ ކަންތައްތައް ހިމަނަންޖެހޭ އެއްކަމެއް. އާދެ، މިޝަހުދާން އަދި ކޮށްޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް ވަރަށް ބޭނުންތެރިއަށް އެކަށީގެން ވަރުގަދަ ކުރުވުމަށް ގައިދު. ފަރާ ސުވާލު ދޭން ޝަރުޢީ އަދި ޝަރުޢީ އަމިއްލަ ދެއްކުމެއް މިގޮތުން މަޖިލީސް ދެއްކީ. ސުވާލު ދޭތެރޭ ފާހަގަކުރެވޭ. ދަންނަވާލަން ފާހަގަކުރޭ. މާލިއްޔަތު ދަޢުވާ. ނަޒަރިއްޔާ ކަމެއްގެ އިތުރުން ފާހަގަކުރޭ. އާދެ، ޖުމްލަކޮށް މުނިޑިގަ މިއޮތީ ރިޕޯޓު ފާހަގަކުރޭ. ފެނިއްޖެ އަތްތަކުގެ ހިމެނުމެއް ފާހަގަކުރޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ބައިވެރިވުން

ކިރިޔާސްއޮ މިއީ މިއަދު މަޖިލީހާއި ބޭރުގޮތުން ދުނިޔޭގައި ކުރަމުން އަންނަ ސިފަފުޅެއް. އާދޭ، މިހާރިސާބުން ބާބާއި ބޭރުގޮތުން މިހާރަނަށް ހުރަހެޅުމަކީ ހުރި ބައެއް ޖާގަފަދައި ބޭރުގޮތުން އަދުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލަނީ. މިގޮތުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އާދިލް ހުށަހެޅުއްވި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަކިކުރުމުގެ މާއްދާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބުން އުނިކުރުމަށް. އަދި އުނިކުރުމަށްފަހު އާދައާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މުޙައްމަދު އަނިލް މަޖްލިސްކުރައްވައިގެން އިނގޭތޯ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާބަށް އެބަދަލުކުރުމަށް. އަދުގަނޑު އެހުރަހެޅުމަކީ ހުރަހެޅުމާއި ދުވާލުއަރާ ހައިރާންއުނދަގޫ. ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ކޮން ސިޔާސަތެއް އަދުގަނޑު ނުދެނެ. އެހެންނަމަވެސް، ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އަދުގަނޑު މިއަދު ފާސްކޮށްދިނުމަށް ކޮބާ އަސާސީ އުސޫލެއް އެކަށައަޅާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، މިނިސްޓަރަކީ. އެހެންވީމާ މިޤައުމުގައި ރައްޔިތުންނަށް މަޖިލީހުގައި އެކުލަވިގެންވާ ޖާގައިރުގައި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ބާރުތަކާއި ޢަދުލުއިންސާފު ސިޔާސީ ފަރާތްތަކާއި ސިޔާސީ ގަވާއިދުގެ ފަރާތްތައް ފަރާތްތަކުގެ ވަކިކުރުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ވަކިކުރެވޭނެ އިޚްތިޔާރާ ވަކިކުރުމުގެ ކަންތައްތައް ކުރަންވާނެ ގޮތް މިބާބުގައި ލިޔެވިފައި ހުންނަނީ ހިނގައިދާ ގޮތް. އެހެންކަމުން މިއާދަ މިކަން އުނިކުރެވޭ އެއްފަހަރު ގޮތެއް ހުންނާނެ ކަމަކަށް އަދުގަނޑު ނުދެކެން.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ބިސްމިﷲ الرحمن الرحيم ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބަލީ

މެންބަރު ފަހާ މުޙައްމަދު ގަވާއިދުގެ އަށްވަނަ ބާބުގަނޑު ވާހަކަދައްކައި ދެކޮޅުވަނީ ކުރިމަތިން

ޗާރިޓު ފާހަގަކުރެވުން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާބެހޭ ބާބު ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތުމުގައި އަޑުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ބައެއް ނުކުތާތައް އެބަހުރި. އަދި ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި ޕްރޮޖެކްޓުގެ ކޮމިޓީން މިބާބު ޕްރޮޖެކްޓުތަކާއިވެސް ވަރަށް ފުރިހަމައަށްކަމަށް އަޑުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން. އެހެންނަމަވެސް ބައެއް ކަންތައްތަ◌ަކީ މިޕްރޮޖެކްޓުގައި ފާހަގަކޮށްލަން ޖެހިގެން ކަންތައްތައްކަން އަޑުގަނޑަށް ގަވާއިދުތަކުގެ އޮފީހަކަ ދަންނަވާލަން. އާދެ، އަޑުގަނޑަށް ޤަވާޢިދުތަކުގެ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤަވާޢިދުތަކުގެ ޝަރުތުގައި ހިމެނޭ ދިވެހި ޝަރުތުތަކުގައި ބާބުގެ ވަނަ 4 އާދެ، ބާބު. ވަނަ 4 ރައްޔިތަކަށް ފައިދާގައި މުސްލިމުންކަމުގައިވުން ނުހިމެނުނީ އަޑުގަނޑު ހިތާމަކުރާ ފަދަކަ ދަންނަވަން. އެއީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި މިހާރު ޢަމަލުކުރަމުންދާ ޤާނޫނުއަސާސީގައިވެސް މުސްލިމުންކަމުގައިވުމުގެ ޝަރުޠަކީ ދިވެހިރައްޔިތުން ކަމުގައިވުން މިހެންނޫ. އާދެ، ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް އަޑުގަނޑުވެސް ވިސްނާ އަޑުގަނޑުބެން ޖަވާބުއެއްސުރަން ޢަމަލުކުރަމުން އެންނަ ދީން މިޤައުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިމާޔަތްކުރަމުން މުހިންމު ކަމުއްކަމަށް އަޑުގަނޑު ދަރަން. އަޑުގަނޑު މިހެން ދަރާ ސަބަބަކީ އަޑުގަނޑަށް މައުލޫމާތު ލިބިފައިވާ ގޮތުގައި ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ޖުޑީޝަރީ ހިފަހައްޓައިދޭން އުޅުއިރު ނޫނީ ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ޖުޑީޝަރީ އޮންނަ މިހެން އެބަޖެ ޢިއްޔަތާތި ރައީސް، އަލިން އާންމު ކޯޓަށް ހުށަހެޅިގަ އަ◌ޑުގަނޑު ހިއުރި ކުރަމް ގެއްލުނީކަމަށް. އެހެންވެގެން އަޑުގަނޑު ހުއްޓާލައިގެން ހުރި.

ރިޕޯސަމެން ފާހަގަކުރެވުން: މިތަދުންމަގުޅު އިރު އެކުލަވުން ފުރުސަތު އަޑުގަނޑު މިއީ ނޫން ދުސްތޫރީ ދަސްނުވީ އަދި ޚާއްސަވެސް ޖިސްޓިސްގައިވެސް ޢިލްމީ އެހެން. ޤާނޫނުއަސާސީ ކަމަށް ހިތަރަން. އޮޑިޓްރިޕޯޓާ އިއްޔަތްތިރި ދެންބަކޮ އަޑުގަނޑު ދަންނަވަން ބޭނުން.

މިލަދުންމަޑުލު އުތުރުބުރީ

ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ހުއްޓާލި ވަގުތުކޮޅު އަޅުގަނޑަށް ދެއްވާން

މެންބަރު ޒުބްނާ މުޙަންމަދު

ކަމަށްވެސް ހީކުރަން.

ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދޭ، އާދޭ. ކުރިއަށް ގެންދަވާ.

މިލަދުންމަޑުލު އުތުރުބުރީ

އާދޭ، އަޅުގަނޑަށް ފުރުޞަތުދެއްވާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑަށް މައުލޫމާތު ލިބިފައިވާ

މެންބަރު ޒުބްނާ މުޙަންމަދު

ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ގޮތުގައި ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ޕާސްޕޯޓް އޮންނަ ދިވެހިރައްޔިތުން އެބަތިބި ކްރިސްޓިއަން ދީން ޤަބޫލުކުރާމީހުން. އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް ހާލެއްގައި ބޭނުމެއްނޫން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަން ކުރާކަށްވެސް އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްވެސް މުއައްސަސާއެއްގައި ނޫނީ ދިވެހި ދައުލަތުގެ އެއްވެސް ބާރެއްގައި މިފަދަ މީހުން ބާރު ހިންގާ ހިސާބަކަށް އަންނާކަށްވެސް. އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަނީ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ޝަރުޠުތަކުގައި މުސްލިމަކަށްވުމުގެ އިތުރަށް ދިވެހިރައްޔިތަކަށް މިހެން އޮންނަން ޖެހޭނެކަމަށް. ދެވަނައަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ މިހާރު ހުއްދަ މަޖިލީސް އޮތް ކަމުގައިވިޔަސް ދެން އަންނަ ފަހަރަކު ހުއްދަ މަޖިލީސްއެއް ނޫންނާނެ. އެހެންވީމަ، އެމަޖިލީހަކީ ޤާނޫނު ހަދާ ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހުކުރާ ވަޒީރުންނާއި ސުވާލުކުރާ ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީ ކުރުވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަގާމުން ދުރުކުރުވާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ފާސްކުރާ މިފަދަ ވަރަށް މުހިންމު ކަންތައްތަކެއް ކުރާ މަޖިލީހަކަށް ވާއިރުގައި މިމަޖިލީހަށް އެބައް ބާރުތަކެއްގެ އިތުރަށް އެބައް ހިމާޔަތްތަކެއްވެސް ލިބިގެންވާންޖެހޭނެކަމަށް. އަދި އެހިމާޔަތްތަކުގެ ތެރޭގައި އެމަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ވަކިކުރެވޭގޮތާއި މިކަންކަމާ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ފުންކޮށް ވިސްނަންޖެހޭނެ ކަންކަމެއްކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އާދޭ، މިގޮތުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ). 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

ގައި ވަރަށް ސަފީހަތް އެބައޮތް ތަރުތީބުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކު ވަކިކުރެވޭނީ ކިހިނެއްކަން. އަދި އެމަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތު ބަލާނެކަން ފާހަގަކޮށްފައި. އާދެ، އަދުގަނޑު ޤަވާއިދުގައި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ރައީސް ހަމަހަމަކަމާއި މިއޮތްގޮތް ވަރަށް ރަނގަޅުކަމަށް. އާދެ، އަދުގަނޑު އިސްލާމްދީނުގެ ބޭނުންވާނީ 8 ވަނަ މާއްދާއަށް ހަމަހަމަކަމާއި އެއް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި އެބައޮތް ޖުމްހޫރިއްޔާ ހަމަހަމަކަމެއް ތަރުތީބުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ވަކިކުރެވޭގޮތާއި އަދި އެޖުމްހޫރިއްޔާގެ ތަރުތީބުގެ މަޖިލީހުން ޤާނޫނާ ހިލާފުން އެއަސާސީގައި އިންތިޚާބުގެ ދެފަރާތުން ފެންނަ ނުފެންނަ، ފެންނަ ނުފެންނަ ވޯޓެއް ނެގުމުގެ ވާހަކަ. އާދެ، ފެންނަ ނުފެންނަ ވޯޓެއް އިންތިޚާބުކުރުން ނަގަންވާއިރާ ދަރުމަވެރި ގޮތުގައި ވަރަށް ބޮޑުވާން. ސަރުކާރު ހިންގުމަށް ދަތިވާން. އަދި ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ހިންގުމަށް ދަތިވާން ކަމަށްވެސް އަދުގަނޑު ޤާނޫނުއަސާސީ. އާދެ، މިހާރަކީ ފައިސާއާއި ބަލަން ބޭނުންވާ ވަކިވަކި ތަރުތީބުތަކުގައި މިހުރީ އެޖުމްހޫރީ ހުރިހާ އެއްޗެއް ނަގާދޭން ގަވާއިދު ބަލާނެ ޖަވާބު. އެހެންނަމަ، ތަރުތީބުކުރާނެ މިނިސްޓަރުގެ ކަމާއި ނިސްބަތް ފައިދާއެއް އަދުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިނިސްޓަރު ދިރާސާކުރުން މިނިސްޓަރުގެ އެއްވެސް ޖުމްހޫރީ މިނިސްޓަރުގެ އެއްވެސް ތަރުތީބުކަން ފެންނަނީ. އެހެންނަމަ، އަދުގަނޑު ހަމަހަމަކަމުގެ އެފަދަ އިސްލާމީ ދީނާއި ގުޅޭ ފެންނަ ވިސްނައި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ ހަމަހަމަކަމާއި އެއްގޮތް ވަރަށް ފެންނަ ނުފެންނަ ކަމެއް ވާގި ތަރުތީބުން މަޖިލީހުގެ އަދުގަނޑަށް ހިތާމަ މިހާރު އެހެން ސަރުކާރުގެ ވަރަށް ބޮޑަށް ދެވެނި ފާހަގަކުރަން ފައިދާ ވާހަކަ. މަޖިލީހުގެ އެހެން ފަދަ ޤާނޫނީ ދިރާސާކުރާ ދައުލަތުގެ ޤާނޫނު އަސާސީގައި މަޖިލީހުގެ ހަމަހަމަކަމެއް ނުހުންނަނީ. އެހެން މިނިސްޓަރުގެ ތަރުތީބު ފާހަގަ އެއްވެސް ގޮތެއް ހިތާމަ ނުހުރި ކަންކަން ފަރާތަކުން ދެކެވޭ، ހަމަ ހުރިހާ ތަރުތީބުގެ ހަމަ ނިސްބަތް އަދުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިނިސްޓަރު ޤާނޫނުއަސާސީގެ ތަރުތީބުން ވަކިކުރެވޭ މިނިސްޓަރުގެ މެންބަރުން ހިމެނޭ ތަރުތީބުގެ ތެރެއިން ފެންނަ ކަމެއް. އާދެ، ތަރުތީބުން އަދުގަނޑަށް ޖުމްހޫރީ ގޮތެއްގައިވަނީ އަދުގަނޑު

ޤަބޫލުކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، އެމީހުންގެ ވާޖިބުތައް އަދާނުކުރެވޭ މެންބަރުން މިމަޖިލީހުގެ މިސްޖިދަކަށް ނާންނާނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ފުންކޮށް އެބަވިސްނަންޖެހޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މިއަންނަ ފަހަރުގައި ކުރިއަށްވުރެ ފުޅާދާއިރާގައި މިހާރަށްވުރެ ފުޅާދާއިރާއެއްގައި ޒިންމާތަކެއް އަދާކުރަންވާ ބަޔަކަަަަަަަން ވާއިރުގައި މިމަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކުގައި އަންހެނުންނަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްވަރަކަ ފަންސާސަށްވުރެ ގިނަ އާބާދީގެ ނިސްބަތުން އަންހެނުން ތިބޭއިރުގައި އަންހެނުން މިމަޖިލީހުގައި ރުކުރެޖެންޖެހޭން އަންނަންޖެހުނުކަމަށް. އަަދި މިމަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ގިނަ މެންބަރުން އެކަން ޤަބޫލުކުރު ނުކުރައްވާތީ އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރަން. ދިވެހި ހުރިހާ އަންހެނުން ބޭފުޅުންނަށް އަންހެން ރައްޔިތުންނަށް އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން ދެން އަންނަ ލޯކަލްގައި ގިނަ އަންހެން ބޭފުޅުންނަށް ލޯކަލް ދެއްވަން. މިމަޖިލީހަށް އަންހެނުން ސިޔާސީ މައިދާނަށް ނުކުތުއްވާށޭ. ނުކުތުއްވައިދިނުމަށް އަންހެނުން ފިރިހެނުންނަށްވުރެ ވަރުގަދައަށް އެ ވަޒީފާ އަދާކުރައްވާނެ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު އުއްމީދު ކުރައްވަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

މިލަދުންމަޑުލު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެހެން ބޭފުޅުންނަށްވެސް ފުރުޞަތު ދެއްވާ ހަމަ ނިންމާލައްވަން. އަޅުގަނޑުވެސް ނިންމާލަމުން ދަންނަވާނީ މިޤައުމުގައި ޗެކްސަނުން ކޮންމެ ކަމެއް ނިމުން ވެއްޖެކަމަށްވާނަމަ ޑިމޮކްރަސީގެ މުޅި ރޫހުވެސް މުޅި ދިވެހިރާއްޖޭއިން ފޮހެވިގެން ގޮސްފާނެކަމުގެ އަޅުގަނޑު އެއްވެސް ޝައްކެއް ނުކުރާކަމަށް. އެހެންވީމާ، ހުރިހާ މެންބަރުން މިކަމާ ވިސްނާވަޑައިގަންނަވާނެކަމަށް ހިތްވަރުން ޝުކުރިއްޔާ.

އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ﷽ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މި ބާބަށް

މުހަންމަދު މަޖްދީ އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިސްލާމްދީނާއި ހުރަހަޅިގެން ދިޔަ ދިއުމަށް އަ◌ުގުރަސޭ މަތުބަޢާ ޔިއަދަން. މި ސާވާގައި ޒ.އަށޫރާގެ އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޢަބްދުﷲ ޢަލީގެ ހާމަކުރުން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. މި ހިސާބުގައި ބައިސްފުޅުދުރުކުރާތީ މި މަޖިލީހަން ބައްޔަތުކުރެއްވި ފަރާތުގެ މުޙައްމަދު އަމީރުގެ ހާމަކުރުމުންވެސް ބަދަލުކުރަން ފެންނަ ވާހަކަ އަރިސްކުރަން. އިބްރާހީމް ރަޝީދު، އަޅުގަނޑުވެސް ދެންމެ ހަމަ މިދިޔަމަހުދުވު އޮފީސްބޭފުޅުގެ އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ފުރަހަމަ މުޙައްމަދު ޖަލީލް ބުރަސްއިން އެ ފަރުކާރު ފަރުކާރުމަން ކަމާބެހޭ ޢިލްމީވެރިން. ދިވެހި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވާހަކަ މިހާރު ފުރިހަމަ އެކުލަވާލުމުގެ ހަމަބަރާ ބިރުހިރި ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދައުލަތުގެ ރައްޔިތުންނަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. އިބްރާހީމް ރަޝީދު، އަޅުގަނޑުވެސް ކަރުދާސް 103 އަށް ހުރަހެޅުއްވާ 28 ވަނަ މާއްދާގެ ހުރަހެޅުމަށް ހަމަޖެހިފައި އެ ޤާނޫނީ ނިޒާމަށް ވަރަށް ފަސޭހަކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އެއީ އެއްގޮތްވެސް މަތީ ޤާނޫނީ ރައްޔިތުންގެ ރަށްރަށުގެ ހަރުދަނާކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ފަސޭހަކުރާނީ. އިބްރާހީމް ރަޝީދު، އަޅުގަނޑަކީ އަސާސީ ވަރަށް ލާޒިމް އެއްޗެއް ބޭނުންވާ ކަމެއް ބޭނުންވާ. އެއީ ރައްޔިތުން ރާއްޖޭގެ ދުސްތޫރާ ކުރަމުން ބޭނުންވާ އިންސާފު ނިޒާމެއް ބަލަންޖެހޭ. ނަރަށް އެ އަޅު ތަފާތު ވާހަކަ ދައުލަތުން އެހެން މިހާރު ބޭނުންވާ ޖަމާޢަތްތަކުގެ ހުކުރު މިހެން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ބައްޔަތުކުރެއްވި އިބްރާހީމް ރަޝީދު އަބްދުލް ޤާނޫނު އަސާސީން ކުރިއަށް ބައިސް ހުކުރު ބަހުން ތަފާތު ސިޔާސީ ވަކިވަކި ފާހަގަކުރަން. ވަކި ދެކުނު ވާހަކަވެސް އެއް ފަރުވާ ދަށުން ވަކިވަކި. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން. ދަރިފުޅުން އެއްބަސްވެފައި. ދިރިއުޅުމަށް ބޭނުންކޮށް ސަލާމަތާއި ފަސޭހަ ހިފަހައްޓާ. ރައްޔިތުންގެ ޢިލްމީ ހަރަކާތް ތަފާތު ފިޔަވަޅު އަޅަން. ގޮތަކީ ދިރިއުޅުން ބޮޑު ފިޔަވަޅު އިސްލާމީ ކަރުދާހު. ހުރިހާ ވަރަށް ގޮތަކަށް ބ◌ިއްސާފަރާއް. ހަމަޖެހި ހަމަގައިމު ވިދާޅުވި މިރަށު ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުންގެ މަސްލަހަތާއި ހުރިހާ ސަރުކާރުތަކުގެ ހުކުމްތަކާއި އަސާސީ ޤާނޫނު ދެން އެމް

ތިން ފުރުސަތު ނުދޭނަކަމަށް މަޖިލީހުގައި ހާމަކުރީމަ އެކަމަށް ސަޕޯޓުކުރެއްވީމަ އަޅުގަނޑު ހަމަ ތިބިން ކުޅު ހިތާމަކުރަމާ. ގޮނޑީގައި އަތް.....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިހާރު ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ދިމާ އިދިކޮޅަށް ތި ވާހަކަފުޅު ތި ފާޅުކުރައްވަނީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަދި މި މަޖިލީހުގައި އިންނެވި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރުގެ ހައިސިއްޔަތުން އިންނެވި އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުގައި މުޅިން ތި ދައްކަވާ ވާހަކަފުޅާއި އިދިކޮޅަށް އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ދައްކަވި. އެހެންވީމާ، ރައީސްގެ ޓާރމަށް ދިޔުމުގެ ގޮތުން އެވާހަކަ ދެންނަވާލީ.

އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު މުޙަންމަދު މަޢުރޫފް ޒާކިރު ވާހަކަދައްކަވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ހަމަ ހުށަހެޅުމަކީ ކޮންމެ މަޝްވަރާއަކީ މި މަޝްވަރާގެ މަޖިލީހުގައި ޤަވާޢިދުގާ މަޝްވަރާއެއް. އެހެންނަމަވެސް، ބަލި އެހެން މީހަކަށް އެހެން އަނެއްހަކަށް ފުރުސަތެއް ނުދޭނަމާ. ތިން އަންހެނުންނަށް އަދި ފުރުސަތު ދޫކޮށްލަން އަޅުގަނޑު ރަޖިސްޓަރު އަރުވަން. އެ ދައުރެއްގައި އެ އަރާމާއި އެ ޝަރުޠު ނުދޭނަކަމަށް މި މަޖިލީހުގައި ޤަވާޢިދަށް ޚިލާފުވާއި ދެމެދުގައި ދައުލަތާކަރިންވެސް ޖެހޭ. އަޅުގަނޑު އަންހެނުންނަށް ލިބިވާ މިމަޖިލީހުގެ ގޮތައްދާ ހޯދާ ނުވާނަމަ އޮތުގައި ހިފާ މިކަންނޭ ތިބި ހަމަވެސް ހިމެނިގެން.....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: އާދެ، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑޮކްޓަރު ޙަސަން ސަޢީދު.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ޑޮކްޓަރު ޙަސަން ސަޢީދު: މިހާރު ވާހަކަދައްކަވަމުން އެ ގެންދަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބަޔާންވެގެ ޤާނޫނުން ބޭރުގައި އެ ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަނީ. އެއްގޮތަކަށްވެސް މިހާރު

ވާހަކަދެއްކުން: ބަހުސްތަކީ މި އެޖެންޑާކުރެވިފައި އޮތް މައްސަލައަކާ ބެހޭގޮތުންނެއް ނޫން މެމްބަރުން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުން އެދެންދަވަނީއެވެ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދޭ، އަޅުގަނޑުވެސް ބަލައިގަންނަން އެބަޖެހޭ އެއީ ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއްކަމަށް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އެހެން ނަހައްދަވާ މިއިސްލާހުތަކާގުޅޭ ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާ ނިންމާލަދެއްވުމަށް. ދެން އަޅުގަނޑު އެދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު މިހާރު ތާގައި ހިނގާދިޔަ ކަންތަކާ ގުޅިގެން އިތުރު ވާހަކަފުޅު ނުދައްކަވަން. އާދެ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ރެޕްރިޒެންޓޭޝަންގެ 50% ހަމަ ބަލައިލިޔާ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަހުރާ ނުލައި ނޫޅެވޭން ހަމަ ބޭކަނބަލުންގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ. އެހެންވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސްކުރަން އޮތް މައްސަލައެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ އާންމުކޮށް މިހާރު ހުރިގޮތުން ޕާލަމެންޓަރީސިސްޓަމްވެސް މިހާރު މިއޮތް ޕާލަމެންޓަރީސިސްޓަމެއްވެސް ހަމަ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާ ދިފައި އޮތް ޕާލަމެންޓަރީސިސްޓަމެއްކަން އަޅުގަނޑުމެން ހަނދާން ބަރަހަމައިން އެގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދިއުން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވާހަކަފުޅު ނިންމާލަދެއްވުން އެދެން.

އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު މުޙަންމަދު ޝަރީފް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު އެއަށާއި ދެބަހެއް ނުވަން. އެހެންނަމަވެސް، މިތަނުގައި ދެކެވުނު ވާހަކަތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވާހަކަދެއްކުމަކީ ދެއްކެން ކަމެއްކަމުގައި މި ގަވާއިދު އެބަ ހުއްދަކުރޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނިކަން ވިސްނަވާބައްލަވާ އަންހެނުންނަށް ކުރެއިމިސް ބަޔެއް ބުނި ވާހަކަ ދައްކާއިރު އަންހެނުންނަށް ހިލާނުލި ގޮތްގޮތް ހުރި މީހުންވެސް މިތާ އެބަ ތިއްބޭ. ހާހްޖިން ޖަހްސާޖާ ބައްސާލި ގޮތްވެސް އަޅުގަނޑު ހިޔާކަން ނުކިޔޭ. ޤަރައިގަނޑުގެ ދަރައިގަތް ވާހަކަވެސް ބުނާކަން ނުކިޔޭ. ހިތާ ބައިންސާފު ގޮތެއް އެ ހެދޭ. މިއީ އާއިލާތަކެއް

ބައިބައިކޮށްލާ ނިކަމެތިކޮށްލުމަށް އަންހެންފިރިން ކުރާ ކަސްތޮއްތަކުގެ ވާހަކަ. ރިސެޕްޝަން ދޮރުމައިގަށް......

ރިޕޯޓަރުން ވާހަކަދެއްކުން: ދިއްޔަރި ވަނަބަރު......

އަރިއަތުގެ އުތުރުބުރި ވަނަބަރު މިލްކިއްޔާއި ޓޫރިޒަމް ހުރި ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދައްކާކަށް ނުޖެހެން.

މުޙައްމަދު މަޖީދު އިބްރާހީމް އަޅުގަނޑު ހަމަ މިއަދުވީހުގެ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް މިވާހަކަދައްކަނީ.

ވާހަކަދެއްކުން: ދިއްޔަރި ރަށުގެ، ގަވާއިދުގައި އިސްލާމްދީނާ ގުޅުވައިގެން އަޅުގަނޑު....

ރިޕޯޓަރުން ވާހަކަދެއްކުން: ދިއްޔަރި ވަނަބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

އަރިއަތުގެ އުތުރުބުރި ވަނަބަރު ޝުކުރިއްޔާ ދިއްޔަރި ރަށުގެ.

މުޙައްމަދު މަޖީދު އިބްރާހީމް

ވާހަކަދެއްކުން:

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރި ވަނަބަރު بسم الله الرحمن الرحيم ޝުކުރިއްޔާ ދިއްޔަރި ރަށުގެ. އާދެ، މިއަދު ބަހުސްކުރެވުން

އިބްރާހީމް ރަޝީދު ޙަސަނުﷲ

ވާހަކަދެއްކުން:

މިދާ އަޅުގަނޑުމެންގެ އާންމުންގެ ވިސްނުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިގެންވާ މައްސޫލިއްޔަތު އާދެ، ދައުލަތުގެ ތިން ބާރު ވަކިވަކިކޮށް އެއްޗެހިއެއް އެއްބާރުކަމުގައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާ މި މައްސޫލިއްޔަތު ވާހަކަދައްކަމުން ދާއިރު އަޅުގަނޑު ޒިންމާއި ވިސްނުން ގެންގުޅުން ގޮތް ދަންނަވާލަން އަޅުގަނޑުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވާޖިބެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން. އެގޮތުން އަޅުގަނޑުގެ ޒިންމާ ދަންނަވާލާނަން. އާދެ، މިގެ ކުރީގެ ޚާންދާނާ ސިފައިގައި ނުކުތް އެތަށް ކަމެއް އިތުރުވެ މި ރައްޔިތުންގެ ރައްޔިތުންނަށް ދެވޭނެ އެންމެހާ އުސޫލުތަކެއް ވިސްނަވައިގެން މި ހުރި ޚާންދާނާސިފަ ހެދުމުންދާކަމަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ހިތާމަޔާއެކުގައި ވާހަކަދެކެން. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑު ޤާނޫނުއަސާސީގެ އިސްލާމްދީނުގެ ރައްޔިތުންނަށާއި އެންމެހާ ފުރިހަމަ ޤާނޫނުއަސާސީ ހައްޤުތަކާއި އެބަހުރިހެން ވަރަށް ގާތުން ބަލައިގަންނަ ޚާންދާނާސިފަތައް މި ހުރި ޚާންދާނާސިފަ

ވާންޖެހެން. އަތޮޅުތެރޭ އެދުރުން ތަފާތު ޚިޔާލުތަކެއް އެއްގޮތްކޮށް އެންމެހާ ކަންކަމުން ދުރުހެލިވެ އަމަހަށް ޤާނޫނުއަސާސީ ނިންމަން މިކަރާ މަސައްކަތް....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

މިހާރު އެއީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން ގެންދާތީ ނޫން ނޫން މިހާރު އަތޮޅުތެރޭ ބޭނުންނުވީ އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ހުރަސްއަޅަންވެގެން. އެއީ ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް ފާހަގަކުރެއްވީމަ އަތޮޅުތެރޭ ދެންނެވިން ނިންމާލީމަ އަތޮޅުތެރޭ ފުރުސަތު އަރުވާފާނަމޭ އިނގޭތޯ. ކުރިއަށް ގެންދަވާ.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. އަތޮޅުތެރޭ އެދުރުން ތަފާތު ޚިޔާލުތަކެއް އެއްގޮތްކޮށް ނުކިއްސަކު އެންމެހާ ކަންކަމުން ދުރުހެލިވެ އަމަހަށް ޤާނޫނުއަސާސީ ނިންމުމަށް މިކަރާ މަސައްކަތްކޮށްލައް އަވަސް ދުވެއްދެއްގައި ގޮސް މަންޒިލަށް ހަމައަށް ވާސިލުވުމަށް. އާދެ، އިސްލާހު އަތޮޅުތެރޭގެން މި ހުށަހަޅަނީ މި މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތް ލަސްކޮށް އެ މަސައްކަތަށް ހުރަސްއަޅާކަށެއް ނޫން. ބަޔެއް އިއްޒަތްތެރި ބޭފުޅުންގެ ޚިޔާލުގައި އެކަހަލަ ގޮތަކަށް އިއްތިހާދުގެވެސް އަތޮޅުތެރޭ ބައެއް އިސްލާހުތަކުގެ އިސްލާހު ހުށަހަޅާ ބައެއް އިސްލާހުތަކަށް ތާއީދުކުރެއްވި ހުރުމުގެ ސަބަބުން ބައެއް ބޭފުޅުން ނިޒާމީ ނުކުތާ ނަންގަވައިގެން އެވާހަކަ ދައްކަވާފައި އެބަހުރި. އާދެ، އަތޮޅުތެރޭ އެންމެ ބޮޑަށް ހައިރާންވަނީ މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބައެއް މާއްދާތަކުގައި ރާއްޖޭގައި މިއްލަ ވަންތަކަން ލިޔެވިފަ ބޮޑަށް އަދި މިއަދުވެރިންވެސް ބޮޑަށް އިތުރުކޮށް އެކަންކަން މި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވަރަށް ފުރިހަމަކޮށް ވަރަށް ސާފުކޮށްލާފައި ލިޔެފައި އޮންނަން. އެހެންކަމުން އަތޮޅުތެރޭ ހުށަހެޅި ތާއީދުކުރަނީ މި ޤާނޫނު ހެދުމުގެ ބާބުގެ 1 ގައި (ނ) ގައި މިހާރު ޖެހިފައިވާ މިއެގޮތުގައި ނޫން އެހެން ގޮތަކަށް ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހެއްގައި އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސްތަކާ ޚިލާފުވާ އެއްވެސް ޤާނޫނެއް ތަޢާރަފުކުރުމުގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްގެންނުވާނެ. އެއީ އަތޮޅުތެރޭ

ޗާއިދުކުރި އިސްތިފާރުއް މި ޝަރާފީޓަމި ނުލާ އެކަހަލަ ވާހަކައެއް.
އެހެންވިޔާ، އެކަހަލަ ބަޔަކުއް ފާއިދާބަޚަށް އަޅުގަނޑު ޗާއިދުކުރަން
ހުރަހަރާޔާއިވާން. އަޅުގަނޑު އެ ދަރުދުކުރު ޔަރުމުހުވެރިވާ ދިވެހިރާއްޖެ
މި ދަރުދުގެ ރައްޔިތުންނަށް ހަރާ ދާނޫނުއަސާސީއާއި ރައްޔިތުންނަށް
ޔަސާހައިން އެބަހާ އެއްކޮއް ދާހަވާ އަދި ބާރު ބަހާއި ދިވެހި ބަހާއި
އެކުވެގެން އެބަހާ އެއްކޮއްގެ ފާނަ ދާހަނުވެގެން އުޓޭ އެއްކޮކަން ނުވެވެމެ
މަ◌ސައްކަތްކުރަންޖެހޭން. އިއްޒަތްތެރި◌ެ ރައީސް، އިސްލާމީ އަޅުގަނޑު
ހުރަހަރާ ޗާއިދުކުރަޔާއި އޮޅުން އޮންނާނީ، ރައްޔިތުގެ ދާނޫނުއަސާސީއާ
އިސްލާމްދީނުގެ ބުނުމަށްކާއި އެއްގޮތަށް އެބަހާ އެއްކޮއް ބާނުވެމެ
ބެހުމަށްޓަކާއި ކުރާ މަސައްކަތްތެރި އަޙްމަދު. އަޅުގަނޑު ޔާރަގޮތްޔަން
ޖުމްހޫރީ ކޯޓުގެ ބައެއް އިއްޒަތްތެރި ފަނޑިޔާރުން މިކަހަލަ މައްދާތަކަށް
ޗާއިދުކުރަން ވެބްސައިޓުގެ ނުދައްމުވާ. އަދި އޭގައިރުރަން އަޅުގަނޑު ވަރަށް
ދެރަވާ މިވާހަކަ ދަންނަވާހަންވެސް. ދިދަ ޖައްސަވައިގެން ކޯރުކުޅުމަކުގައި
އުޅުއްވާ ބާޔޭންވެސް މިކަހަލަ މައްދާތަކަށް ވެޖި ނުޖެއްވާ ނުޖެއްވުމަކީ
އަޅުގަނޑު ވަރަށް ދެރަވާ މައްސަލައެއް. އާދެ، މި ކުރިގެ
ދާނޫނުއަސާސީގެ މިބާބުގައި ގާތްގަނޑަކަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ 27
މާއްދާ އޮފީހައި މިހާރު މިއްތީ ޝަރީޢަތުގައި 36 މާއްދާ އެބައޮތް.
އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު އިތުރު އެހެން މައްދާތަކަކަށް އައިސްފައިވާ
ގޮތަކީ ކޯބާތޯ ބަލާ އެއިން ރައްޔިތުންނަށް ނިކަމެތިކޮށް އޮތް އަކުރެއް
އޮތްނަމަ އެއަށް ބަދަލުކުރަންޖެހޭނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެބުރުކުރާތީވެ
އެކަހަލަ ކަންތައްތަކާ ބެހޭގޮތުން ވާހަކަދައްކާ އެއްގޮތްކުރަމުގެ
އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކުރިހިއްލާ ކަމެއްކަމުގައިވާތީވެ އަޅުގަނޑުގެ ވެސް ހަމަ
މި ޒާތުގެ މަޖިލީހުގައި އެއްގޮތެއްކަށްރުމަށް ބާރުއަޅަމި. އާދެ، އަޅުގަނޑު
ޗާއިދުކުރާ ޗާއިދުކުރުންތަ◌ަކާ އަޅުގަނޑުގެ އަރި އިދާރާން ބަލިމާ
ކުރިދުވަހު ޔަހަގުކުރައްވާ މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތް ވަސީލަތުމަތަން ކުރާ
މަސައްކަތްތައްގެ ގޮތުގައި އެބާރާ ދެކެވަޑައިގެންނެވި. އާދެ، އަޅުގަނޑު....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ.

އިބްރާހިމް ޝަރީފް ޢަބްދުﷲ

ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން. އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތު އަރުވާލުމުގެ ކުރީގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން 3:30 އާއި ހަމައަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ބަހުސްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ގެންދަން އަޅުގަނޑު ޤަސްދުކުރަނީ. މިހެން މިދެންނެވީ މިއަދުވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޗަރައިގަންވުސީ 10 މިނެޓުއިރު ވަގުތު. މިއަދުގެ މެންދުރު ކުރީގެ ވަގުތުވެސް 10 މިނެޓުއިރު ވަގުތު. އެހެންވީމާ، އެ ގެއްލުނު ވަގުތުތައް ހަމަކުރީމަ އަޅުގަނޑުމެން 3:30 އާއި ހަމައަށް ދާންޖެހޭ އަޅުގަނޑު ކަނޑައެޅި ވަގުތު ހަމަކުރަން. އޭގެފަހުން އިންތިޒާމުކޮށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުސްވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު 4 ޖަހާއިރު އަޅުގަނޑުމެން އައިސް ވޯޓަށް އަހަން ފަށާނަންކަމަށް ދަންނަވާލަން. އެހެންވީމަ، އެކަން ކަންނޭނގޭ މި ސުވާލުކުރައްވަމުން ތިގެންދަވަނީ އޮޅުންފިލުވަން. އާދެ، އެހެންވީމަ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ މަޢުލޫމާތަށްޓަކައި ދަންނަވާލަމުން، ތ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަނަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ކޮމިޓީގެ މެންބަރު ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم. އާދެ، މިބާބަށް ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާޙުތަކާގުޅޭ އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން ފުރުޞަތުގެ ކުރީގައި މިބާބު ދިރާސާކޮށް ޖެރާފްޓުކާރާ ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްފައި އެއްގޮތްވެގެން އާންމުކޮށް އަޅުގަނޑު ހިތްހަމަޖެހޭ ވާހަކައާއި އަދި އެ ރަނގަޅު ބާބަކުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ވަރަށް ގިނަ މާއްދާތައް ގެންނަވާފައިވީ، އެކަން ފާހަގަކޮށް އެވާހަކަ ފުރަތަމަ ދަންނަވަން. ނަމަވެސް، މިބާބުގައި

އެބަހުރި ބަޔާނުގައިވެސް އިސްލާހުކުރަން ބޭނުންވާ ބައެއް ކަންތައްތައް. އެގޮތުން ދެ ވަރަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ފާހަގަކޮށްލަން. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބުގައި ހުންނަންވާ އަސާސީ ސިފަތައް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި މި މަޖިލީހުން 20 ނޮވެމްބަރު 2006 ގައި ފާސްކުރި ފާސްކުރުމުގައި އެބައޮތް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގޮނޑީގެ ނޫނީ މެންބަރުންގެ ޢަދަދު ހަމަޖެއްސޭނީ ކިހިނެއްކަން. އެއީ، ދެ އުސޫލެއް މިއޮންނަނީ އެކަން ހަމަޖެއްސެން. އެއީ ފުރަތަމަ 2 ގައި 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި މިއޮންނަނީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ޢަދަދު ހަމަޖެއްސުން. މި މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވާފައި އޮތީ އުސޫލުގައި އޮތީ ނިސްބަތެއް ވަކި އަދަދެއް ކަނޑައަޅާފައި އެ އަދަދަށް މީހުން އިންތިޚާބުކުރާ އުސޫލެއް ނޫން. ރާއްޖޭގެ އާބާދީއަށް ބަލާފައި އާބާދީގެ 5000 މީހަކަށް ގޮތެއްގެ ތެރެއިން ޖޫރިޔާން މީހުން އިންތިޚާބުކުރާ އުސޫލު އެއީ ފާސްކުރައްވާފައި. އަޅުގަނޑުމެން، ފުރަތަމަ މިކަހަލަ ކަމަކީ، މަޖިލީހުގެ ގޮނޑި، ހުންނާނީ ކިތައް ގޮނޑިކަން ކަނޑައެޅުން. އެހެންވީމަ، ކޮންމެ، މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވާފައި މިއޮތީ ތިބޭނެގޮތުގެ އާބާދީ ބަލައިގެން ގޮނޑި އޮތުމަށް އަދި މާލޭގައި ގޮނޑި އިތުރު ދާއިރާއެއްގައި އާބާދީގެ ފުރަތަމަ 5000 މީހަކަށް ނުވަތަ 5000 މީހުން ހަމަނުވާ އާބާދީއަކު ދެމެންބަރު ދޭ އުސޫލު. ދެން، އަޅުގަނޑު މިދެންނެވިގޮތަށް އިތުރުން މިތިބޭ މެންބަރުންގެ އިތުރުން ގޮނޑި އިތުރު ދާއިރާއެއްގައި އާބާދީގެ ފުރަތަމަ 5000 މީހުންނަށްވުރެ އިތުރުވާ ގޮނޑި 5000 މީހަކަށް އެއް މެންބަރު ދޭ އުސޫލު. އެއީ މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވާފައި އޮތް އުސޫލު. އެހެންވީމަ، ދިރާސާކޮށް، ތަޙުލީލުކުރަން ކޮމިޓީން ފާސްކުރި 2 ވަނަ މާއްދާގައި (ނ) ގައި އެބުނާ އެއްގޮތަށް މީހުންނަށް އެކުން ވަކިން އެކިތަންތަނުގެ އެބުނާގޮތުން. އާދައިން އެ މަސައްކަތް އެމާއްދާގެ (ނ) ގައި އޮންނަނީ އެބަ މަސައްކަތް މެދު އަރިހުން ނޫނީ އިދާރީ ގާނޫނަށް ނިސްބަތްވާ ދާއިރާތަކުން އިންތިޚާބުކުރެވޭގޮތަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެ މުޅި މާއްދާގައި

ބޭނުންކުރަންވާފަދައި އޮންނަންޖެހޭނީ ކިހާވަރަކަށް ގޮނޑިކަން އެއަތޮޅަކު ލިބޭނީ

ކަނޑައެޅުން. އެހެންވީމާ، އެއަށް އިސްލާޙެއް އަތޮޅުގެ ހުރިހާފަރާތްތަކުގައި

އޮންނާނެ. ގޮނޑިބަހާލުން ވިސްނާފައެވެ އަތޮޅުގެ އިސްލާޙަށް

ޤާއިދާކަނޑައެޅުމުގައި ކަނޑު ގޮނޑިބަހާލުމުގެ ޤާއިދާކަނޑައެޅުން ވަރަށް ބޮޑެތި

އެއް ފަރާތަ ދަންނަވަން. އާދެ، ދެން އަތޮޅުގެ އެއްޗެހި ދަންނަވާލާނީ

އާދެ، އޭގެތެރެއިން އަތޮޅުގެ ދަންނަވަން، އެ ގޮތަށް ކަނޑައެޅުމުގެ ފަހުން

ހަމަޖެހިފައި އެއް ގޮތަކީ މި މަޖިލީހުގައި ދިރާސާކުރި ގާނޫނުއަސާސީގެ ކޮމިޓީން

ފުރުސަތު ގާނޫނުއަސާސީގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި އެއްޗެ

ބަޔާންކޮށްގައި ގޮނޑިބަހާލުން އިންތިޚާބީދާއިރާތަކަށްވެސް ގޮތް. 2 ވަނަ މާއްދާގައި އެއްޗެ

އެކުލެވޭގެ ގޮތެއްގައި ހަމަޖެހިގެންދިޔަ ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ އެކުލެވޭން

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް އިންތިޚާބުވާ ދާއިރާ ގޮނޑިބަހާލުން ކަނޑައަޅާ

އުސޫލުތަކެއް. އާދެ، ދެން އަތޮޅުގެ ހަމަ ކުރެ ކަންބޮޑުވުމެއް އުފެދޭ. އެއީ

އަތޮޅުގެ ގޮތުގައިކަމާއި ގޮތް ގާއިމުކޮށް ފަރާތެއްގެ ތަރުތީބުން ބެލުމަށް ރަށްތައް

އޮންނަންޖެހޭނެކަމަށް. ރައްޔިތުން ކަމަ ކަން އިންތިޚާބީދާއިރާ މިހުން

އެމީހުން އަންބަރު ގެންދިއުމުގެ ބައްދަލުވުމު އޮންނަންޖެހޭނެކަން. އެކަމަކު،

އަތޮޅަށް ފުރުސަތުކަން ދޭތެ އަތޮޅަށްވުރެ މިހާރަށް އަހަރެ މިފަދަ

ގައިދުކުރެ ޖެހޭކަން އުސޫލުން ކަމަށް ގޮނޑިގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހު މި

ހިނގަނީ. އަތޮޅުގެ ދާއިރާގައި އަތޮޅުގެ ވުރެ މިރައްޔިތުންގެ

މަޖިލީހާ ރަށްރަށުން ދިރާސާ ޖެހޭކަމެއް އުސޫލުން ކަންހިނގާ ބައްދަލު.

އަތޮޅުގެ ވުރެ އަހަރެ މިހާރަ އިންތިޚާބުވެގެން އަތޮޅުގެ ވުރެހުރިހާ

ފުރުސަތުދެވޭ ހަމަހަމަކަމުގެމަތިން ރައްޔިތުންގެ ފުރުޞަތު ވާހަކަދައްކަން.

ކޮންމެކަމަކާ ރައްޔިތުން ކައިރިއަށްގޮސް އެމީހުންގެ ރައުޔުހިފުމުގެ

އުޅުންފުރިހަމައިގެން އަހަރެ އެވާހަކަވެއް މިހާރުގައި މަސައްކަތްކުރާ ގޮތުން

ދައްކަން ކޮންކޮންކަމަށް އަތޮޅުގެ ފުރުސަތު ދެވިފައި. ކޮންމެއަކަށް އަތޮޅުގެ ތަން

ކަނޑައެޅި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުން ގޮނޑިކޮށް ފާޅުކޮށް ހަމަ

ހުށަހެޅުމެއްގައި މިއަދު އިސްލާހު، އެއީ މިބިލުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ

ގޮތުގައި އިސްލާހު ހުށަހެޅުމެއްގައި އޮތް ގޮނޑިބަހާލުން ވަކިކުރުމާ

ބެހެއްޓުމުން. އާދެ، މިހާރު މަޖިލީހުގެ ހުށަހެޅިފައިވާ ފާސްކުރެއްވި ފާސްކުރުމާއި އެއްޗެހިން ގޮތުގަނޑަކަށް 5000 މީހުންނަށް، އާބާދީގެ 5000 މީހުންނަށް ޖާގައެއް މިއަށްނަށް. އެހެންވީމާ، ވޯޓަރު އުމުރުގައި ތިބޭނީ ވޯޓުލިބޭނެ ގޮތުގައި ތިބޭނީ އެދުރަބަހިކުރެއްވި ކަމަށް ބަލައިލާ. އެއީ އުމުރުހަމަވާނީ ގޮތުގަނޑަކަށް 5000 ގެ ދުރަބަހިކުރެއްބަޔަކަށް ބެހިއްޖެ އެއީ 2500 މީހުން. ދުން 5 މީހުން ޒަރީއަކަށް ކުރެވިދާނެ އެއީ ގޮތުގަނޑަކަށް 500 މީހުން ހަމަހަމައަށް ވޯޓުލިބުނަސް ތިބޭނީ. އެހެންވީމަ، އިންތިޚާބުކުރާ މީހަކީ ގޮތުގަނޑަކަށް ބެލިދާން އާގެ ދުރަބަހިކުރާ އެއްބައި އެންމެގިނައިން ލިބޭ މީހާއަށްވެސް ލިބޭނެއެވެ. އެއީ 500 ގެ ދުރަބަހިކުރާ އެއްބައި. އެއީ 250 ވޯޓު ލިބޭމީހުން ޒަރީއާއި މިހާރު ކާމިޔާބުކޮށްފާނެ. އާހަމަ ވޯޓުލިބޭމީހުން މެންބަރުކަން ކާމިޔާބުކުރާއިރުގައި މިވަގުތަށް އެ މެންބަރު ވޯޓު ކާމިޔާބުކޮށްގެން އަނަ ހުވާކުރާއިރުގައިވެސް އެބައްޓަ ފުރުޞަތު. އެއީ ތިންބައިކުޅަ އެއްބައި މެންބަރުން، އާބާދީގެ ވޯޓުދިން މީހުންގެ ތިންބައިކުޅަ އެއްބައި މެންބަރުން، މިދިހުން ހިތްހަމަނުޖެހުނުތާ އަނަ މެންބަރުކަމުން ވަކިކުރަން ޖެހިސްފައިން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އެބައޮތް. އެހެންވީމަ، ގޮތުގަނޑަކަށް 80 ވަރަކަށް މީހުން ސޮއި ކުރެވިއްޖާ އަނަ މެންބަރުންކަމުން ވަކިކުރުމަށް ފުރުޞަތު އެބަ ހުށަހެޅޭ ޖެހިސްސާނެ. އެކަމާމެދު އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވޭ. އެހެންވީމަ، މިއަށް ހައްލެއް ހޯދައިދެއްވުމުގެ ގޮތުން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިސްމާޢީލް މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ޙުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިސްމާޢީލް މެންބަރުގެ ވާހަކަފުޅުގައި، ފާޅުން ހަމަޖެހޭ ކޮންމެވެސް ވާހަކަފުޅުގައި ވިދާޅުވެދެއްވުން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަންޏާ މިފާސްވެގެންދާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ މިބާބުގެ ސަރަޙައްދުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ބާރުގަދަ ރައްޔިތުންގެ

މަޖިލީހަކަށް ވާނެކަމަށް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރު ކަނޑުވާލުމަށް އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ހުސައިން މަސައްކަތްތެރިކުރުއްވުމަށްއެދި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އާދެ، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ.

މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު މުހައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބު ބަހުސްކުރަމުންދާއިރު އަޅުގަނޑު ހަނދާންކޮށްލަން އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިލިބުނު މާއްދާއަކީ ވާހަކަދައްކަން މިލިބުނު އަންސިޔުންތުބައި. އާދެ، އަންސިޔުންތުބައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިލިބުނު މާއްދާއަކަށް ވާހަކަދައްކަން. ދެން މިވަގުތުކޮޅުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑު ބަލާނަން ކޮންމެވެސް އެއްޗެއް ދަންނަވާލާފާނަމޭ. އާދެ، އަޅުގަނޑު މި މުޅި ޤަވާޢިދަށް އެއްކޮށް ވިސްނާލާ ބަލައިލިއިރު އާންމުގޮތެއްގައި ރަނގަޅު. އެހެންނަމަވެސް، މި ޤަވާޢިދުތަކުން އެބަޖެހޭ 34 ވަނަ މާއްދާ. 34 ވަނަ މާއްދާގައި އެބައޮތް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބެއްގެ ވާހަކަ. އާދެ، މިއީ މުޅި ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ނޫނީ މިނިޖާގުގެ ތެރެއިން ބަލާއިރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބެއްގެ މަޤާމެއް. ނައިބު ރައީސެއް ހުންނަކަހަލަ ގޮތަކަށް ޤާނޫނުއަސާސީ ބައްޓަންކުރެވިފައި އޮތީ. މިނުކުތާ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ. ސަބަބަކީ މިމާއްދާގައި އެގޮތަށް ފާސްކުރެވިފައި އެހެން މާއްދާތަކުގައި ނައިބު ރައީސެއް ހުންނަގޮތަށް އޮތުން އެއީ ހަމަޖެހޭކަހަލަ ކަމެއްނޫން ހަމަ ފާހަގަކުރެވޭ. ސަބަބަކީ އިސްލާހުތަކެއްވެސް ހުށަހެޅިފައެއްނުވޭ. ދެން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މެންބަރުކަމުން ވަކިކުރެވޭނެ ފުރުޞަތުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑަށްވެސް ފެނޭ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާލިން ބަލާފި ހުރިހާގޮތްތަކަށް ބަލާއިރު ދެކޭގައި ރަނގަޅަން ވިސްނާ އެއަށް އިތުރު ބަދަލެއް ގެނެސްދޭ ގެންގޮސް ގެންނަމަވެސް ފުރުޞަތުދޭން މެންބަރުން ވަކިކުރުވާން ގޮތެއް

ހޯދަން އަޅުގަނޑުގެ ހަމަގައިމުންވެސް ބޭނުންވާ. ސަބަބަކީ މިމަޖިލީހުގައިވެސް މިހާރުވެސް ތިއްބަވާފައިން ރައްޔިތުން މިމަޖިލީހުގައި މިހާރު ބައިވެރިވަން ބޭނުންނުވާ މީހުން. އަޅުގަނޑުމެންނަކަށްނުނީ ބަދަލުކުރެވޭނެ ވަކިކުރެވޭ އެއްވެސް އުސޫލެއް ހަމައެއްނުވޭ މިމަޖިލީހުން ބޭރުކޮށްލެވުނުކަމެވެ. އާދެ، މިއީ އަސްލު ނުކުތާ. ދެން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މިބާބުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގައި އެބައޮވޭ ޖަލްސާތައް، ސިއްރު ޖަލްސާއަ◌ކަށް ހެދިޔަސް ހާލަތްތަކުގައި (ނ) ގައި އޮވުމަކީ (ނ) ގައި އެބައޮވޭ އެހެނެއްކަ އިސްތިސްނާއެއް، ގަވާއިދުން އަސާސީ އިތުރު ކަންތައްތަކެއް. އެހެންވީމަ، އެގޮތަށް އިތުރަށް ގަވާއިދުން ދޫކޮށް އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ. މިޤާނޫނުއަސާސީގެ މިބާބުގައި (ނ) ގައި އެބައޮވޭ ސިއްރު ޖަލްސާއަ◌ކަށް ހެދުން އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައި. އާދެ އިތުރަށް ގަވާއިދުން ދޫކަން އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ◌ތީ، އެއީ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ އަސްލު ނުކުތާއަކީ. ދެން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މިބަހުސްގައި އާބާދީގެ ނިސްބަތުން މެންބަރުން ބަލައިގަންނަގޮތަށް ގުޅޭގޮތުން. މިގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ބަދަލުކުރުމުން ދިހައިރު އެންމެ ބޮޑަށް ވާހަކަދެއްކުނީ މާލޭގައި މިހާރުހިނގަމުން އެބައުޅޭ. މިހާރުހިނގަމުން އުޅޭއިރު ހަމަ އެންމެ ދެމުންދަނީ. އާދެ ޖަލްސާގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން ބޭނުންވަނީ އެ އުސޫލު ހަމަޖެއްސިއަސް ނުޖެއްސިއަސް މާލޭގެ ދެމުންދަނީ ހުރިހާ އަތޮޅުތަކުންވެސް އިންތިޚާބުކުރެވިގެން އައިސްފައި މިތިބީ މިމަޖިލީހުގައި. 20 އަތޮޅުތަކުން ގިނައިން މިތިއްބެވި މާލޭގެ ބޭފުޅުން. އެހެންވީމަ، މީގެ ކުރީގައި ރައްޔިތުންގެ އަތޮޅުތަކުން މީހުން ހޮވިގެން ނަންނާނީވެ މާލެއަށް ހުރިހާ ކަމެއް ފުރިހަމަކުރެވިފައި މިއުޅޭ މިހާރުވެސް. ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ކުރާ މަސައްކަތެއް މާލޭގެ ރައްޔިތުންގެ ޖީބަށް ލާރިގެން ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން މިބޭނުންކުރަނީ މިއަދު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އެހެންވެގެން. މިސަބަބަށްޓަކައިވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމުންވެސް ބޭނުންވާ އެއަތޮޅުތަކުން އިންތިޚާބުވާ ދެމެންބަރުންނަށް އެއަތޮޅަކަށް ނިސްބަތްވާ

ދުރުންނަރުވާން. އެހެންނަމަވެސް، މިބާބު ގެރާވާޖެހުނުވިފައި އާތިރި އެގޮތަކަށްދޫން. ރާއްޖޭގެރައްޔިތުން ހަމަގައިމުންވެސް މަޖިލީހުގެ އަތޮޅުގެ ސަހަބުން ނޫނީ މަޖިލީހުގެ ރާޖެއް އަދާކުރުމުގެ ސަހަބުން އެންމެބޮޑަށް މަންޒާއެއްވީ އެދާއިރާއަކުން އެދާއިރާއެއްގެ މިހުން މިމަޖިލިސް ތަމްސީލުކޮށްދެން. މިއީ ވަރަށް ބޮޑަށް ފާހަގަކޮށްލަންޖެހޭ ނުކުތާއެއް. ސަޤާފަތީ އަދުގަނޑުވެސް ރާއްޖޭގެ ކަންކަން މާލޭގެ ބޭފުޅުން ދިރާއިމަ މިވަނީ މާބޮޑެތި ބޭފުޅުންނަށް. މާއިއްޖެހޮތި، މާދަރަވުވެ، މާސްޓަރު ބޭފުޅުންތަކާއި މާލޭގައި މިތިއްބަވަނީ. ރާއްޖޭތެރޭގެ މީހުން މާލެއައިސް މިޖެހުނީ އެބޭފުޅުންގެ އަރިހަށް ސަލާމްޖަހައިގެން އުތުރު ހާޒިރުވާން އުޅެން. އެކަމަކު، ރާއްޖޭގެރައްޔިތުން މާލޭ ބޭފުޅަކު ވެއިގަނޑުވެރިކުރިއްޔާ އެމީހުން ނިކަމާ ކޮޓަރި ދުކާނުތަކުގައި އެމީހުން ނިކުމެ ފެންނަގައި ނިދާފަރުވައިވެސް ކޮޓަރި ދެއްވާން މާދު ބޭފުޅާއަން. އެކަމަކު، މާލެއަށް އަންނަ ރާއްޖޭގެ މީހާ މިނިވަންޖެހުނީ އެގޭ ފެންގޭގައި. އެހެންވީމަ، މިކަހަލަ އުސޫލުތަކެއް އެބަހުރި އަދުގަނޑުވެސް ބަލައިގަންނަން އުސޫލު. އަދުގަނޑުވެސް ރާއްޖޭގެ މިހާރުއާވީ ބަލައިގަންނަން އުސޫލު. އެހެންނަމަވެސް، ދިނަ ބޭފުޅުން ޤަބޫލުކުރުން ޤަބޫލުތަކަށްވެފައި މިގޮތަށް ހަމަޖެހިގެން ނުދިއައި. އެހެންވީމަ، މުޖުތަމަޢުން އަދުގަނޑުވެސް ތާއީދުކުރާނަމޭ. އެކަމަކު، އަދުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ އުސޫލުތަ އެއީ. ދުން އަދުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އަންހެނުންނަށް ނިކަމެތިކަން ލިބޭގޮތަކަށް އެއްވެސް ކަމެއް ކުރާކަން އަދުގަނޑު ތާއީދެއް ނުކުރާނަމޭ. އާދެ، މިދެކުރީގައި އަސާސީ ސިފަތައް ބަޔާންކުރިއިރުވެސް ހުރަހެޅިގެންދިޔަ އަންހެނުންނަށް ހާއްސަ ގޮތްތަކާއި ހަމަޖެހިފައިވާ ސަޤާފަތަކަށް. އަދުގަނޑު އެއަކަށް ވަޒުއްޔަތުން. ސަޤާފަތީ އަދުގަނޑު ތަޢުލީމީ އެއީ އަންހެނުންނަށް ނިކަމެތިކަމުގެ އަންހެނުންގެ ހަމަހަމަކަން ނަގާލާ ހުރަހެއްކަމުގަކަން. އެމިސާލުގައި އަދުގަނޑު އެއަން ވޯޓުދިނުމީ. އަދުގަނޑު އަދިވެސް ވޯޓާ ނުދޭނަން ކުރިއަރައްޓާ ޓާނީގައި ހުރަހެޅިއަސް ވޯޓާ ނުދޭނަން. ސަޤާފަތީ އަދުގަނޑު ތަޢުލީމީ އަންހެނުންނަށް ފިރިހެނުންނާ

އެއްހަމައެއްގައި ވާދަކޮށްގެން މިކަރަފު މަޖީދުގެ ގޯސްޖެހުމެއް
ކާމިޔާބުކުރެވޭވަރު ފޯރިފު ބައެއްކަމަށް. އާދެ، މި ދު◌ޖަހަމަހަރަން
ހަމަގައިމުންވެސް އަޅުގަނޑުމެން ނުކުމެ މިތިބީ އަޅުގަނޑުމެން މައިމީހާގެ
ފަރުމުން ލިބުނު ތަރުބިއްޔަތުގެ އަލިގައި. އެތަރުބިއްޔަތު ދިނުމުގެ
ސަބަބުން މިކަރަފު މަޖިލިސްތަކަށް އައިސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ވަރަކަދައްކާލާ މިހެދުނީ. އެހެންވީމާ، އަންހެނުންނަށް ވަރަށް މަތީ
ތަރައްޤީއާއި ވަ◌ރަށް މަތީ ޝަރަފެއް މިދެއްމުގައި ލިބިފައިވާ ބައެއް.
އެހެންވީމަ، އެބައިމީހުންގެ ޙައްޤުތަކުން އުނިކަން ލިބޭކަށްތަކަން މިމަޖިލީހުން
އެއްވެސް ހުރަހަކުމުއް ހުރަހެއްމަތި އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާނެ ކަމެއްނޫން.
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

މާޅޮސްމަޑުލު ދެކުނުދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބަށް
ހުރަހެއްވާވާ އިސްލާމީދީނާ ބަލާއިރު މިބާބަށް ވަރަށް ގިނަ
އިސްލާމީޝަރީޢަތާ ހުރަހަކާވާފައިވާ ތަރަތީބުން. އާދެ، މިބާބުން އެއް ގިނަ
އިސްލާމީޝަރީޢަތާ ހުރިހަކަށްޖެހުނު ސަލާމަ ބޭނުންތެރިން ބަލާއިލާއިރު،
އަޅުގަނޑަށް ދެންނެވޭނީ މިއީ ގިނަ އިސްލާމީޝަރީޢަތާ މިބާބަށް ހުރަހަކަށް
ޖެހުނީ އެއީ މިބާބަށް ފުރިހަމަ ވަރަށް ފުރިހަމަ އެކަމު ބާރުވެރިކަން ބާބަކަށް
ވާނީއެވެ. އާދެ، މިބާބުގައި ބައްޕަނެކަށްތަރުއާ ކަންތައްތައް ބާރުވެރިކަން
ދިރާސާކުރަން ޑިރެކްޓަރުގޮތުގެ ކޮމިޓީގެ ފުރައްސަރަތުވެސް ވަރަށް ދިގުކަން
ވަރަކަދައްކާލީ. މިބާބުގައި ބައްޕަނެކުރިއާ މާއްދާތައް ބައްޕަކުރުގައި
ދިރާސާކުރަން ޑިރެކްޓަރު ކޮމިޓީން ގެންގުޅުން މަޢިގަނޑު އުސޫލުތައްވެސް
އެމަނިކުފާނު ހުމަކާށްދެއްވި. އާދެ، މިބާބުގައި ހުރި މާއްދާތައް
ބައްޕަކުރުމުގައި ފުރަކާތް ވިސްނާވައިފިނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދޭހަވާނީ
މިރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ވަރަށް ބޮޑުތި ބާރުތަކެއް، އިޤްތިޞާދީތަކެއް
ދިފާއީވާކަން. އެހެން އަސްލު ހަތިހަމަގައި އެބޭނުންޖެހޭ ސަލާމަތަކުވެސް
ވޭތިވެދިޔަ ތަންގައި މިރާއްޖޭގެ ކަންތައްތައް ހިނގާފައިވާ ގޮތަށް ބަލާ އަދި
ދިރާސާކުރަން ޑިރެކްޓަރު ކޮމިޓީގައި ތިއްބެވި ފުރަބަރުންގެ ތަޖުރިބާގައި އެކަން

ތަޖުރިބާ ކުރައްވާފައި ތިއްބެވި ވަރަށް ގިނަ މެންބަރުންތަކެއްވެސް
ތިއްބެވުމާ އެއްކޮށް މިބާބު އެކުގައި ކިޔާދެއްވައިދިނަމަ މިދެންނެވި
ކަންތައްތައް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ފާހަގަކޮށްދެއްވިން. އާދެ، އިސްލާހު
ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރުންގެ އިސްލާހުތައް ހުށަހަޅާފައިވާ ބޭފުޅުން
އެހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހުތަކީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އެއީ އެބޭފުޅުންގެ
ކަންބޮޑުވުންތަކޭ. އޭގެ ތެރޭގައި އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވި ބައެއް ބޭފުޅުން
އިބާރާތައް ގެންނަވާ ބަދަލުތައް އެބަ ހިމަނުއްވާ. ހަމަ އެހެންމެ އޭގެ
ކޮންސެޕްޓް ނުވަތަ މަފްހޫމް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތަކެއްވެސް ހުށަހެޅުއްވާފައި
އެބަހުރި. އާދެ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ސަރުކާރުން ކަންތައްތައް
ކުރެއްވުމުގައި ކުރައްވާފައިވާ، މިހާތަނަށް ޢަމަލުކުރަ◌އްވަމުން ގެންދެވި
ގޮތަށް ބަލާއިރު ރައްޔިތުން މަޖިލީހަށް މިދެންނެވި ބާރުތައް ދޭން އެބަ
މަޖުބޫރުވޭ. މިހެން މިދެންނެވީ އުނދިވަޖެއިގަންނަވާށް މީގެކުރިންވެސް
ރައްޔިތުން މަޖިލިސްތަކާއި އުފެދިގެން ދައުރަކަށްފަހު ދައުރެއް ފޯމުވަމުން
ގޮސްފައި އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް، ފަހަކަތްއަހިސް އުފެދިގެން ދިޔަ
ރައްޔިތުން މަޖިލިސް އުފެދުނުފަހުން އުނދިވަޖެއިގަންނަވާށް ރައްޔިތުންގެ
އަސާސީކަން ދަށުން ދިމާ ބަދަލުތައް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ
އެބަދަލުތައް ހައްދަވާ އެންމެ ބޮޑު ސަބަބަކީ ރައްޔިތުން އިންތިޚާބު
ކުރައްވާފައިވާ މެންބަރުން އެކުރައްވާ ބުރަ މަސައްކަތްތަކޭ. އާދެ،
އަޅުގަނޑު ކޮންމެ ދުވަހަކުވެސް އެބަ ދެކެން ކޮންމެސް އެއް ފަޔާރަކު
މިތަނަށް ވަޒީފާ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ކުރައްވާ
ސިފަވުމަކަށް ޖަވާބުދާރީވެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، ދަންނަވަނީ،
އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރަން އިސްލާހު ހިތާމަކުރާކަމާ އެއީ. އެފަދަ
ދިފާ‑ސަރުކާރުކުރާ ކަމަކުރެވިއްޖެ އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރާކަމާމެދު
އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކުރެވިފައިވާ މެންބަރުންގެ ދެކެވުން އެކަށަކަޑަގިކަމާއި ނަފެން.
އެހެންނަމަވެސް ސަބަބަކީ ކޮންނުންޏާ ހަމަ މިހާތަނަށް މަޖިލީހުގައި
އަޅުގަނޑު ހިތާމި ބ.އަތޮޅު ވިލާތުން އެއްވެސް ސިފަވާނެ ކުރައްވާ
ތަނުގައި އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމުވެސް ހަނދާންއޮތޭ. އެހެންކަމުން

ކަންނާނގެ، ބ.އަތޮޅަކީ ވަ◌ރަށް ބޮޑެން އިހުމާލުވެވިފައިވާތީ

އަތޮޅުއްކަތުގައި އަދުގަނޑެން ފާހަގަކުރެވޭ އިނގޭތޯ. އެއީ ބޮޑުވަރު،

ބ.އަތޮޅު ކިޔައި ރަށްތަކުގައިތޯ އެއްޗީ ބަނދަރު ނުހުރި. ކިޔައި ރަށުގެ

ބަނދަރުތަކަށް ހަމަކުރެވިފައިތޯ. އެކަމަކު، އެވާހަކަ ދައްކަނީ ކޮން ބޮޑުވެއްޓޯ.

ބައިވަރު މައްސަލަތައް އުބަރުއްޖޭ އިނގޭތޯ ބ.އަތޮޅުގައިވެސް.

އެހެންނަމަވެސް، މިކަންކަން މިގޮތަށް ނުދިއުމުގެ ސަބަބަކީ އެއަތޮޅު އެއީ

މިހާރު އިހުމާލުވެވިފައި. ކަނޑުފާނަށްވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބ.އަތޮޅު ތަރައްޤީއަށް ވަޑައިގެންނެވިއަސް

އިތުރުވާނެ ކޮށްދެއްވާނެ ކަމަށް ބަސްބުނެއްވި ނަމަވެސް ބ.އަތޮޅަށް ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތް

ފެނުނީ. މިއަހަރުގެ ބަޖެޓުގައިވެސް އެބޮޑު އެކަން ހިމަނާފައި.

އެހެންނަމަވެސް، ކިއްވެތޯ އެކަން ނުހިނގަނީ. މިމަޖިލީހުގައި އެވާހަކަ

ދައްކާން ބޭފުޅުން ނުކުތީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑު މިދަންނަވަނީ

ރައްޔިތުން މަޖިލީހަށް މިފޮނުވީ އެދެއްވާފައިވާތީ ބާރުތަކާ އެއީ މިދަންނަވާ

ސަރަޙައްދަކަށް ބައެއް، އާދޭ، މިހާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް އިންތިޚާބު

ކުރައްވާ ބޭފުޅުން ވާންޖެހޭ މިނިވަން މުސްތަޤިއްލު ހުރިހާ ނުފޫޒަކުން

އެއްކިބާވެގެން ތިބި ބަޔަކަށް ވާންޖެހޭ އެބަ. އަދުގަނޑު ދަންނަވާނީ

މިނިވަން މުސްތަޤިއްލު ބާރުތަކުގެ ތެރެއިން އެއްބާ މުހިންމު އެއްބާރަކީ

އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާ. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މިފުދި

އިމްތިޔާޒުތަކާއި ބާރުތަކެއް އަދުގަނޑުމެން ދޭން މިޖެހެނީ. އާދޭ،

މިދަންނަވާ ވާހަކަތަކަށްފަހު އަދުގަނޑު މާ އިތުރު ވާހަކައެއް ނުދައްކާ

އަދުގަނޑު އިރިނދުފުޅުކުރަން. އާދޭ، ވަގުތުދިނުމަށް ހަމަޖެހުން އަދުގަނޑުމެން

ހިތާމަ އެހެން ބޭފުޅަކަށް ފުރުޞަތު ދޫކޮށްލަމުންދާއިރު. ޝުކުރިއްޔާ

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

އައްޑޫއަތޮޅުގެ މީދޫ ދާއިރާގެ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިޤާނޫނުގައި އެންމެފުރަތަން

މެންބަރު ވަޙީދު އިބްރާހިމް: ފާހަގަކޮށްލަންޖެހޭ ފުރުޞަތު ހަމަގައިމުވެސް ލިބޭ މީހަކީ އަދުގަނޑު ކަމަށް

ވާތީވެސް އަދުގަނޑު ލިބުނު ވަރަށް ބޮޑު ހިތްހަމަޖެހުމަކާއި އެކުގައި.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވެރިކަމުގެ ޒިންމާދާރު ވަކިކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖޮބުވެރި ރައްޔިތުންނަށް އަދި ރައްޔިތުން އެދޭފަދަ ސަރުކާރެއް ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން މިކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައިވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމައްޗަށް ހުށަހެޅިފައި މިވާ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ބާބަކީ މިއީ ވާހަކަދެއްކުމަށް ވަރަށް މުހިންމު ބާބެއް. އެހެންނަމަވެސް، 36 މާއްދާއެއްގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ މިބާބަށް ވާހަކަދެއްކުމަށް މަސައްކަތު ހިއަ ދެއްވީ އެންމެ 5 މިނެޓް. ދަންނަވަން އަޅުގަނޑު މިއުޅޭ ވާހަކައަކީ އެއީ ދެންމެ ނ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިލާގެވި ހަޒާރިން އާ އަރުސްވިލްކުން 33 .33 8 ސިވިލްކުރުން. އާއި މާއްދާއަކަށް ޖެހުނީ. އެހެންވީމާ ހަމައެކަނި ރިޔާސަތަކަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ އަދި ޤަބޫލުކުރަނީ ޒިންމާތެރި ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑާ ހަވާލުކުރި މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި މިގޮ ސަލާމަތް ހުރަސްތަކެއް ކުރިމަތިވާކަމުގައި. ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑު އެވާހަކަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދެ، ދިރާސާކޮށް ޖުރުމުތަކާ ކޮމިޓީން އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމައްޗަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މިޖުރުމުތަކާ ދިމާ ވަރަށް ބޮޑު މަސްއޫލިއްޔަތެއް އަދި ވަރަށް ބޮޑު ބުރަކޮށް އެއްބާރުލުން މަސައްކަތް ކުރައްވައިގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމައްޗަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޖިނާއީ ގަވާއިދު މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްދެއްވުން. އެހެން ނަމަވެސް މިގަޑި ބައެއް ކަހަލަ މައްސަލަތަކައް ހުރިމަ އަޅުގަނޑުމެން ފަހަރުނެއްކުރަމުންދާ ދީނީ ނުކުތާއެއް ފަހަރުތަކެއްވެސް ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭ އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލަން އަދި މިދަންނަވާ. މިގޮތުން އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާނީ މިބާބުގެ ފުރަތަމަ މާއްދާގެ (ނ). އާދައި ބާރުތަކުގައި އިސްލާމްދީނުގައި ދެބަސްވެވޭނެތް އަސާސީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފު އެއްވެސް ގާނޫނެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހެދިގެން ނުވާނެއެވެ. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ ކޮބާތޯ ދީނުގެ އަސާސީ އުސޫލުތަކަކީ. ދީނުގެ އަސާސީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފު ކޮބާތޯ. އާދެ، މިއާ ގުޅިގެން ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ހުށަހެޅުމެއް އެބަހުރި. އެއީ ތަރުޖަމާކުރުމުގައި މިދިޔަ ދުވަސްވަރު ޖެހުނު

ކޯލިޖުގެ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު އަލްފާޟިލް އިބްރާހީމް އިސްމާޢީލް ޝުކުރުއަދާކުރުމާއި އެއްކޮށް އިސްލާމްދީނުގެ އަސްލުތަކާ ޚިލާފުނުވާ ގުޅުވަމުން. އެހެންވީމާ، އެހެނިހެންގޮތުން އަލުގަނޑަށް ތަޢާރަފުވީ. އެމްބަސީ ބަދަލުކުރަން. އަދި ހަމަ އެހެންމެ އަލުގަނޑު ދެން ޤަރާރުތަކުން ބޭނުންވަނީ މި ދެވަނަ މާއްދާ. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރި ބެހޭގޮތުން އިންތިޚާބުތަކާ ރިޕޯޓުގެ މަޖިލީސް ހުނަރުވެރިކަމާ މާއްދާ. އާމާއްދާގައި އެބުނާ އެއްބަސް ސާފުވެއްޖެން. އަލުގަނޑަށް އޭގެން ދުރަވަސް މިމަޖިލީހުން ނިންމާފައިވާ ހިސާބަށް އަދި އިސްލާމް އެހެން ފޮނުވައިދޭކަށް އަލުގަނޑުމެން އިންތިޚާބުކުރަންޖެހޭ ކަމުގައި. އާދެ، މިވާހަކަ ތ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢާސިމް ޙުސައިން ރަޝީދު ޝުކުރުއަދާކުރުމާއި އެއްކޮށް ވަރަށް ސާފުކޮށް އަލުގަނޑުމެންނަށް ދެއްވާފައިވާ އެހެނިހެން ޝުކުރުއަދާކުރުމާއި މިއީ ހަމަ މިމަޖިލީހުންވެސް ނިންމާފައިވާގޮތުން. އެހެންވީމާ، ތ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ރަޝީދު ޝުކުރުއަދާކުރައްވާ ޝުކުރުއަދާކުރަން އަލުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވަރަށް ދަންނަވަން. އަދި ހަމަ އެއާއެކު އަލުގަނޑު ޤަރާރުތަކުން ބޭނުންވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ނ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަރީފްވެސް ވިދާޅުވި ފަދައިން އަލުގަނޑުވެސް ތާއީދުކުރަނީ ރާއްޖޭގެ އަޙްކާމުތަކުން އިންތިޚާބުކުރާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ އަސާސުތަކާ ޤާނޫނުތައް ހަދައިދީފައިވާ. މިއީ އަލުގަނޑުމެން މިމަޖިލީހުގައި އަސާސީ ސިޔާސަތާއި އުސޫލުތަކާ ބޭނުންވަން ބަދަލުކުރަމުން ދިޔަ ދުވަސްވަރުވެސް އަލުގަނޑުމެން ވަރަށް ގިނައިން ރަށްފުށުގެ ރައްޔިތުން ރަށްފުށުން އިންތިޚާބުވެފައިވާ މެންބަރުން ވާހަކަދެއްކެވުން ދިޔަ ދަސްތޫރު. އެހެން ނަމަވެސް ހިތާމަޔަކީ މި އަލުގަނޑުމެންގެ ކުރިމައްޗަށް މިވާހަކަ ހުށަހެޅުނުއިރު އޭގެ އެއްވެސް ވަރަކަށް މީގައި ހިމެނިފައި ނުވޭކަން. އާދެ، ދެން އަލުގަނޑު ޤަރާރުތަކުން ބޭނުންވަނީ ހަތަރުވަނަ މާއްދާ. ހަތަރުވަނަ މާއްދާގައި އިއްޒަތްތެރި އެހެން މެންބަރުންވެސް ވިދާޅުވި ފަދައިން އަލުގަނޑަށްވެސް

ފުށް ހަތަރުވަނަ މާއްދާގެ ހަތަރުވަނަ ނަންބަރުގައި ޖަހާފައި އާދައި
މުސްލިމަކަށްވުން އެބައި ހިމެނުން. އެއީވެސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން.
އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެން އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ ފާހަގަކޮށްލަންވާ
ވަރަށް ގިނަ ނުކުތާތަކެއް އެބަހުރި އެހެން ނަމަވެސް މިހާރަކު ވަގުތު
މިއަދުޖެހިން ކަންކަން މަނިކުފާނު ވިދާޅުވާން އަދި އަޅުގަނޑު ވީމަ
މަނިކުފާނު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ދުލިހެންވެސް ވިދާޅުވެސް އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު އިށީނދެވަޑައިގަންނަވަން އެހެންވެސް ބައެއް ފަހަރު އަޅުގަނޑަށް
ހިވާ. ދެން އެހެންވީމާ، އާދޭ ކުރިން އަޅުގަނޑު އެއްކަމެއް ދަންނަވާލަން
ބޭނުންވޭ. އާދޭ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ޒީން ޙަމީދު
މިމަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވި މެންބަރުން ވަކިކުރުމާ ބެހޭގޮތުން ހުށަހެޅުއްވި.
ވީމާ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ތާއީދުކުރަން. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލިސް ނުވަތަ
މުސްތަޤްބަލުގައި ޚާއްޞަ މަޖިލީހެއް ނުވެސް އޮންނާނެ ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންވެސް ރައްޔިތުންގެ ޒިންމާއި ރައްޔިތުންގެ ޝޫރާ
ދޮލަކަށް ކަންތައްތަކާ ކުރަމުންދާކަމަށްވާނަމަ އެމެންބަރުން ވަކި ކުރުމުގެ
ފުރުޞަތު ރައްޔިތުންނަށް އޮންނަންޖެހޭނެ ކަމަށް. ޕާޓީތަކުން އޮންނަން
ނުޖެހޭނީ ސަބަބެއްވެސްނަމަ. ރައްޔިތުންނަށް ލިބިގެންވާ ބާރުތައް އެއީ.
އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޚާބުކުރާ ބޭފުޅެއް ހައްދާއި އިއްޒަތްތެރި
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަކި ކުރުމާ ބެހޭގޮތުން
އަޅުގަނޑުމެން އިންޑިޕެންޑެންޓް ބޮޑުތަކެއް ދައްތަގެ އިއްޒަތްތެރި
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަކި ކުރުމުގެ ބާރުވެރިން
ވަރަކަށްދުރާލައިކަމަށްވާނަމަ ރައްޔިތުންނަށް އިޚްތިޔާރު އޮންނަންޖެހޭނެ
އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަކި ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮންނަންޖެހޭނެ، އެއީ
އަޅުގަނޑު ކުރީގައިވެސް އަދި އެހެން މެންބަރުން ކުރީގައިވެސް.

އެހެންވީމަ، ހަމަ އެތެރެކުރުމަށް އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ސާބިތުކަމާ އެކީގައި ތާއީދުކުރެވޭ ވާހަކަ ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

އައްޑޫއަތޮޅު މެންބަރު އިބްރާހީމް އެވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވިދާޅުވާނެތާ.

ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާ ހިސާބުން އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހުސްވަގުތުކޮޅު އަރުވަން. ދެން 4 ޖަހާއިރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވުމަށް ވަޑައިގެން ދެއްވުން އެދެން. ހުސްވަގުތުކޮޅު އަރުވައިފިން.

[އިންޓަވަލް 15·30 ން 16·00 އަށް]

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކާޑުތައް ކާޑުރީޑަރުގައި ޖައްސަވައި ދެއްވުން އެދެން. މިހާތަނަށް 60 މެންބަރުން ވަޑައިގެންފި. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން މި ބަހުސްގައި ކަނޑައަޅައިގެން ގެންދިޔައީ 3 ގަޑިއިރު. މިހާރު 3 ގަޑިއިރު ހަމަވެއްޖެ. އެހެންނަމަވެސް، ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ނުލިބޭ. އެކަމަށްޓަކައި މަޢާފަށް އެދެމުން، އަޅުގަނޑު ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަދެއްކެވުމުގައި ސާފުކުރައްވަން ސުވާލުކުރެއްވި ދީން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ފާހަގަކުރެއްވި ނުކުތާތަކާ ޖަވާބު ދެއްވުމުގެ ގޮތުން ދިރާސާކުރެވި ޖިއޮގްރަފިކަލް ކުރިމަތިވާ އަރިހުން އަޅުގަނޑު އެދެން މާލޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް އިސްމާޢީލް އަދި ޖިއޮގްރަފިކަލް ކަމިޓީގެ މުޤައްރިރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މާލޭ މެންބަރު އިބްރާހީމް
އިސްމާއީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވީހާވެސް ކުރުކޮށް އެއްޗެއް ދަންނަވާލާލާނަން ބަލާނަން. އެންމެ ފުރަތަމަ ސުވާލަ◌ކަށް މިއޮތީ، ތ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ 4 ގައި މި ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ ބައިވެރިވާ ނުވަތަ ސަރުކާރުން ހިންގާ ކުންފުނިތަކުގެ ވަޒީފާއެއް، މިގައި ސަރުކާރުގެ އެހެން މަޤާމުތަކުގެ ވާހަކައަށް އިޝާރާތްކުރާކަމަށް ދޭހަވާވަރަށް ކުރެއްވި ސުވާލެއް. މިގައި ތިޔަގައި މިއޮތީ، ކޮމިޓީން މި ތިޔާރުވުމުގެ ވިސްނުންފުޅަކީ އެއީ ސަރުކާރުގެ ކުންފުނިތައް ނުވަތަ ސަރުކާރު ބައިވެރިވާ ކުންފުނިތައް ނުވަތަ ސަރުކާރުން ހިންގާ ކުންފުނިތައް. އެ (ރ) ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރު އެއީ މުޅިންވެސް ކުންފުނިތަކުގެ ވަޒީފާ އަދާކުރާ މީހުންނަށް އިޝާރާތްކޮށް. ދެން، އެ◌ވިދާޅުވާ ކަހަލަ ގޮތުގައި އަމުދުވެދާނެހެން ހިތަކީ ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ ސަރުކާރު ބައިވެރިވާ ކުންފުނިތައް އެގޮތަށް ޓެކްނިކަލީ އޮތްނަމަ މިހާރު އަޅުގަނޑަކަށް ހީވޭ މި ޓެކްނިކަލީ މިއޮތްގޮތުން ހަމަ އެ ސަރުކާރު، ސަރުކާރު ބައިވެރިވާ، ސަރުކާރުން ހިންގާ މި ތިން ކަންތައް ކުންފުނިތަކުން އެކުލެވިފައިވާނީ. ދެން، އެއީ މައްސަލައެއް ކަމަށްވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެ އިތުރުކަމަށް ބަދަލެއް ގެނެވިދާނެ. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑަށް މި ޕްރޮވިޝަން މަޝްވަރާދެއްވާ މިހެން އޮމިޓްކުރުން އެހެން ދުރުކުރަން ޖާގަހެއް ނޯޓްކުރަން. ދެން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޤާމުން ވަކިކުރުމާބެހޭ ބައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާރުން ބަދަލުކުރުމަން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަނިލް އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާގޮތުން އެ ޚިޔާލުފާޅުކުރެއްވި. މިކަމުގައި ދެގޮތެއް އެބައޮތް، މަޖިލީހުން ނިންމަވިއިރުވެސް މި މަޖިލީހުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި އެ ޤާސްވުންތަކާ ވާދައި އޮތީ. ދެން، އަސާސީން މަޤްބޫލުގޮތަކަށް ބަލާއިރުގައި މި އޮތީން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ބަލާއިރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރުގައިކަމަން ދަންނަވާނީ. އެއީ، މަޖިލީހުން ތިބެގެންވާ ބާރު. އެހެންވީމަ، މަޖިލީހަށް ތިބެގެންވާ ބާރުގެ ތެރޭގައި އެބައި ހިމަނާފައި އޮތީ. ދެން، ކޮންމެ

ތަނެއްގައި އޮތުމަކުންވެސް މި މާނަކުރުމަކަށް ބަދަލެއް ނާންނާނެ.
ހަމައެކަނި ޖުމްލަތާ ތުންފުޅުގެ ތަފާތެއް އެއީ. ދެން، އަޅުގަނޑަށް ހިވަނީ
ދ.އަތޮޅުގެ އިޖްތިމާޢީ ފެންބަރު އަނިޔާ ކަންކަމުގެ އިޝާރާތްކުރެއްވި،
މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅި ހުއްޓާ އެހެން ޒަޢުމެއްގެ ޢަމަލުތަކަށް
ފެތުރުނުއިރު ވާނެ ގޮތް ސާފުކުރުން ލިބިދިޔައީ ނޫން. އެހެންނަމަވެސް،
އަޅުގަނޑު ވިސްނާގޮތުގައި މިއީ، މަޖިލީހުގެ ފެންބަރުންގެ
ޝަރުތުތަކުން ކުރުގެ ޝަރުޢީ އުނިވެއްޖެ ނޫނީ ދެން އާނަ އެ މަގާމް
ދޫކުރަންޖެހޭނަކަމަށް މާނަކުރެވޭ. އިތުރަށް ސާފުކޮށް ކަމަށްވަނީ ހަމަ
ވަކިން ސާފުކުރެވޭ އެވަގަޅު ލިބިފައިވާނެ. އެއީ އަށްއެހެން މަޤުބޫލު
ބަދަލެއް ނޫން އެއީ މައްސަލައެއް ނޫން. ދެން، ޢަމަލުތަކުގެ،
މައްސަލައަކާ ޢަމަލުތަކުގެ އިޖްތިމާޢީ ފެންބަރު ދިޔާނާ
ސަލާމް އެ ފުރުޞަތުލިބި ސަލާމަތް، މަޖިލީހުގެ މެމްބަރުނޭދީ
ކަމަށްބަލައި މަޖިލީހުގެ ބަދަލު ފުރުޞަތުދީގެ ވާހަކަ ވަކިން ލިބިފައި
ނޫޅޭ ޔައުމުލް. ދެން، މިކަމުގައި ކުރިޔަން ގެންގުޅުއްވާފައި އޮތް
ވިސްނުންތަކަށް ޢަމަލުތަކުގެ މަޖިލީހުންނޭ ހުރިހާ ތަންތަނުގެ ހުރިހާ
ބަދަލުތަކެއްވެސް ފުރުޞަތުދޭނީ އާޚިރުގައި. އެއްވެސް ތަކެތި އެއްވެސް ހަރަދެއް
ނުކުރެވޭނެ ޢަމަލުތަކުގެ މަޖިލީހުން ފުރުޞަތުގެން ނޫނީ. އެހެންނަމަ،
އެއީ ޤާނޫނީ އަސާސީ ފުޑަންސާ މަޖިލީހުގެ ބަދަލުވެސް މަޖިލީހުންކަން
ފުރުޞަތުދީނީ. އެހެންނަމަވެސް، އެނޫން ގޮތަކަށް މާނަކުރެވިދާނެކަމުގެ ބާރު
ޤާނޫނުގައި ހަމަ އެގޮތަށް މާއްދާއެއް ހިމަނާފައިވާކަން އެއްވެސް
ހުރަހެއް ނެތިން ހިނގަނީ. ހަމަ އިޖްތިމާޢީ މަޖިލީހުން
އެދިވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށްވަނީ އެގޮތަށްވެސް ހަދާފައިވާނެ. އެއީ
މައްސަލައެއް ނޫން. އިޖްތިމާޢީ ޢަމަލުތަކު، ދެން ވާހަކަ އަޅުގަނޑު
ކުރާކަށްފޯތީ މި މަސައްކަތްކުރި. އެހެންނަމަވެސް، ދުރުންމު
ނުކުތާތަކެއް ފުރަގަސްކުރިފައި ހުރިމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުން އިޖްތިމާޢީ
ފެންބަރުން ވާތީ ތަޢާރަފު ވަގުތު އިގަންނަވާފުންދާއިރު. ކޮންމެވެސް
ވަރަކަށް މި މަޖިލީހުގެ ކުރަމުގެ ޤާނޫނީ އަދަދުގެ ވާހަކަ ތަފާތުކަން

ފެންނަނީ ހަމަ ދިރާސާގައި ކުރި ޓޮމްޕިން ހިނގައްޖެ. ފާހަގަކުރެވިގެން ބައެއް ޒައުފުތަކުގައި އެބަހުރި ކޯރަމްގެ އަދަދު ޤާނޫނުއަސާސީގައި ހުންނައިރުގައި ތަންފީޛުކުރެއް މަޖިލީހު ހުށަހެޅިފައެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ހިންގާ މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެ މިވަނީ ތަފާތުކަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ގަވާއިދު، ސްޓޭންޑިންގ އޯޑަރސް ތެރެއިން އަދި ޢަމަލުކުރުމުންނާ އުސޫލުގައި މިއޮންނަގޮތަށް، ބަހުސް ހިނގަމުންދާއިރު މެންބަރަކު ނިޒާމީ ނުކުތާއެއްގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކުރާ ކަމަކަށްވާނަމަ ރިޔާސަތުން އަދަދު މަދުވެގެންދިޔައަސް ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދަވާގޮތަށް. އެގުރާގެ ހަދުސް އޮތީ ރެފަރެންޑަމްގެ ގަވާއިދު އަޅުގަނޑު އަތުގައި މިއޮތީ. މިގައި ލިޔެފައި މިއޮންނަނީ 100 މެންބަރުންގެ ކޯރަމަކީ. އެހެންނަމަވެސް، މިގައި އަދި މިދެންނެވި އުސޫލަކަށްވުރެވެސް ވަރުގަދަކޮށް އެމެރިކާގައި މިއޮންނަނީ، އެމެރިކާގައި ލިޔެފައި މިއޮންނަނީ، 100 މެންބަރުންނަށްވުރެ މަދުވެގެން މެންބަރަކު ނިޒާމުބަހު ނުކުތާއެއްގެ ގޮތުން އެކަން ފާހަގަކުރިއަސް، މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް އިލްތިމާސް އެބައޮތް ޖަލްސާ ހުއްޓާލުމަށް ކުރިއަށް ގެންދަން. އެހެންވިޔަ، ވޯޓަށް ދާއިރުގައި މި ކޯރަމް އެދުނުން އެންގޭޖްކުރަނީ އުމޭރު ދުރަކުގެ ޒައުފުތަކުގެ ވާހަކަފުޅު ފުރަހަމަކުރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ވަސީމް ވިދާޅުވި. ޤާނޫނުއަސާސީތަކުގައި އެހެން ޤައުމުތަކުގައި ހުއްޓަސް ސްޓޭންޑިންގ އޯޑަރތަކުގައި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުތަކުގައި މުޅިންވެސް ހުރީ އެހެން. ދެން، މީގެ މުހިންމުކަމަކީ ކުރީގައި އަޅުގަނޑު ވިސްނުމުގައި ބާރުކުރަމުން ދިޔައިރުވެސް ދަންނަވާލުން ނުކުތާއެއް ހަމަ މިކަމާ ގުޅިގެން ދަންނަވާލަންޖެހޭ. މި ކޯޓް އެންމެ ބޮޑުންސް ސިސްޓަމްގައި މަޖިލީހުގައި ވަރަށް މުހިންމު ދައުރު◌◌އް އޮންނަން ސަރުކާރުން ކަންތައްތައް ކުރަމުންގެންދާ ގޮތް ބަޖެޓް ތަންފީޛުކުރަމުންދާ ގޮތް އަބަދު ބަލަމުން ގެންދައުން. އެހެންވީމަ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ މި އާންމުންނަށް އެންމެ ފެންނަމުން ކަމުގައިވިޔަސް ކުރިއަށް އޮތޮރިޓީގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޓެލިވިޝަން އެއީ އެންމެ މުހިންމު މަސައްކަތެއް އަސްލު ހިނގަމުންދަނީ. މިބާބު

ޑްރާފްޓުކުރެވިފައި މިއޮތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މަޖިލީހުގެ ކޮންމެ މެންބަރަކާ ގުޅިގެން މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި އެހެން ކަންތައްތަކުން އެއްކިބާވެގެން ހުސްނަވާށް މެންބަރުންކަމަށް ބަލައިގެން. އޭރުން ގޮތަކަށް މި މަސައްކަތްކޮށް ނުކުރެވުނެވެ. އެހެންވީމަ، ޖަލްސާގައެ◌ެއް ނޫން ތިއްބެވީ. ހަމަ މި ޤަވާއިދުގައި ހިނދުން 9 ން ރޯގަސް 9 އާއި 10 އާއި ޖަހަންދުން މެންބަރުން ކޮމިޓީތަކުގައި މަސައްކަތްކުރި އުސްވެރިން. ޕާސްކުރުމުގައި މި ޖަލްސާކުރާ ގާވަދަން މެންބަރުން ވަޒީރުންނަވާސް ވޯޓުދެއްވުންވެސް، އެހެންނޫނީ ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަންވެސް. ޕާލިމެންޓަރީ ޕްރޮސީޖަރުތަކުން ފެންނަ މަންޒަރާ މަޖިލީހުގެ ރައީސް◌ާއި، ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާ މެންބަރާ، ދެން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން އޮންނަ މެންބަރާ ނޫން އިތުރު އެއްވެސް ބޭފުޅަކު މަޖިލީހުގެ ގޮނޑިއަކަށް ކުރިއަށްދާން. އެ◌ެހެންވީމަ، އެ ވިސްނުމުގައި މި ޖެހިލުވައި މިއޮތީ. ދެން، ކުރީގައިވެސް އަދުވަސް ދެންނެވިހެން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ހުށަހަޅާއިރު ހުރި އިސްލާހުތަކަށް ވިސްނަވަމުން ގެންދަވާއިރު ވަރަށް ބޮޑަށް ވިސްނަވައިދެއްވުން އެއްވެސް ހަމަ ތަކުރާރުކުރެއްވި އެދެކަމަށް. އެ ގޮތަށް ބަދަލުކުރަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކުރަން އޮތީ މަސައްކަތެއް، އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބަށް ހުރަސްއެޅިދާނެ ކަހަލަ ކަމެއް މަޖިލިސް ހުއްޓިދާނެ ކަހަލަ ކަމެއް ވެދާނެ މާއްދާއެއް މީގައި ނުހިމެނޭނެ ގޮތަކަށް ގެންގޮސްދެއްވުން. އެހެންނޫނިއްޔާ އަދުވަސްމެން މިކަހަ ހުރިހާ މަސައްކަތްތައް ދާންވިއްޔާ މަސްޖިދު މަޤްބޫލު އަދާކުރަންޖެހޭނަމަ ގެއްލިގެންދިޔުމުގެ ފުރުޞަތު އެބައޮތް. ޝު◌ުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަ◌ެދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، މިހާރުސާބިތުން ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި◌ި މެންބަރުން ހާޒިރުވެލައްވާ ޖަލްސާފަށާފައިވާ އަދި ތިބޭފުޅުންގެ ނަންފުޅު މި މައިކުގެ ސްކްރީނުން ބައްލަވާލައްވާ ޗެކްކުރެއްވުންވެސް އެދެން. އާދެ، ދެން ހަމަ މިވަގުތު އަދުވަސް ދަންނަވާލަން އެއްވެސް

ޢިއްޒަތްތެރި، ވަރަށް ގިނަ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މާއްދާގައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އެއްވެސް ކަހަލަ ތަފާތު ޚިޔާލުފުޅެއް ހުރެގެން މިދެކެވުނު ބަހުސްތަކުގެ ތެރެއިން އެއްވެސް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އަނބުރާ ގެންދަވަން ބޭނުންފުޅުވާ އިސްލާހެއް އޮތިއްޔާ އެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާލާނަން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާއިޝަތު އާޒިމާ ޝަކޫރު.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު އާއިޝަތު އާޒިމާ ޝަކޫރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ބަހުސްތަކުގެ ތެރެއިން އަޑުއަހާފައި އަޅުގަނޑު އަނބުރާ ގެންދަން ބޭނުން ތިން އިސްލާހެއްގެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން ފުރުޞަތަކަށް އެދި ދަންނަވާލީ. ފުރަތަމަ އިސްލާހަކީ، މިބިލުގެ 17 ވަނަ މާއްދާއަށް ހުށަހަޅާފައި އޮތް އިސްލާހު. ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މި ޑްރާފްޓްކުރެވިފައި އޮތްގޮތުންހެން އޮޅުމެއް އަރައިގެން މިދިޔައީ. އަޅުގަނޑު ކުރިގައިވެސް ދެންނެވިހެން ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްސަލައަކީ، ރައްޔިތުން އެމައްޗަކަށް ބަދަލުކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނެއް މަޖިލީހުގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން ނޫން ގޮތަކަށް ފާސްވުން އަޅުގަނޑުގެ މައްސަލައެއް ނޫން މަޖިލީހުގެ ޕްރޮސީޖަރަލް މައްސަލައެއް އެހެން ގޮތަކަށް ފާސްވުމަކީ، އެހެން އަޣްލަބިއްޔަތަކުން. އެހެންވީމަ، އެ އިސްލާހު އަޅުގަނޑު އެގޮތަށް ބަލާފައި އެ އަނބުރާ ގެންދާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ހަމައެއާއެކުގައި މިހާރު 20 ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފައި އޮތް އިސްލާހުގައި ފަހުން ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ވާހަކަދެއްކެވުނުއިރު އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅިގައި އޮތް އިންޖެންޝަނާއި ތަފާތުކަން މިހާރު ޑްރާފްޓްކުރެވިފައިވާކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ. އަޅުގަނޑުގެ އިންޖެންޝަނެއް ނޫން އެއްގޮތަކަށްވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މިތަނުގައި ދައްކަވާ ވާހަކަތަކާ ހެދި މިރާއްޖެ އަދަބާ ބެހިގެން ކްރިމިނަލް ޕްރޮސިކިއުޝަން ނޫނީ ތަޙްޤީޤެއް ހިނގުން. އަޅުގަނޑުގެ އިންޖެންޝަނަކަށް ވެފައި އޮތީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒު ބޭނުންކުރައްވައިގެން

މިހުންގެ އަބުރާ ބެހުމާ މިކަންތައްތައް މިތަނުގައި ނުހިނގާނެ ގޮތެއް ހަމަޖެއްސުން. އެހެންވީމާ، މިހާރު ޖެންޑަރބޭސްޑްވަޔަލަންސްގައި އޮފިސަރުން އެ އިންޓަރނޭޝަނަލް ބޭރަށް ތަންކޮޅެއް ފުރާނަ ދާނަމަށް ޖެނުއަރީ އެ އިސްތިޢުފާދެއްވާ އަޅުގަނޑު އަނބުރާ ގެންނަނީ. ހަމައެއާއެކު، 32 ވަނަ މާއްދާގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިލްތިމާސް މައްސަލައަކަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅައި އޮތް އިސްތިޢުފާދެއްވާ މިވަގުތު އަޅުގަނޑު އަނބުރާ ގެންނަނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުން)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަލީމް ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުމެއް. އެއީ އިސްތިޢުފާ ނަންބަރު 47. އާދައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަހައިލެވޭނީ އެއީ މިސްކިތްތަކާގެ ސަބަބުން އެ އަލުން އަނބުރާ ފުރުޞަތުއަރުވަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުން އިނގޭތޯ. މިހާރު މި ފުރުޞަތުގައި އޮތީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިދެންނެވި މިސްކިތްތަކު. އެހެންވީމާ، މިހާރު ރަނގަޅުގޮތް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ފެންވަރުކުރަން. އަޅުގަނޑު ނަންގަވަނީ. އާދެ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަލީމް.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރިޔާސަތުން ކަންދެއްވީމާ. ދެން، އަޅުގަނޑު މިވަގުތު މި ހުށަހަޅަމުގެ ބޭނުން މިކުރަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދާ އަޅުގަނޑުގެ އެހެން ދެ އިސްތިޢުފާއާ އަނބުރާ ގެންނަންވެގެން. އެ ދެ އިސްތިޢުފާގެ އެއްވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ އޮތް އިސްތިޢުފާއަށް އަދި ދެވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 އަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ އޮތް އިސްތިޢުފާ. މި ދެ އިސްތިޢުފާ ވަގުތީ ސަލާމަތުގެ ގޮތުންނާއި އަދި ޖެންޑަރަށް އަޅުގަނޑަށް ބޮޑަށް ވާހަކަދައްކާލީ އަނބުރާ ގެންސުރިން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ކުރުކޮށް އިސްލާހު ނަންބަރު މަތީ ކަންގައި
މިއީ ކަމަކީ ފާހަގަކުރަން. އެ ވިދާޅުވެދެއްވާއިރުގައި ވަރަން
ފަސްކުރާކަށްކަމަން އިދާރީގޮތުން އެބަ ވިދާޅުވާ.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު އެއީ 48 އަދި 51.
މުޙަންމަދު ސަލީމް ވާހަކަދައްކަވަން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާއިޝަތު އާޒިމާ ޝަކޫރުވެސް
ވިދާޅުވެދެއްވާނަންތޯ މަތީގައި މިހާރު އިސްލާހު ނަންބަރު އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންގެ ބޫތުކޮޅު މަތީގައި އޮންނާނެ. 52 ތޯ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު).
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިހާރު އަޅުގަނޑުގައި މިހިރީ، މުޙަންމަދު ސަލީމްގެން
އަޅުގަނޑަށް ހިފަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
މުޙަންމަދު ސަލީމަށް މި ބޭއްވުމުން ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެން ގެންގުޅުން
ކުރުމާސޮއްކަމަން ވެދާން. މިހާރު މި ވަރުން....

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު އާދެ، އެއް އިސްލާހު 12 އިނގޭތޯ. އަދި އަނެއް އިސްލާހު 14.
މުޙަންމަދު ސަލީމް ވާހަކަދައްކަވަން:

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު 52 އާއި، 54 އާއި، 70 އާއި.
އާއިޝަތު އާޒިމާ ޝަކޫރު
ވާހަކަދައްކަވަން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަން: 51، 54 އެހެންތޯ.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު 52، 54، 70.
އާއިޝަތު އާޒިމާ ޝަކޫރު
ވާހަކަދައްކަވަން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: 52، 54، 70. ޝުކުރިއްޔާ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، މާލޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އާޒިމް.

މާލޭ މެންބަރު އަޙްމަދު އާޒިމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަގުތުސަލާމަތްކުރުމަށްޓަކައި އިޝްތިހާރު ނަންބަރު 17 އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފައި އޮތް 2 ގެ (ނ) އަށް. އަނބުރާ ގެންދާނަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، ސަލީމު، ހއ.ގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ހުށަހެޅުމުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 3 އަށް، އެއީ އެއްގޮތްކަމުން 60 ނަންބަރު. ދެން އެހެންނޫނިއްޔާ އަރިމަތިން 42 އެއީ ހުށަހެޅުމުގައި.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ކިޔާތޯ. މިހާރު މި...

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އިސްލާހު ނަންބަރު 5. ދެން އަދި އަޅުގަނޑު ބަޔާން އެއްކޮށް ބަލަމުންދާއިރު ފަހުން ވަގުތުކޮޅެއް ދީފިއްޔާ ރަނގަޅު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ތައްޔާރުވުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑު ހިފަހައްޓާނަން. އެހެންވީމާ، ފުރަތަމަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މިގޮތުގެ ފުރަތަމަ މާއްދާއަށް ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބޭފުޅުންގެ ތަރުތީބުން އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ.

އިޢުލާނު އިއްވުން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބޭފުޅުން. ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ނާސިރު ހުށަހަޅުއްވާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޔާމީން ހަމީދު ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ އިސްލާހު.

ޤާނޫނުހެދުމުގެ ބާރު؛ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، ޤާނޫނުއަސާސީއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ޤާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށެވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ދެނިވަޑައިގަންނަވާގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ހައިސަލްޖުމަތުރިއްހާގެ މެންބަރު ޔާމީން ރަޝީދު.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	91
ވޯޓު ދެއްވީ:	56
ވޯޓު ނުދެއްވާ:	10
ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ:	23

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާއަށް ބަލާއިރު މިހުށަހެޅުން ފާސްނުވި. އާދެ، ދެން ޖަދުވަލުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީ ޢިއުލާން: 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، ކަނޑައަޅާފައިވާގޮތް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނު ހެދުމުގެ އެންމެހާ ބާރުތައް ލިބިގެންވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށެވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ދެނިވަޑައިގަންނަވާގޮތަކަށް ޢިއްޔަތުތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 91

ވޯޓު ދެއްވީ: 90

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 00

ވަކިފަރާތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 00

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާއަށް ބަލާއިރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް 1 ވަނަ ބާބު، މިބާބުގެ އެއްވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ޝަރުތުހަމަވާގޮތަށް ފާސްވެއްޖެ. މިއީ ޤާނޫނީމަސް ވޯޓެއް. އަދި، ދެން އެއްވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ދެވަނަ އިސްލާހު ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީމުޢުން އިއްވުން: ބިލަދުންމަތީ އުމުރުބޮޑީގެ އިޖުތިމާޢީ ފުރުޞަތު އަދިމަދު ސަލާމަތު ހިމާޔަތްކުރުމާ، މާލޭގެ އިޖުތިމާޢީ ފުރުޞަތު އިތުރުކުރުމާއި އިސްލާމީ ތަޢުލީމާއި ސަރުކާރުގެ އިސްލާމީ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)، މިމާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ލިބިގެންވާ ޙައްޤު ކުރުމުގެ އާންމު ބަރުތަކުގެ ދަރަޖައި އަންނަނިވި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމައި ކަންތައްތައްކުރުމުގެ ބަރުވެސް އެ މަޖިލީހަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން: ފުރިހަމަ އިގަންނަވާ ގަވާއިދާ ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޢަބްދުލް ސަލީމް.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: މާލޭ މެންބަރު އިބްރާހީމް އިސްމާޢީލް.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 91

ވޯޓު ދެއްވި: 86

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 01

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 03

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާއަށް ބަލާއިރު މިހުށަހެޅުން ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، ދެން 1 ގެ (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، ދެން މިހާރު އަޅުގަނޑުނެގެން ދަންނަވާލެވުން ޢާމް 1 ގެ (ނ) ގެ 1 އަށް ނެގި އެއްވެސް އިސްލާހެއް ފާސްވެފައެއް ނުވާތީވެ، އެ ދަންނަވާލެވުމެއް ނެތް. 1 ގެ (ނ) ގެ 1.

އިދާރީމޫޢުން އިއްވެވުން: 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 1، ޖަރާތްބަލައިވާގޮތް. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކުރާގޮތުގެމަތީން ޤާނޫނުއަސާސީއަށް އިސްލާހު ގެނައުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ފުނިވަޑައިގަންނަވާގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 91

ވޯޓު ދެއްވި: 89

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 00

ވަކިބޭފުޅަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 00

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: މިވޯޓުގައިވާގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް މިޤާނޫނުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ގެ ދަށުގައިވާގޮތަށް ފާސްވެއްޖެ. ދެން 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 2 ގެ ތިންވަނައަށް އޮތް އިސްލާހު ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދުން.

އިދާރީ މުވައްޒަފުން އިއްވުން: މާލޭގެ އިންތިޚާބީ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިހާބު ހުށަހަޅުއްވާ، ކުޅުދުއްފުށި އިންތިޚާބީ މެންބަރު ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ 1 ގެ (ހ) ގެ 2، ކޯޓުގެ ކަމަކާބެހޭ ޒޯން ފޮތުން ހުޅުމާލެއި، ފޮތުނަކަށް ބަދަލުގެނައުމާއި، ފޮތުން ބާޠިލުކުރުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ފިނިވަގައިގަންނަވާގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދުން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: މާލޭގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިހާބު.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ކުޅުދުއްފުށީ މެންބަރު ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 91

ވޯޓު ދެއްވި: 29

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 13

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 45

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައި ދައްކާގޮތުން މިހުށަހެޅުން ފާސްނުވި. އާދެ، ޖުމްހޫރިއްޔާގައި އޮތްގޮތް ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީމުދީރުން އިއްވެވުން: 1ގެ (ނ) ގެ 2، ޖުމްހޫރިއްޔާގައިވާގޮތް. ބޭންކުތަކާއި ކޮންމެކަމަކާ ބެހޭގޮތުން، އިސްލާމްދީނުގެ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެމަތީން ޤާނޫނު ހެދުމާއި، ޤާނޫނަކަށް ބަދަލުގެނައުމާއި ޤާނޫނު، ބާތިލްކުރުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ފުރިހަމަޖެހިގެންނަވާތީ ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 92

ވޯޓު ދެއްވި: 89

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 01

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 00

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައިވާގޮތުން ޖުމްހޫރިއްޔާގައިވާގޮތަށް ފާސްވެއްޖެ މިމާއްދާ. އާދެ، ދެން 1 ގެ (ނ) 3، އިޞްލާޙު ނަންބަރު 4 ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީގޮތުން އިއްވުން: ފާދިއްޕޮޅުގެ ބިއްޖަމްބެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޢަލީ ހުށަހަޅުއްވާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ޢާއިޝަތު އާޒިމާ ޝަކޫރު ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ އިޞްލާޙު. 1ގެ (ނ) ގެ 3، ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރުގެ ފަރާތުން ކުރާ ކަންތައްތައް ހިނގާ ނުހިނގާކަން ބަލައި ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން: ފެނިވަޑައިގަންނަވާގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ފާދިއްޕޮޅު މެންބަރު އަބްދުﷲ ޢަލީ.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ޢާއިޝަތު އާޒިމާ ޝަކޫރު.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 92

ވޯޓު ދެއްވި: 53

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 17

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 20

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައިވާގޮތުން މިހުށަހެޅުން ފާސްނުވި. އާދެ، ދެން އޮތް އިޞްލާޙު ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން. އިޞްލާޙު ނަންބަރު 5. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، މަޢާފުކުރައްވާ. ޑްރާފްޓްގައިވާގޮތް ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

ޢިބާރާތީ އިޞްލާޙް: 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 3 ގެ ބަޔާނުގައިވާގޮތް. ވެރިކަންހިންގުމުގެ ބާރުގެ ފަރާތުން ކުރާ ކަންތައްތައް ހިނގާނުހިނގާ ގޮތް ބަލައި ޖަވާބުދާރީކުރުވައި އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 91

ވޯޓު ދެއްވި: 48

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 09

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 29

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާ ދައްކާގޮތުން މި 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 3 ފާސްވެއްޖެ. އަދި، ދެން 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 4 ން އޮތް އިސްލާހު، އިސްލާހު ނަންބަރު 6 ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން،

ޢިބާރާތީ އިޞްލާޙް: ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފައިސަލް ނަސީމް ހުށަހަޅުއްވާ، ގާފުއަލިފުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖިހާދު ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ އިސްލާހު، 1 ގެ (ނ) ގެ 4. ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓާއި ސަޕްލިމެންޓްރީ ބަޖެޓް ފާސްކުރުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އަދި، ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ޖާމިން ހަމީދު.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ޖުދިއްޖުގު މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީ.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 91

ވޯޓު ދެއްވި: 79

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 1

ވަކިފަރާތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 9

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާ ދައްކާދޭތީން މިހަރަކާތުން ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، ދެން އިސްލާހު ނަންބަރު 7. 1 ގެ (ނ) ގެ 6، ގެތެރޭގައިވާގޮތަށް މި 1 ގެ 5 ދަށުންނަވާފަދެއްވުން އެދެން. އިތުރު އިސްލާހެއް ނެތް.

އިޢުލާނު އިއްވުން: 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 5 ގެތެރޭގައިވާގޮތް. ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތީން މުސްތަޤުބަލު ކުރިމަތިވާނެ ބަދަލު ގޮތުން ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ފުރަތަމައިގަސްނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 91

ވޯޓު ދެއްވި: 90

ވޯޓު ނުދެއްވާ: -

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: -

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: މި ވޯޓުގައިވާގޮތުން 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 5 ޖަދުވަލްގައިވާގޮތަށް ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، ދެން 7 ވަނަ އިސްލާހު ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީމޫޢުން އިއްވުން: މާޅޮސްމަޑުލު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް އަފީފް ހުށަހަޅުއްވާ، ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް ޢަބްދުﷲ ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ އިސްލާހު. 1 ގެ (ނ) ގެ 6. ރައްޔިތުންނާ ގުޅޭ މުހިންމު ކަންތައްތަކުގައި އާންމު ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ ވޯޓު ކޮމިޝަނަރ އޮތް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ނެގުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ނުނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: މާޅޮސްމަޑުލު ދެކުނުބުރީގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް އަފީފް.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ މެންބަރު ޤާސިމް ޢަބްދުﷲ.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 91

ވޯޓު ދެއްވި: 22

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 18

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 46

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައިވާގޮތުން މިހުށަހެޅުން ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، ދެން އޮތީ އިސްލާހު. ނަންބަރު 8 ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީމޭޒުން އިއުލާނު: ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު ސަލީމު ހުށަހަޅުއްވާ، އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ހުސައިން އިބްރާހިމް ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ އިސްލާހު، 1 ގެ (ނ) ގެ 6، ރައްޔިތުންގެ ޒިޔާދަ ކުރުމަށް މަޖިލީހުން ބޭނުންވާ ބޭލި މައްސަލަތަކުގައި ރައްޔިތުންގެ އާންމު ޒިޔާދަ ކުރުމުގެ ވޯޓުނެގުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އާދެ، ދެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަހްމަދު ސަލީމް.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އިލްޔާސް ހުސައިން އިބްރާހިމް.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 91

ވޯޓު ދެއްވި: 33

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 04

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 47

ރިޕޯޓަރުން ފާހަގަކުރެއްވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައިވާގޮތުން މިހުށަހެޅުން ފާހެއްނުވި. އާދެ، އެހެންވީމާ، ޖަލްސާގައި އޮތޯޅު ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީމަޢުން އިއްވުން: 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 6، ބައްޕުލުންނާ ގުޅޭ މުހިންމު ކަންތައްތަކުގައި އާންމު ހިޔާލު ހޯދުމުގެ ވޯޓު ނެގުން.

ރިޕޯޓަރުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ފުރިހަމަގައި ގެނައުމާ ޚާޞަކަން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 91

ވޯޓު ދެއްވި: 87

ވޯޓު ނުދެއްވާ: -

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 1

ރިޕޯޓަރުން ފާހަގަކުރެއްވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާ ދައުލަތުޚިދުމަތުން 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 6، ޖަލްސާގައި ވާގޮތަށް ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، ދެން އިސްލާހު ނަންބަރު 9 ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީމަޢުން އިއްވުން: ހުޅުހެންވޭރުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސްނުއްސުޢޫދު ހުވަދޫއިރުވައި ކަނޑިތީމުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން ތާއިދުކުރައްވާފައިވާ އިސްލާހު. 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 7، ދިވެހިރާއްޖޭން ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާތަކާއި އެއްބަސްވުންތައް ތަސްދީޤުކުރުމާއި، ދިވެހިރާއްޖެއިން ތަސްދީޤުކޮށްފައިވާ

ބައިނަލްއަގުވާމީ މުއާހަދާއަކުން ވަކިވާންޖެހިއްޖެނަމަ އެކަމާބެހޭ ގޮތުން ގޮތެއް ނިންމުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން: ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: އައްޑުއަތޮޅު މެންބަރު ހުސްނުއްސުޢޫދު.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 91

ވޯޓު ދެއްވި: 45

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 01

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 39

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައި ދައްކާގޮތުން މިހުށަހެޅުން ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، ތ. އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން: އާދެ، މިހުށަހެޅުއްވުމަކީ އިޖުރު މާއްދާއެއްގެގޮތުގައި 1 ގެ (ހ) އަށް ހުށަހެޅިފައި އޮތް މާއްދާއެވެ. އެހެންވީމާ، އެއީ މިހާރު ޤަވާޢިދުގައި ލިޔެފައި އޮތް 1 ގެ (ހ) ގެ 7 ރިޕޯޓްސްކުރުމަށް ހުށަހެޅިފައި އޮތް ހުށަހެޅުމެއް ކަމަށް ވިދާޅު ނުވެވޭނެ އާދައިން އަސާސީ ގާނޫނާ މިފަހަރު. ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، މިހާރު ކޮންމެއަކަސް މިދަންނަވާލެވިފައި މިއޮތީ، އާދެ، މިހާރު ދެން ޑްރާފްޓްގައި އޮތްގޮތް ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް ފަހު)

އިދާރީމުދީރު އިއްވުން: 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 7، ޑްރާފްޓްގައިވާގޮތް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އަދާކުރުން ޖެހޭނެކަމަށް މި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ނުވަތަ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންނުވުން ވާޖިބުތައް އަދާކުރުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	90
ވޯޓު ދެއްވި:	88
ވޯޓު ނުދެއްވާ:	-
ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ:	-

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައިވާގޮތުން 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 7، ޑްރާފްޓްގައި ވާގޮތަށް ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، ދެން އޮތީ 10 ވަނަ އިސްލާހު ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީމުދީރު އިއްވުން: ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ނަޞީރު ހުށަހަޅުއްވާ، ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް

ޚަލީލް އަބްދުﷲ ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ އިސްލާހު. 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)
އިސްލާހު ދީނުގެ އަސާސްތަކާ ޚިލާފުވާ އެއްވެސް ޤާނޫނެއް ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްގެންއެއް ނުވާނެއެވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ނަސީރު.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު އިބްރާހިމް ޚަލީލް އަބްދުﷲ.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	91
ވޯޓު ދެއްވި:	85
ވޯޓު ނުދެއްވާ:	01
ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ:	03

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައި ވާގޮތުން މިހުށަހެޅުން ފާސްވެއްޖެ.
(ކުޑަވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، މިހާރު 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ށް
އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން މިޖެހިފައިވާ އޮތްގޮތް ދަންނަވާލަދެއްވުން
އެދެން. އިސްލާހެއް ހުށަހެޅުއްވާފައިވާކަމެއް ނެތް.

އިދާރީމުވައްޒަފު ވިދާޅުވުން: 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ). ދެ ބާވަތެއްގެ ގޮތް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން
ފާސްކުރާ ޤާނޫނު ތަކަށް ފުރިހަމަ ފަދަ ހުށަހެޅުން ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު
ހޯދުމުގެ، ފާސްކުރާ އަސާސީ ފުރުސަތުތަކުގެ، ބެލުމުގެ، އަދި

މިފަދަ ކޮންމެ ހުށަހެޅުމަކާ ބަދަލު ގެނައުމުގެ ބާރު އެ މަޖިލީހަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ފެނިވަޑައިގަންނަވާގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދުން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 90

ވޯޓު ދެއްވީ: 89

ވޯޓު ނުދެއްވާ: -

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: -

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގައިވާ ގޮތުން 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ރާއްޖެގައިވާ ގޮތަށް ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، ދެން އިސްލާހު ނަންބަރު 13. 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ށް ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހު ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދުން.

އިދާރީމޫޖުން އިއްވުން: ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ހުށަހަޅުއްވާ އަލްއުސްތާޛު މެންބަރު މުހަންމަދު އަސްލަމް ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ އިސްލާހު. 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)، މަޤާމަކަށް މިހަރު އިސްލާހުކުރުމަށްޓަކައި އެކަން ފާސްކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައިދިނަމަ، އެ ހުށަހެޅުމާއި ފާސްކުރުމާއި ފާސްކުރުން ދޫކޮށްލުމުގެ ބާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ފެނިވަޑައިގަންނަވާގޮތަކަށް ވޯޓަށްއެހުން އެދެން.

[ވޯޓަށްއެހުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: އައްޑުއަތޮޅު މެންބަރު މުޙަންމަދު އަސްލަމް.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	90
ވޯޓު ދެއްވި:	52
ވޯޓު ނުދެއްވާ:	01
ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ:	31

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައިވާ ގޮތުން މިހުށަހެޅުން ފާސްނުވި. އާދެ، ދެން ޖަލްސާގައި ގޮތް ނިންމަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީ ޢިއުލާން އިއްވެވުން: 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)، ޖަދުވަލުގައިވާ ގޮތް. މިހާރު މަޖިލިސްތަކަށް އިސްލާހުކުރަންބޭނުން އެކަން ފާސްކުރުމަށް ތަޢާރުފުކުރެވޭ މަޝްވަރާ ހުށަހަޅުއްވާފައި، އެ ހުށަހެޅުއްވުން ފާސްކުރުމަށް ފާސްނުކުރެވޭ ދުސްތޫރުގެ ބާބު ތަޢާރުފުކުރެވޭ މަޝްވަރާ ކުރިއަށްގެންދެވޭ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ފެނިވަޑައިގަންނަވާގޮތަކަށް ވޯޓު ދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓަށްއެހުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 89

ވޯޓު ދެއްވީ: 81

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 01

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 02

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައިވާ ގޮތުން ރައްޔިތުން މަޖިލިސް، މިބާބުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގައިވާ (ބ) ގެ ޑްރާފްޓްގައިވާ ގޮތަށް ފާސްވެއްޖެ. އަދި، ދެން 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ޑްރާފްޓްގައި އޮތްގޮތް ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން. އަދި، އެކަކަށް.

އިދާރީމުދީރުން އިއްވެވުން: 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ). މަޖިލިސް އުފެދިގެންވާ ގޮތް، 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް އުފެދިގެންވާނީ ތިރީގައި މިބަޔާންކުރާ ގޮތަށް. 1. ރާއްޖޭގެ ކޮންމެ އިދާރީ ދާއިރާއަކުން މަދުވެގެން ދެމެންބަރުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ކުރިއަށްގެންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން. (ވޯޓުދެއްވުމަށް ކޮންމެވެސް) އަދި، އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ 2- (ހ) އާއި 2 ގެ އެކަކާއި އިނގޭތޯ. އަދި، އެއްކޮށް. އަދި، މިހާރު ވިސްނަވާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށްވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ 2 ގެ (ހ) އާއި 2 ގެ (ހ) ގެ އެކަކާއި. މިޤަރާރަކީ ނުވޭ އެއްވެސް އިސްލާހެއް. އެހެންވީމާ، އެއީ އެއްކޮށް. 2 ގެ (ހ) ގެ 2 ކަން އިސްލާހު ނެތީ. އެއިސްލާހުގެ ވަނީ އަސްލުގަ ގެންނަވާފައި އިނގޭތޯ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުބާރަކު ސަލީމްވަނީ ގެންނަވާފައި އެއިސްލާހު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ނަގަންވީތޯ. އަދި، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ހިވޭ.. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން އަދުން 2 ގެ (ހ). 2 ގެ (ހ) ގެ

1 ވެސް ބަޔަބަޔަށް ގެންދާގޮތަށް. (ބަގުތުޓާގަޅަށްފަށް) އާދެ، އަލުގަނޑު

1925 މިހާރު ދަންނަވާލާނަން 2 ގެ (ރ) ގެބާކޮށްގަޔާ ގޮތަށް ނަގާ ބޮޑު. އާދެ،

ހުސައިން ޝަރީފް..

(ނިޒާމުގެ ނޯޓު)

1930 ކޮލަމްބު ގެންބަދު ހުސައިން — އަލުގަނޑު 16 ވަނަ އިސްޓޭމްޕު ފަށަފަރާތައި ސެންޓެންސް. ބާގައި ސެންޓެންސް 2

ޝަރީފް ހުސައިން ބާރަކާތުއްކާބުން: ގެ (ރ) އާއި 1، 2، ހަމަ ހިމެނޭގޮތަށް އެއް އިސްޓޭމްޕު ގޮތަށް

ފަރަރާގާތައި. 16 ވަނަ އިސްޓޭމްޕު.

1935 ހިރާސަތުން ބާރަކާތުއްކާބުން: އާދެ، އެސެންޓީވާ، 2 ގެ (ރ) އާއި.. އާދެ، އެބޭއް 16 ވަނަ އިސްޓޭމްޕު.

އެސެންޓީވާ، އަލުގަނޑު މިއިސްޓޭމްޕަށް ލިބެންއަރާއިދު، އަދާކައި ދުން

ދުލާނީ. އާދެ، ހަނަގަވު ބާރަކާތުގެއް. އެސެންޓީވާ، އަލުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން

16 ވަނަ އިސްޓޭމްޕު ދަންނަވާލަދެއްވުމަށް. (ބަގުތުޓާގަޅަށްފަށް) ސުވާރިއްޔާ

އިއްޔަތުގެ ގެންބަދު.

1940

އިދާރީމަޢުން އިއްވުން: ކޮލަމްބުގެ އިއްޔަތުގެ ގެންބަދު ހުސައިން ޝަރީފް ބަހަން ހަރަކާތްތާ

އައްޗެއަތުގެ އިއްޔަތުގެ ގެންބަދު ދުބަންމަދު އަސްލަމް

ތާއިދުކުރައްވާކައިވާ އިސްޓޭމްޕު، މިވާއްދެގެ އަހިމަތީ ސުހޫލާއްކު މި

1945 ވާއްދެގެ (ރ) އިސްޓޭމްޕުކުރަން، މަޖިލީހުގެ ގެންބަދުންގެ އަދަދު. 2 ވަނަ

ވާއްދެގެ (ރ)، ހައްސިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގެންބަދުންގެ އަދަދު ކަނޑައަޅާނީ

ތިރީގައި މިވާ ގޮތަށް. 1- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންމެ އިދާރީ ދާއިރާއަކުގެ

އާބާދީގެ ފުރަތަމަ ފަސްހާސްމީހަކަށް ނުވަތަ ފަސްހާސް މީހުން ހަމަނުވާ

އިދާރީ ދާއިރާއަކަށް 2 ގެންބަދުން. 2- ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ

1950 ދާއިރާއެއްގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ މީހުންގެ އަދަދު ފަސްހާހަށްވުރެ

އިތުރުވާނަމަ، އާބާދީގެ ފުރަތަމަ ދަސްވާހާސް މީހުންނަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ
ދަސްވާހާސް މީހުންނަށް މެންބަރެއް.

1955 ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ފުނިވަޖެހިގެންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

1960 ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ޙުސައިން ރަޝީދު ޙަސަން.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: އައްޑުއަތޮޅު މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް.

ހާޟިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	90
ވޯޓު ދެއްވީ:	50
ވޯޓު ނުދެއްވާ:	-
ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ:	29

1965

1970 ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައިވާގޮތުން މިހުށަހެޅުން ފާސްވެއްޖެ. އާދެ،
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 2- (ހ) ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިޤްތިބާސް އިއްވުން: މަޖިލިސް އުނިއިތުރުގެނައުން. ޤާނޫނުއަސާސީ 2- (ހ). ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލިސް އުނިއިތުރުގެނައުމަށް ދިރާސާކުރައްވައި މިބާރުތަކާ ގޮތަކަށް.

1975

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ފުނިވަޖެހިގެންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 90

ވޯޓު ދެއްވި: 48

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 2

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 32

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައިވާގޮތުން މިފާސްވުނީ. އާދެ، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން، ރ.އަތޮޅުގެ ދެއްޔިތަރި މެންބަރު.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ކޮމިޓީގެ މެންބަރު ހުސައިން އާދެ، އަޅުގަނޑު ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ ނަގަމުގެ ޒާއިންސް ދެން މިއަދު ނަމޫ ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: ކަމަކީ ޖަހަބުލީއްޔާތެރިވެސް. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނަން 20 ނޮވެމްބަރު 2006 ގައި..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ބޭނުންނުވީއްޔާ އިރިޔާރުވަޑައިގެންދެއްވާ.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ ކުރިއަށް ގެންދެވުން)

ކޮމިޓީގެ މެންބަރު ހުސައިން 20 ނޮވެމްބަރު 2006 ގައި ފާސްކުރައްވާފައިވާ އުސޫލާއި ޚިލާފަށް ވޯޓަށް ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: އައްސަލާމީ އަޅުގަނޑު އެވާރަކަ ދެންނެވީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އެއީ ކޮން ޤާނޫނެއްތޯ ބަލާލެވޭނީ. މިހާރު ދެންމެއަކު އެދިރާއި ފައިލުވެގެންތޯ.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ ކިޔައިން ގެންދެވުން)

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: 20 ނޮވެމްބަރު 2006 ގައި ފާސްކުރައްވާފައިވާ ޤާނޫނު. އެއީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނު މެންބަރުންގެ އަދަދު ހަމަޖެއްސާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށޭ. ދެން އޮތް (ހ) ގައި އޮންނަނީ ކޮންމެ އަތޮޅެއްގެ އަދި މާލޭގެ ކޮންމެ އިދާރީ ދާއިރާއެއްގެ އާބާދީގެ ފުރަތަމަ 5000 މީހަކަށް ނުވަތަ 5000 މީހުން ހަމަނުވާ އާބާދީއަކަށް ދެމެންބަރުން ދޫކުރަން. ދެން (ށ) ގައި މިއޮންނަނީ 2- (ހ) ގައިވާ ބުނެފައިވާ ގޮތުގެމަތީން ދޫވާ މެންބަރުގެ އިތުރުން ކޮންމެ އިދާރީ ދާއިރާއެއްގައި އާބާދީގެ ފުރަތަމަ 5000 މީހުންނަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ 5000 މީހަކަށް އެއްމެންބަރު ދޫކުރެވޭނެ އެވެ. އެހެންވީމާ، ހުކުރުދުވަހެއް ހުކުރުދުވަހެއްގައިވެސް އަޅުގަނޑު ހުކުރުވާ އެއްބަސް އަދި ޤާނޫނީ ބިރުދާރާކަން ކޮމިޓީން ފާސްކުރި އަސާސީ ޤާނޫނު ދޭއްކޮށް ނޫނީ އެއްބަސްވެވުނު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް އެކުލެވިގެންވާނީ ވިދާޅުވަނީ. ގާނޫނު ހަމަޖެއްސޭ އުސޫލު ހިމެނިފައި ނޫނީ. މަޖިލީހުން ފާސްކުރިވަރަށް އަސާސީ އެއީ ގާނޫނު ހަމަޖެއްސޭ އުސޫލު. އެއުސޫލު ހިމެނިފައިވާ ނޫނީ ވާހަކަ އަދުގަނޑު ވަރަށް ރިޢާޔަތްކުރެއްވުން ދަންނަވަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، މާލޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް އިސްމާއީލް ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

މާލޭ މެންބަރު އިބްރާހިމް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަގުތު ނަގާފައިކަން އަޅުގަނޑު ބޮޑުސަފު ދެން

އިސްމާއީލް ވާހަކަދައްކަވުން: ވާހަކައެއް ނުދައްކާނަން. 2 ވަނަ މާއްދާގައި އެއްޗީ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވި އުސޫލު ބާރުންކުރުމަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކެވުން: އާދެ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަލީމް.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަލީމް◌ ވާހަކަދައްކެވުން: އަޅުގަނޑު ހަ◌މައެކަނި މިވަގުތު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މަދުވެގެން 2 މެންބަރުންނޯ. 'މަދުވެގެން 2 މެންބަރުން'، އެގޮތަށޯ މި މަޖިލީހުން ފާސްކުރީ. އެގޮތަށް ޗާޕްކުރުމުގައި އޮފީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން، މިހާރު އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ކުރިއަށްގެންދަ◌ން. އަޅުގަނޑު... (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު). އާދެ، މިހާރު ކަންތިރާގަތުމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިފަނީ މިހާރު ތ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހުމަދު [illegible] [illegible]. މިހާރު 2 ވަނަ މާއްދާގެ ފުރަތަމަ (ހ)، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް އެކުލެވިގެން މިވަނީ ތިރީގައި މިބަޔާންކުރާ ގޮތަށް، އެބައި ފުރި◌ހަމަ ދީން އެހެން ހުރިހާ އެއްކޮށް ފުރިހަމަ. އެހެންވީމާ، 3 ވަނަ މާއްދާ އުފުލުންދާން. އާދެ، 3 ވަނަ މާއްދާއަށް އޮތް އިސްލާހުތަކެއް އަޅުގަނޑު ފެނިގެނެ.. ދެން އެހެންވީމާ، އެ ދެވަނަ މާއްދާއަށްހުރި އިސްލާހުތަކަކަށްވެސް އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް ނަގާނަން. އެހެންވީމާ، 3 ވަނަ މާއްދާއަކަށް ނެތް އިސްލާހެއް. ޗާޕްކުރުމުގައި އޮތްގޮތް ދަންނަވާލާފައިވުން އެދުން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު). އާދެ، ކުރިއަށް ގެންދަވާ.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

މާޒޯސްމަދުވު ގުޅުންހުރީ މެންބަރު ...އެހެންވީމާ، 2 ނޫނީ 3 ށް އިޙްތިރާމްކޮށް ސުވާލެއް އުފެދުނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ޢަލީ ފާއިޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، މިއީ މިގޭ ކަމެއްސަވަރުއް އޮތީކަދަކަން ނުފެން. އާދެ، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން 3 ވަނަ މާއްދާ ގެރުފުބަޔާ އޮތީކޮތް ދެންނެވީމަން. (ވަގުތުކޮޅަކަ◌ށްފަހު). އާދެ، އިއްޔެގެފަހަރު ފުރަބަރުވުމާ މިފަދަކަހަލަ ފާއިތުވި އަޅުގަނޑުމެން އެބަހުށޭ. މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ފުރަބަރުން އިންތިޚާބުކުރުމުގެ ކުރިން ދުވަހު 1 ވަނަ މާއްދާގައި އަދި ބަޔާންވެފައި ވާނެ މި ގަވާއިދުގެ 2 ވަނަ މާއްދާ ބަޔާންކުރާ އުސޫލު ހިމެނުމާއެކު މަޖިލިސް ދުވަސްކުރުން ކުރިއަށް އިންތިޚާބު ތަރުޖަމާކުރުން ކުރިއަށް ގެންދަން ގޮތް ފުރަބަރުވަނީ އެއް ފުރަބަރު◌ކޮ. އެހެންވީމާ، މިދުވަހު މި މާއްދާ ގާސިމްއަސްލެއް ފުރަ އަޅުގަނޑު ކޮށްދެކެން އިތުރު އިންޓަރވިއުކުރުމާ ބަރަބަރާ ކުރެއް. އެހެންވީމާ، މިގަޔާ މިދުވަހު، މި މާއްދާ، 3 ވަނަ މާއްދާ ގާސިމްއަސް 2 ވަނަ މާއްދާ އަންނަ މިހާރު މިފަހަރުގެ އަޅުން ބަޔާންކުރާ، ރިޔާސަތުން. އެހެންވީމާ, ފާއިތު އެއަންނަމެން މިއަދު ބޭނުންކުރެވޭ ކިޔުމަށް ފާހަގަކުރައްވާ. އެހެންވީމާ، އެއީ އަންނަހެން މަޖިލިސްގެ ވާހަކަދަން ނުކުތާ◌އާ. ފަހު، އެހެންނަމަވެސް، ގިނަ އިއްޔެގެފަހަރު ފުރަބަރުކުރަން އަޅުގަނޑު ލިބިނު މިހާރު އިސްތިހާރުކުރުން އިސްލާމީ އަންނަނި ނުކުތާކުރަން. ފަހު، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު 3 ވަނަ މާއްދާއަށްވެސް ދުވަހަށްވުރި. ފަހު، އެހެންވީމާ، 4 ށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރީ. އާދެ، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް ރ.އަތޮޅުގެ އިއްޔެގެފަހަރު ފުރަބަރު.

މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޢަލީ ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއްގެ ދަށުން އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ). މި (ހ) އަކީ މި ޑްރާފްޓް ނިމުމަށްފަހުގައި އަޅުގަނޑުމެން އޭގެމައްޗަށް ފަހުން ބަދަލުކުރަންޖެހޭ އެއްވެސްކަމެއް ލިޔެފައިވާ އިބާރާތެއް ނުން. މިއީ ހަމަ މިބާވަތުގެ ޤާނޫނު އެއްޗެހި ލިޔާއިރުގައި ހަވާލާދޭން ފަސޭހައަކަށް ނުނިއްޔާ އެގޮތަށް ބޭނުމާ އިބާރާތެއް. ބަޔަކު ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެ މައްސަލަ ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ދުވަސް މިއީ. 1، 2 ގައި. ޤާނޫނު ފާސްވެ ނިމުމުން މި (ހ)، (ނ) ކިޔަސް މިއޮތްގޮތަށް ބަދަލުކުރެވޭނެ. އަދި ކޮންމެގޮތެއްގައި ނަމަވެސް ޤާނޫނުއަސާސީއާ ފާސްވެ ނިމުނީމާ މިކަންތައްތައް ކުރަންޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަމުގައި 1 އާއި 2 ން ލިޔަން ނާއްސަވަނީ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތް ޤާނޫނުގައި އޮތްގޮތަށް. އެވާހަކަ ދަންނަވާލީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިމުނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑު އެކަން ކުރަން އުޅުނީމާ ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މިވިދާޅުވަނީ މި އިސްލާހުތަކެއްވަނީ ތިރީގައި މި ބަޔާންކުރެވޭގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި އިސްލާހުތަކެއްވަނީއާ ވިދާޅުވީމާ އެ ފާސްކުރެއްވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާސްކުރެއްވީމާ އޭގެމާނައަކީ ކޮންމެވެސް އެހެންގޮތަކަށް ގެންނަވަން ބޭނުންފުޅުވާނަމަ އެހެން އިސްލާހުވާން ބޭނުންފުޅުވަނީ. އެހެންވީމާ، ދެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަޅުގަނޑުމެން އެބަހަރު ނުދިޔައީއާއިން ކަނޑައެޅުއްވީ. ދެން، (ނ) މިހުރިވަސް ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، އެ މާއްދާ އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ބޭއްވީ. ދެން، 3 ވަނަ މާއްދާއަށްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މި ވިދާޅުވަނީ، އެއްބައި ބާރުގެން މިވިދާޅުވަނީ ނުހަނުއޭ. އަނެއްބައި ބާރުގެން އެހެންކަމަކަށް. ދެން، އެހެންވީމާ، 4 ވަނަ މާއްދާއަކަށް އަޅުގަނޑު ދާނަން. އާދެ، 4 ވަނަ މާއްދާ. އާދެ، ހުސަ، ރ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ހެއްދުންމަތީ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން: އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ، ރ.އަތޮޅުގެ އިޤްތިޞާދީ މެންބަރު ޢަލީ ވަހީދު އުވިދާޅުވިގޮތަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ޤަބޫލުކުރާގޮތުގައި ފުރުސަތު ދޫކޮށްލާފައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ އުޞޫލަކީ 2 ވަނަ މާއްދާގެ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ފަރާތުގައި މިއޮތީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް ކާރުގައި މި ބާބުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު ހެދުމުގެ އެންމެހާ ބާރުތައް ވިބެގެންވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ބާރުގައި މިއަންނަނީ ޖިޔާރަން. އެހެން ބުނުމުގައި އަންނަނީކަމަށް ވަނީވިއްޔާ ދެން އެޖަހަން އެހެން ބައެއް ނާންނާނެހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ. ހަމައެކަނި އެކުލެވިގެންވަނީ ނުވަތަ އެކުލެވިގެންވާނީ ނުވަތަ އެކުލެވިދާނީ، އެޖެންޑާގެ ނުދިޔަސް އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އިދާރީ ދާއިރާއަކުން މަދުވެގެން 2 މެންބަރުން ތިބޭ ވާހަކައާ އެކަމަކާ ގުޅުމާ ނުލާ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އެބަހިނގާ މިތަނުގެ މިކަންތައްތަކަށް ހިނގާގޮތުން މި މާއްދާ ކޮންމެވެސް ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅުއްވަން ބޭނުންވަނީކަން. އެހެންވީމާ، ފަހަރެއްގައި ވެދާނެ އެހެން ހަމަ. ވަރަށް ކުރުގައި މިދަންނަވަނީ. އެއީ މިވާގޮތަކީ. އެހެންނޫނީ އެމަޖިލިސްތަކުގައި ހިފުމުގެ މާނައެއް ނެތް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ދެން، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިގައި ރަނގަޅުވާނީ ބާއްވާލާފައި އަޅުގަނޑުމެން 4 އަކާ ހަމައަށް ދިޔައިއްޔާކަން. އާދެ، 4 ގައި ޖަހާލުމަށްފަހު މިއަންނަނީ، އިސްލާހު 18.. އާދެ، މާލޭގެ އިޤްތިޞާދީ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިހާބް.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

މާލޭ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މި 3 ވަނަ މާއްދާއަށް ވޯޓަށް

ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އެހެންނަމަވެސް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން 20 ނޮވެމްބަރުގައި ޕާސްކޮށްފައި މިއޮތް ޕާސްކުރުމުގައި 1، 2، 3 އިންނަށު މިއޮންނަނީ އިދާރީ ދާއިރާގައި ހިމެނޭ ކޮންމެ ގޮނޑިއަކީ އެ އިދާރީ ދާއިރާގައި ހިމެނޭ ވަކި އިންތިޚާބީ ދާއިރާއެއްކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ. މިގޮތުން، ކޮންމެ އިންތިޚާބީ ދާއިރާއަކުން އިންތިޚާބުކުރާނީ 1 މެންބަރު. އެހެންވީމާ، އެވާހަކަ އެއަންނަނީ 3 ގައި. އެހެންވީމާ، މިއަދު ވޯޓަށް ނޫއްސަވާލަދެއްވާ ނަންނަން އިޞްލާޙުތަކެއް ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ. އެހެންއެކަމަކު، ދެން އެހެން އެހެންނަމަވެސް، ބައެއް އިޞްލާޙުތަކެއް މެންބަރުންނަށް.. އާދެ، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑު 3 ނަ ފެނިގެން ކުރިއަށް ގެންދާނަން. އާދެ، ދެން، އަޅުގަނޑު ނާރުވާނަން ނިޔާމަށް ނުކުތުމެއް. އާދެ، ކުރިއަށް ގެންދަމާ. 3 ދަންނަވާ. 3 ޖެހޭގޮތުގައި އޮތީގޮތް ދަންނަވާލަދެއްވާ.

އިދާރީމުޤައްރިރު އިއްވެވުން: މެންބަރުން އިންތިޚާބުކުރުން. 3 ވަނަ މާއްދާ ޖެހޭގޮތުގައިވާގޮތް. 3- (ހ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މެންބަރުން އިންތިޚާބުކުރާނީ، މިގާނޫނުއަސާސީގެ ... ވަނަ މާއްދާގައި (މި ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ މާއްދާ) ބަޔާންކުރާ އުސޫލާ ހިލާފުނުވާގޮތުގެމަތިން އެކުލަވާލެވިފައިވާ ޤާނޫނަކުން ކަނޑައަޅާ އިންތިޚާބީ ދާއިރާތަކަކުން، ކޮންމެ ދާއިރާއަކުން އެއް މެންބަރުކަމަށް. (ށ) ކޮންމެ އިންތިޚާބީ ދާއިރާއެއްގައި ވާދަކުރާ މީހުންގެ ތެރެއިން އިންތިޚާބުވާނީ، އެދާއިރާއެއްގައި ވޯޓު ރައްޔިތުންގެ ސިއްރުވޯޓަކުން އެންމެ ގިނަ ވޯޓު ލިބޭ މީހާކަމަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 81

ވޯޓު ދެއްވީ: 38

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 05

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 20

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: މި ވޯޓުގައި ވާގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހު، މި ބާބުގެ 3 ވަނަ މާއްދާ ޑްރާފްޓުގައި ވާގޮތް ފާސް ނުވި. އާދެ، ދެން، 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ން އިސްލާހު ނަންބަރު 18 ދަންނަވާލަ ދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީމާޢުން އިއްވުން: ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ނަސީރު ހުށަހަޅުއްވާ ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޒަކީރް ޢަބްދުﷲ ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ އިސްލާހު؛ މެންބަރަކަށް ވުމުގެ ޝަރުޠު. 4- (ހ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށް ވެވޭނީ އަންނަނިވި ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަ ވެގެންނެވެ. 1- މުސްލިމަކަށްވުން. 2- ދިވެހި ރައްޔިތަކަށްވުން. 3- ބޭރު ޤައުމެއްގެ ރައްޔިތަކަށް ނުވުން. 4- އުމުރުން 25 އަހަރު ފުރިފައިވުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އާދެ، ބޭނުންވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓު ދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓު ދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުރަހެޅުއްވި ފަންނާނު: ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ ފަންނާނު ޢަބްދުﷲ ނަސީރު.

ތާއީދުކުރެއްވި ފަންނާނު: ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ ފަންނާނު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ޢަބްދުﷲ.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި ފަންނާނުންގެ އަދަދު: 83

ވޯޓު ދެއްކީ: 39

ވޯޓު ނުދެއްކާ: 14

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްކާ: 22

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: މި ވޯޓުގެ ނަތީޖާގައި ފާސްވެފައެއް ނުވޭ. އާދެ، ދެން ޤަރާރުގައި ބަދަލުތަކެއް ގެނައުން އެދިވަޑައިގަންނަވާ ފަންނާނުންނަށް ފުރުޞަތު. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ކަރަންޓު ކެނޑުން). އާދެ، މިހާރު އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް އަހަން މިއުޅެނީ މިހާރު. އިސްލާހު ނަންބަރު 19 އާއި 20 އާއި މިހާރު އެއްކޮށްގައި މިހުށަހަޅާ، މިދެންމެގައިވާ މިހުށަހަޅާ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ނަންބަރުތައް އިބާރާތުން. ދެންވީމާ، (ހ) އަށް ނަންބަރުތައް އިބާރާތުން. އެ ނަންބަރު އިބާރާތާއި މިއުޅޭގައި (ހ) ގެ 4. ދެން، އަށްއޮތް އަށާ އިސްލާހުގައި މިއުޅެނީ 4، 5. ދެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ތިޔަ ޤަރާރުގައި ބަދަލުތަކެއް ގެނައުމަށް (ހ) ގެ ވޯޓަކަށް ދާން. ދެންވީމާ، ޤަރާރުގައި ބަދަލުތަކެއް ގެނައުމަށް ދެއްވުން އެދެން. އާދެ، މަޖިލީހެ، ނ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި ފަންނާނު.

(ނިޔާމާތާ ނުކުތާ)

ފުވައްމުލަކު ފަންނާނު ޢަބްދުﷲ މަޖީދު މުޙައްމަދު: އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިސްލާހު 19 އާއި ވަރަށް ފުރިހަމަ އިސްލާހެއް. އާއި (ހ) ގެ 4. އާއި (ހ) ގެ 4 ކުރިން އިސްލާހުކުރެއްވި މިދެންނެވި، ވޯޓަށް ކުރިން އަހުސަންގެ ބިލު 4 ގެ (ހ) ގެ ޤަރާރުގައި އެއްބަސްވަނީ ފާސްވާން ޖަސްޓިފައިކުރަން. ދެންނެވިއީ، މިއީ ވަރަށް، ގަރާރުގައި އެއްބަސް ފާސްކުރަން. ދެންނެވީ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު ވިސްނާވަޑައިގެންނެވުމަށް ދަންނަވާލަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އާދެ، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް މޫސާ މަނިކު.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ހައްދުންމަތީ ދުނބަރު މޫސާ މަނިކު ފާހަގަކުރެއްވުން: ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިގައި މިއީ ނުބައި ވާހަކައެއްނޫން. މުސްތަޤިއްލުކަމުގައި ވާންޖެހޭނެއެވެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން 4 ގެ (ހ) ގެ އެކެއް ދޭއް ތިނެއް ހަތަރުވަނައިގައި ވާހަކަ އަހަރެންގެ. އެހެންވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ގެންދާ ގަވާއިދު ކަނޑައިޅޭ. އަޅުގަނޑު ދަނޑިވަޅުގައި 1 ގެ (ހ) އަށް ވޯޓަކަށް އެހުމުން (ހ) ގެ އެކެއް ދޭއް ތިނެއް ހަތަރެއް. ފަހެ ނަމަވެސް ދެން އެ ނުވީ. އެހެން އެއްޗެއްވެސް ނުވާނެ ދިނީ. އެކަމަކު، އާދޭ ފަހަރުގެ ހަމައެކަނި 4 މުސްތަޤިއްލު ކަމުގައިވުން އެފަދަ ގޮތްތަކަށް ވިސްނާލާ އަޅުގަނޑަށް ނިންމާލެވޭ ދަންނަވާނީ އެއްޗެއް......

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އާދެ، އެހެން ހަދަންވެގެން ޤަވާޢިދުގެވެސް މިއުޅޭ. މިއަދު ފުރަތަމަ 4 ގެ (ހ) އަށް ބަލަން އަހަނީ (ހ) އަކަށް ނަންބަރެއް އިތުރުކުރަން މިނީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ އެއްޗެއް އެހެންވީމާ، މިގޮތަށް ގެންދިޔުމަކާ މިގައި މައްސަލައެއް ނުޖެހޭނެ. ދެން މިހާރު ޖަލްސާތަކުގައި އޮތްގޮތުން ދިވެހި ރައްޔިތުންވުން ބާރު ފުއްދުމުގެ ރައްޔިތުންވުން އެއްގޮތަށް 18 އަހަރު ފުރިފައިވުން. ދެން އާދޭ ފަހަތަށް މި އަންނަނީ މުސްތަޤިއްލުކަމުގައިވުން އިނގޭތޯ. އެއީ މި އިސްލާހުން 19 ގައި އޮތް އެއްޗަކީ. އިސްލާހު 19 ގައި އޮތް އެއްޗަކީ މުސްތަޤިއްލު ކަމުގައިވުން ހަމައެކަނި އިތުރުކުރަން. އެއީ އޮތް އެއްޗަކީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިދެންނެވި ޕޮއިންޓްގައި އޮބްޖެކްޝަން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާފައިވާ ޕޮއިންޓްގައި އޮބްޖެކްޝަން (ހ). ދެން އަޅުގަނޑުގެ ނޫން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު

އަޅުގަނޑު ގެންދާނީ ފަހުން. އާދެ، އަޅުކުރަމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ފަހުންނޭ. (ސ) ގެ އެހެން ދޯއް ބިނެއް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ފަހުންނޭ. މިހާރު ހަމައެކަނި (ސ) އަށް އަޅުގަނޑު މި އަހަނީ ޕްރޮޕޯޒަލްގައި އޮތްތޯ. އާދެ، ޢައްބާސް އިބްރާހީމް ގދ.ގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމާބާރު ނުކުތާ)

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ގެންބަދު ޢައްބާސް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކުން: އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޕްރޮޕޯޒަލްގައި މިހާރު އޮތްގޮތަށް ވަރަށް އައްސަލާމްޢަލައިކުމް އާއި މުސްލިމުނަށް ކުރުގައިވެން ނުކީ އެހަން ގުސްތުކުރަން އަޅުގަނޑުއް ވަޙީއް ނުދޭނަން. އަދި އެހެން ނުދެއްވާނެ ވަރަން ދިނަ މެންބަރުން މިތާ ތިއްބަވާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެދެނީ އެ ޕްރޮޕޯސަލް.....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެއްގޮތަކަށްވެސް ނުވެން މުސްލިމުނަށް ކުރުގައިވުން މައްސަލަކަށް ވީޖަކަށް ނެރެކަށް. އަޅުގަނޑު މިއުޅެނީ މި (ސ) އަށް އެހަނީ ހަމަ ފުރަތަމަ ވީޖަށް ދަންނަވާފައި އޭގެ ފަހުން އެހެން ބުނެއް ވީނުހެއް އެ ގެންދަންވެގެން. އަދި އޭގެ ފަހުމަގައިވެސް އެބަހުރި ހަމަރުއް ބޭއްދި ހަމަޔަށް ހުރި މިހަކަކުގައިވެން އެވެސް އައިސްފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެބަޖެހޭ އެވެސް ބަލައިގަންނަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ ފުރަތަމަ ޕްރޮޕޯޒަލް (ސ) އަށް އެހަނީ ރައްދުބޮނުގެ މަޖިލީހުގެ ގެންބަރަކަށް ވެވޭ އަސަސީވެ ސަރުކާރުގެ ފުރަހަމަވެގެންނޭ އެހިސާބަށް. އެހިސާބަށް އައިސްފައި އޭގެ އެހިސާބަކަށް އަޅުގަނޑު ނުބުނީ އާދެ، ގދ.ގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމާބާރު ނުކުތާ)

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ ގްރޫޕަށް މިގޮތާއިދު ބޭނާގުޅެން އިސްލާމީރަށް ފުރަތަމަ އައްސަވަން ޖެހޭނީ.

އައްބާސް އިބްރާހީމް އިސްލާމާއި ނިމުމަށްފަހު އިސްލާމްދީނުގެ މާތްވާ ފާސްކުރެވުން ފީސްތެދު

ވާހަކަދެއްކެވުން: އައްސަވަން ޖެހިފައިވާ ޖަލްސާއަށް މަރުޙަބާ. އެންމެފަހުން ނަސީހަތްދޭން ވީ

ދެންނެވީ ހަމަ ވަރަށް ހާސްކުރާން އައްސަލާމުއަލައިކުމް ވީ ދެންނެވީ

އަޑުގެރޭނގެން އެއްކޮޅު ނުރަނގަޅުވަން މިދުވަސް. އެހަމަކާ، ރަޙްމަތްތެރިން މުޅި

މާލޭގައި އިސްލާމީމަސް އަހަރު މުޅި މާލޭއަހަރުގެ އެ އިސްލާމީމަގާ

އަދި ފާސްކުރަން އައްސަލާމުއަލައިކުމް ޖެހޭނީ. އެންމެހާ، މީގައި މިހެން

ނުހަދަމުއި ޖަމާޢަތް ފާހަގަކުރުމަށް ފާސްވެއްޖެއްޔާ އެއިރުގެ

ނިމުނީ ދެން މިއަހަރު އިސްލާމީ ގައުމު ޝަރަފުވެރި.

* * *

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ށ. އަތޮޅުގެ އިސްޓޮޑޮރި ދެކުނުބުރި ޢަލީ ވަޙީދު.

(ނިޔާމާބަށް ޝުކުރިއްޔާ)

* * *

މާޅޮސްމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ގްރޫޕަށް އިސްލާމީ ރަސްމީ އަޑުގެރޭގެ ވަރަށް ކުރިއަށް ދަރުމަވެރިވެ ބޭފުޅުން.

ޢަލީ ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުއައްސަވާ ހުރި ބާރުވެރިންނަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު 4 ވަނަ

މާއްދާގެ (ނ) ގެ އެ ފުރާ އިބްރާހީމް އެވަންކާރު އެހެން ގޮތަކަށް ބޭނުންކޮށް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގެންބަރުކަން ވެވޭނީ އަންނަނިވި ޝަރުތުތަކާއި

ފުރިހަމަވާގޮތް މި އިބްރާހީމް ފާސްވެއްޖެއްޔާ ދެން މި އިސްލާމީގައި

މި ޤާނޫނަ އެއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ގެންބަރު ދުރަށްމަދު ސަރުކާރު އަދި

މާލޭސަރުކާރު ދެކުނުބުރީ ގެންބަރު އިބްރާހީމް އަލީ ފުލުހާ އިސްލާމީ، އެ

އިސްލާމީގައި އެ އިންސާ ދުސްތޫރުގެ އެވަންކާރު ނުލެވޭން. އެއީ

ކުރީގެ ޖަމާޢަތް ނަމޫ މިބައެއް. އެހެންވީމާ، އެބައިގެ މަތީ

ފާސްވެއްޖެއްޔާ ލިޔުނީ ހަމައެކަނި ޖަމާޢަތުގައި ހުރި އެއްކޮޅު

ހިމެނޭނެވެ. އެއްވެސް ހާލެއްގައި ޖަމާޢަ.....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އެއްޗެހިތަކެއްވެސް އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބި ލިބުނުގޮތުން އޮތް އެއްޗެއް ސާފުކޮށްދޭތޯ. އާދެ، އާދެ، އަޅުގަނޑު އެއްޗެހިތަކެއްވެސް ބިލުން ނަގަދާކަށެއް ނުކުރެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، މިދެންނެވި އޭގެ އެއްވެސް މައްސަލައެއް އޮތްކަމަކަށް އަޅުގަނޑަށް ނުފެނޭ. އަދި އެކަމާ ދެން ބިލުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަކިވަކިން މި ގެންދަނީ ކޮންމެ އަދި ބިލަކަށް އަހަރުން. އެހެންވީމާ، ދެން ހުރި އެއްޗެހިތަކަށްވެސް އެހެންކަމަށް އަޅުގަނޑު ޖަހާލުމަށް ބޭނުން. އެހެންނަމަވެސް، ބޭނުމެއް ވާހަކަދެއްކިއް ދެން އެންމެ ބޭނުމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އިސްލާހު 19 ފުރަތަމަ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް 4 އަށް 4 އިތުރުކުރުން އަޅުގަނޑު އެ އިސްލާހަކަށް ވޯޓަށް އަހާނަން. އާދެ، ދަންނަވާލަދެއްވާ. (ވަގުތީގޮތުން ބަހުސް) އާދެ، ދެން އަޅުގަނޑު މިވަގުތު އިހަށް ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާތައް ނެގުމަށް ކަންކަން ކުރަނީ. އާދެ، ފުރަތަމަ އެހެންވީމާ، މިހާރު އެބައުޅޭ އިސްލާހުއްގައި އެބައުޅޭ ހަމަތަކެއް ފެނިއްވެސް އިންޒާރު. އާދެ، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ އިސްލާހު ނަންބަރު 20 އަށް ކަންކަމުގެ ވޯޓަށް އަހަންޖެހޭ. އޭގެ ފަހުން ކަންކަމުގެ ދެން އަހަންޖެހޭ. އާދެ، އެޖެންޑާ ގެންދަނީ.

އިދާރީގޮތުން އިއްވުން: އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ހުސައިން އިބްރާހީމް ހުށަހަޅުއްވާ ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ތާއިދުކުރައްވާފައިވާ އިސްލާހު، 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ދެ ނަންބަރެއް އިތުރުކުރަން. މެންބަރަކަށްވުމުގެ ޝަރުތު 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށް ވެވޭނީ އަންނަނިވި ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވެގެންނެވެ. 4. މުސްލިމަކު ކަމުގައިވުން. 5. ބެއްލި ހަމައަށް ހުރި މީހަކު ކަމުގައިވުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އިލްޔާސް ޙުސައިން އިބްރާހީމް.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ކުޅުދުއްފުށީ ދެކުނު މެންބަރު ޙުސައިން ރަޝީދު.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 86

ވޯޓު ދެއްވި: 75

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 05

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 05

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައި ވާގޮތުން މިހުށަހެޅުން ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، ޙުސައިން މުޙައްމަދު ހހ.ގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް ބޮޑަށް މާފުކުރައްވާތި ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް. މިހާ ވަގުތެއްގައި ނިޒާމާ ނަގަން ޖެހުނީ. އަޅުގަނޑުމެން 4 ވަނަ މާއްދާގެ މި އޮޕޮޒިޝަން އަދި އެކެއް ދޯއް ތިޔަކަން ވޯޓު ނުހުށަހަޅާނަން މިޔަރުން ވިދާޅުވެގެން ރައީސް އެގޮތަށް ނިންމުމީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވޭތޭ އަންނަނިވި ސަރުކާރުތަކުގެ ފުރިހަމަކުރަމުންދާ މިފަދަ ޙާލަތްތަކަށް ފެތުމަށް ފަރުމާ ކޮށްދީފައި ހުރި ނުކުތާތަކަކީ ރަނގަޅު ގޮތެއް ބޭނުން

ޤަބޫލުކުރައްވައިގެން ދެންމެ ވޯޓަށް މި އެއްސަތިވި 20 ވަނަ އިސްލާހުގައި މި އޮންނަނީ ކަރުދާހުގައި ލިޔުނު އަޑުގަނޑެކަން އޮންނަނީ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ދި ނަންބަރެއް އިތުރުކުރުން އެހެން ކިޔާފައި މި އޮންނަނީ މެންބަރަކަން ވުމުގެ ޝަރުތު 4 (ށ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަން ވާނީ އަންނަނިވި ޝަރުތުތަކެއް ފުރިހަމަވާމީހުން. އާދޭ 1 ގެ ބިނާއެ ނިޔާދީ އިންސާނީ ހަޤީޤަތް ވަރަށް. އެހެންވީމާ، ކުރިން ނިންމެވި ނިންމެވުމަށް ބަދަލުކުރު ދެން އެކަން ދެއްވީ ބިނާކަން ވޯޓަށް އެއްސަތިވީން އެއްވެސް ގޮތެއް ނޯންނާނެ.....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދޭ، އިއްޔެދުވަހުގައިވެސްދޯ. އާދޭ، މިހާރު އަޅުގަނޑު ދެންނެވިން 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ދި ނަންބަރެއް އިތުރުކުރުން. އެހެންވީމާ، އެކަމާ ދޭއް ވިސްނާ އެބައޮވޭ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން ގޮވާލުމެއްގައި އޮޅޭގޮތް ދަންނަވާލާދެއްވާ އެހެން ދެން ބޭނުން. އާދޭ، ދަންނަވާލާދެއްވާ ގޮވާލުމެއްގައި އޮޅޭގޮތް.

އިދާރީމުދީން އިއްވުން: މެންބަރަކަން ވުމުގެ ޝަރުތު 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ). ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަން ވާނީ އަންނަނިވި ޝަރުތުތަކެއް ފުރިހަމަވާމީހުން◌ެވެ. 1. ދިވެހި ރައްޔިތަކަށްވުން. 2. ބޭރު ޤައުމެއްގެ ރައްޔިތަކަށް ނުވުން. 3. އުމުރުން 18 އަހަރު ފުރިފައިވުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ތުނިވަރެއިގަންނަވާ ގޮތަކަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 86

ވޯޓު ދެއްވި: 81

ވޯޓު ނުދެއްވާ: -

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 01

---

3. ޖަލްސާ ނިންމުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާއަށް ބަލާއިރު 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ އެކެއް ދޭއް ތިނެއް މި ޤާނޫނުގައި ވާގޮތަށް ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، އެހެންވީމާ، މިހިސާބުން އަޅުގަނޑު ޖަލްސާ މިއަދުގެ ވަގުތު ހަމަވުމާއެކީގައި އަޅުގަނޑު ނިންމާލީ. ދެން މިމަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ 17 ނޮވެމްބަރު 2007 ވާ ހޮނިހިރު ދުވަހުގެ ހެނދުނު 9:00 ގައި.

والحمد لله رب العالمين. ޖަލްސާ ނިމުނީ.